JOSEPHI NICOLAI LAURENTI ... SPECIMEN MEDICUM, EXHIBENS...

Joseph Nicolas Laurenti

JOSEPHI NICOLAI

LAURENTI

AUSTRIACI VIENNENSIS

SPECIMEN

MEDICUM,

EXHIBENS

SYNOPSIN REPTILIUM

EMENDATAM

CUM EXPERIMENTIS CIRCA VENENA

ET ANTIDOTA REPTILIUM AUSTRIACORUM.

VIENNÆ,

TYP. JOAN. THOM. NOB. DE TRATTNERN,

CÆS. REG AULÆ TYPOGR. ET BIBLIOP.

1768

Medicum non modo decet, febres, & ulcera vulgaria agitare, sed etiam animalium toxica discernere, discrimen ab illato morsu cognoscere, eventum præscire, antidota ad singulos casus peculiaria parata habere.

PRÆLOQUIUM.

Ex universo miseriarum catalogo, quibus genus humanum affligitur, fere nulla magis medentis postulat auxilium, quam funesti casus, qui a venenatorum animalium injuriis proficiscuntur.

Alia enim mala subinde sponte & absque medicina componuntur, subinde per expellentis seu subigentis naturæ vires convalescunt, subinde etiam instinctu quodam, seu appetitu spontaneo remedium dictant, quo causa functiones lædens quandoque feliciter tollitur, nonnunquam etiam audaci tentamine vincenda.

Verum quorumdam animalium pestis subito lethalis est, & viribus derepente prostratis,

omnique negata cunctatione, sanationis spem eripit, nisi opportunus adsit medicus, qui & animalium recte internoscat toxica, & experta parataque adversus singula in promptu habeat antidota, dum properantis in mortem morbi inevitabilis certitudo non sinit aleæ vaga fama laudati remedii locum.

Nihilominus tamen hæc adeo necessaria, adeo expetita multis terris medicinæ pars, dum reliquæ fere omnes conjuncta Eruditorum opera sedule excoluntur, unica ac sola iis præsidiis, ac veluti tutela manet destituta.

Disertissimi adeo in curandis morbis Auctores tamen ad hos funestissimos casus non habent remedium.

Hujus jam non ultra ferendæ ignorantiæ varia causa est:

Princeps earum, ut omnium honestarum artium retardatio, est humi jacens Historia naturalis, cujus profecto osores non alia magis re obstinatæ ignaviæ convincuntur, quam hoc ipso exemplo

Similis est omnium reptilium & communis quidam teter ac venenosus habitus, etsi decimam vix horum partem veneno armaverit natura, sed versipellia voluerit, ut dubia omnia metuerentur ab omnibus. Ita vero continuo iisdem erit ludibrio, quisquis Historiæ naturalis carens præsidiis has larvas non dignoverit: primo namque sedulo quisque sibi caverit ab unoquoque, etiam quod veneni sit expertissimum; tum si lædatur, vel tangatur solum ab uno, cautus periculi, omnia curaverit adplica-

n,

ri, unquam in arte laudata, alexiteria, quo toxici vim prævertat, quam metuit, deleteriam, dum omni hac ridicula sedulitate potuisset supersedere, si animal, quod læsionem intulit, discrevisset a venenatis.

Idem fere fraudi est in aliis lethiferis animantibus: neque tunc de superflua sedulitate agitur, sed jam instat terrificum & inexorabile discrimen:

Et primo differentiarum incurius quisque, qui innocuos manu tractavit serpentes, etiam mortiferos non abhorrebit, formæ similitudine fascinantes, & misero jam imponentes, cui differentiarum scientia potuisset moniti instar esse, ut fugiat, optimo consilio! sed & elabi sic, experientiæ fiducia fretus, patietur pretiosam moram, qua adhibito antidoto servari potuisset.

Etiam citra hanc, plusquam militarem, audaciam, quæ rarior, crebrior casus est, ut in antidoto seligendo erretur ex sola speciei lædentis ignoratione: aliud antidotum Naja Indorum, aliud Caudisona Americanorum, Viperæ Italicæ singulæ aliud, aliud demum Chersea Linnæi poscit; ut alias taceam species, de quibus res necdum bene experimentis innotuit. Nihil ergo conferet Senega contra Najam, ophiorrhiza contra Caudisonam, oleum contra Cherseam Linnæi, aut sal volatilis contra Berum nostrum; quin hæc ipsa tum nova erunt venena, quatenus vana spe decipiunt miseros, & subinde mortem accelerant, symptomataque augent. Quoniam ergo sine cognitione speciei non noscitur debitum remedium, sola certe differentiarum

ignorantia funesto, nec ob moræ brevitatem posthac supplendo, errori locum dare poterit.

Neque, quod difficilis sit lædentis serpentis cognitio, cum morsu vix illato fugiant, & sui quasi sceleris conscii latebras petant, supervacanea dici specierum diagnosis debet; eo enim ipso, quod e vestigio vix conferri notæ definitionis possint, ipsorum experientia Naturalistarum oraculi instar erit, qui conjicere nempe propius ex solo loco, situ, solo, habitu poterint, qualis hoc species intulerit vulnus, de quo quæritur.

Cum igitur omne, quidquid boni circa quæstionem de veneno horum animalium dici potest, soli, veluti basi ac fundamento, Historiæ naturali innitatur, facile dicitur, cur jacuerit hucusque hæc ipsa notitia.

Veteribus nempe, cetera laboriosis, bonarum artium infantia impedimento fuit! Inde fabularum farrago Plinii, Dioscoridis, Aetii, Æliani, Nicandri &c, quibus scientia naturæ, ac medicina plus detrimenti passa est, quam commodi vera illorum relata attulerint.

Postea, cum homines, qui sese Philosophos dixerunt, dictaturam inter Eruditos tenuere, studii ratio diligentiam a natura ipsa ad abstractas speculationes avocavit.

Donec inventa cælatoria arte commoditas fieret, visa rudi ac solum ligno incisa icone indicandi, quo multis supersederent logomachiis. Ea vero res primum omnes plus promovit scientias, quam ut cuidam possit esse ignotum.

Ap-

Apparuere nempe cælatis ex figuris affinitates rerum, apparuere differentiæ! Perciti spectaculo mortales primo cogitarunt de Ordine, jam non ex nominibus vagis, sed formis ipsis desumendo, ut multorum mox voluminum proventum hæc ipsa res pepererit.

At ea secula non tulerunt virum, operi parem; hinc gemma longo tempore inter sues conservata est.

Seculo demum XVII subito irradiare caligantium oculis quam plurimi magni Naturalistæ; & hoc ipso, quo vivimus, denuo plures, quorum fere omnium raras dotes, naturæ hodie placuit in celeberrimo viro, hujusque Universitatis lumine Domino HENRICO JOANNE NEPOM CRANZIO conjungere.

Hi relicto etiam iconum studio, vel, quod satius fit, additis, naturam exercitus instar in Classes ac Ordines per communes multis individuis notas dividere; hos similiter per characteres ulterius in genera dirimere; generi suas rite definitas species subjungere; eodem auctorum nomina revocare primi cœperunt: quo factum, ut uno obtutu omnium orbis partium incolæ cum suis inter se affinitatibus, ac differentiis sese offerrent oculis, & solo nomine prolato cuncta, quæ circa eam rem unquam dicta sunt, per synonymiam una redirent in memoriam, metaque futuris poneretur seculis, ad quam, veluti ad centrum suum, omnia posthac dicenda redirent (*).

A 3 Ado-

(*) Hoc studium Historiæ naturalis nomine venit. Est ergo

Adolescente ita & caput efferre incipiente naturali Historia, unica tamen sua forte derelicta est hæc ipsa venenatorum Zoologia; quæ corpore frigido, colore lurido, cute fœda, facie torva, odore tetro, sono rauco, morsu subito, veneno horrendo diu deterruerunt mortales, ne sua perdenda objicerent corpora.

Ita ergo, si unum alterumve abhinc redeas seculum, vel omnino nihil invenias de hac classe memoriæ proditum, vel quod sit omnibus nutricum fabulis absurdius.

Suis profecto pudenda seculis sunt, quæ Haly Abbas, Guilielmus de Placentiis, Vincentius Belluacensis, Bertrucujus Bononiensis, Cæsalpinus, Baldus Angelus Abbatius, Julius Cæsar Claudinus, Athanasius Kircherus, Albertus magnus, Mercurialis, Cappivaccius, Andreas Lacuna, Zacutus Lusitanus, Paulus Emilius Ferralus, Castor Durantes, Julius Cæsar Scaliger, Cardanus, Ulysses Aldrovandus (*), Joannes Bapt. Hodierna, & plurimi alii in hoc argumentum protulerunt, perpetuum ignorantiæ suæ posituri monumentum. Ego exempla dabo de Salamandra maculosa.

Sed & sub initium hujus beati seculi tamen adhuc vera, quæ jamjam innotescere inceperant, cum fabulosis basiliscis, draconibus, hydris,

hac scientia inter omnes alias adhuc plus, quam index in vasto, confusoque opere.

(*) Qui Plinius Bononiensis dicebatur, jure merito? quippe qui æque fingendo lascivit, ac Romanorum Plinius.

dris, sexcentisque aliis temere ementitis monstris, quibus partim Sinensium Arabumque astus Europæorum incautam luserat solertiam, partim quibus ipsi fictis a se sibi placebant deliriis, adhuc una eademque fide, unis iisdemque claudebantur libris, ut censu habito (an. 1740. in altera edit Syst. Nat. LINNÆI) viginti quinque ex universo numero vera & fide digna nullis tamen adhuc differentiis specificis dirempta pro toto terraqueo orbe superessent reptilia.

Inter hæc quidem ferreæ diligentiæ vir CAROLUS LINNÆUS telam producere, expilare primum musea, Beslerianum, Olearianum, Wormianum, Grewianum, Petiverianum, Sloaneanum, Catesbyanum, Scheuchzerianum, & inter omnes reptilibus ditissimum hodie jam diremptum Sebæanum, & ineditum Parisinum, aliaque, maxime noviter collecta Regis ad exemplum Adolphi Friderici, Gronovianum, de Geerianum, nec non Gyllenborgianum thesaurum Upsaliensi Academiæ oblatum; tum nationum remotissimarum spolia, quæ celeberrimi peregrinatores: Piso, Leo Africanus, Pigafetta, J. Lery, Prosp. Alpinus, Hernandez, P. du Tertre, Marckgraf, Martens, de Flacourt, Kæmpfer, Knox, Barrere, Rob. Sibbald, Plot, Shaw, P. Labat, Lionel Wafer, Feuillée, Kolb, Hans Sloane, ac cordata femina Meriana, variis abhinc an-

nis Europæ intulerant, privatim servata, sua facere; denique recentissimorum auctorum fidelibus relatis, ut Brownii, Gronovii, & discipulorum Petri Osbeck, Petri Kalm, Friderici Haselquist, ipse etiam uti, inde plurimas proponere species, easdem nova, reformata tamen nuper, & naturalibus ornatæ characteribus per GRONOVIUM meliora in genera digerere institit.

Verum nimis obrutus laboribus in generalibus acquievit, vera Genera pro Speciebus habuit, nec ad ipsas, paucis exceptis, Species pervenit; præterea easdem adhuc per solum scutorum, squammarumque numerum, fallacem & inconstantem, si ulla res, ut in meis experior, notam, et jam GRONOVIO jam suspectam, vix aut ne vix discrevit. Suo etiam nimis inhærens fundamento paratis auctorum autoptarum laboribus, ex quibus ingens addi novorum animalium agmen potuisset, tamen quod scuta, in imo posita, cælato in opere oculis non pateant, uti non potuit, cum in suum numero superstructum systema sine eo trahi non possent.

Neque post LINNÆUM majorem res perfectionem consequuta est: manus ergo denuo admovenda operi, & destructis prioribus vexillis, novum videbatur erigendum, quantum quidem mihi homini omni museo (*), ac litterario

cum

(*) Nisi Collectione rerum naturalium locupletissima Reverendissimi & Illustrissimi S. R. I. Comitis de Thun, generalis Episcopatus Passaviensis per Austriam Vica-

cum exteris commercio destituto, ex solis auctorum monumentis, & iconum fide concedatur.

Quemadmodum autem reipublicæ exiguum attulerit emolumentum, qui plantarum omnium formas mente circumfert, formis inhærens versicoloribus, ac suæ modo indulgens curiositati, si non & vires earum, & ad morbos curandos, ceterasque vitæ necessitates utilitatem simul habeat perspectam; ita solæ serpentum nomenclaturæ, & macræ differentiæ nulli adhuc essent bono, nisi idem simul, qui formas earum internoscit, colluctantibus his, cum aliis animantibus, bestiis, circumspectissime, tum circa venena, quam eorum antidota, instituat experimenta, quibus plane innotescat, cui singulo in casu fidendum, seu non fidendum sit medelæ.

Verum & ex hac parte facile ostendero, non multum sane adhuc ad scopum progressos esse Eruditos.

Celeberrimus Redi circa unicam, quam Italicæ officinæ hodie receperunt, viperæ speciem experimenta instituit. Eandem scrutatus est Sebizius; sed sedem & naturam toxici invenisse contenti ad antidota non pervenerunt. Anglorum vero, quorum observationes Philosophicis Transactionibus Nro 443. 444 445. 451. &c. continentur, etiam antidoto addito rem

---

tii, qui me eadem arte, cum de opusculo hoc jamjam Typographo tradendo cogitarem, liberaliter, concessit

rem confecerunt. Alia fuit, quod tamen ipsum nec notum auctori erat, quam in experimenta adhibuit Moses Charas, ac postea Bourdelotus, & in Acad. Reg. Parisina cel. Jussieu, & in Academia Suecica 1748 Abraham Böck, ultimoque du Fay, (vid. phil. transf. 451.) qui primus, cum dissonos ab Anglorum experimentis suis sub manibus videbat emergere eventus, merito percontari coepit, eademne vipera gallica cum anglica sit? Dubium idem animadversum etiam in Anglia est, sed non solutum; ut, sit? an non sit? neutri hodie definitum nationi habeatur. Adeo nempe parum celeberrimae in Europa & regiae dictae Academiae Historiae naturalis notitia tinctae sunt, ut primariam hanc & faciem obviamque diversitatem non perspexerint. Sloanus primus (phil. transact. 433.) facta etiam in America cum Caudisona experimenta Regiae Societati retulit: Eandem postea Tyssonus ex America ad sua experimenta evocavit, & nonnullos alios Zeylanenses ex India. Vid Transact. eædem. Ultimo Caudisonae historiam completissimam cum omni antidotorum catalogo in actis Suecicis an. 1752. 1753 dedit Petrus Kalm. Cl. Owen ultimo adhuc alias, novasque species experimentis subjecisse audio, quae mihi non innotuere.

Salamandras disquisitioni subjecit jam olim Wurfbainius, & in Acad. Reg. cel. Maupertuis.

De

De bufonum quorumdam fuſpecta indole pauciſſima interſpergit in ſua hiſtoria Ræsellius ab Rosenhof.

Pauca haec, eaque valde manca & imperfecta experimenta de re momenti maximi habemus; reliqua omnia cimeriis adhucdum tenebris ſepulta jacent. Maxima ergo pars intentata diligentiæ ſequentis ævi relicta eſt.

Sed & pauca haec ſuperſtitione & nonnullorum hominum, neſcio quam, laureolam in muſtaceo quærentium fingendi licentia quaſi inundantur.

Omnes vero illos errores, figmenta, fabulas, deliria veterum noſtri denuo compilatores avide corraſerunt, & falſa haec cum vero remiſcuerunt, ut hodie unum ab alio vix diſcernatur, multum ſe præſtitiſſe credentes, quod obliviſcendas nugas poſteritati conſervaverint:

Come le pecorelle eſcon dal chiuſo
Ad una, a due, a tre, e l'altre ſtanno
Timedette atterando l'occhio, e l'muſo,
E cio che fa la prima, e l'altre fanno
Addoſſandoſi a lei, s'ella s'arreſta
Semplici, e quete, e lo imper che non ſanno.

Petrarcha.

His accedit, quod etiam improbi labores, & multa ſedulitate partae obſervationes inutiles, vitioſæ, ac ſubreptitiæ eſſe poſſint, dum auctores ſeu debita ſcientia non inſtructi penſum, humeris ſuis gravius, aſſumunt, ſeu non debito ordine in experiundo progrediuntur: Aldrovandus reliquit contra Natricis morſum auxilio eſſe, ſi homo, qui in pede demorſus ſit, eundem

dem pedem continuo in humo humidiuscula defodiat, inque ea per diem relinquat; potuit sane vidisse, talem hominem citra omne damnum evasisse. Verum non instituit experimenta debito ordine: oportuisset enim antea scire, an sine hoc et moriendum fuisset? Quo cognito, non opus fuisset molesto adeo remedio; Natrix enim veneni est expers. Illusit ergo generi humano subreptitia hac & vitiosa observatione.

Similis error fuit illorum Romanorum, qui Plinio & Gellio testantibus, uxorum probaturi pudicitiam, neonatos exponebant iratis serpentibus, ea spe: ut, qui morsu interirent, noscerentur illegitimo thoro concepti; justo vero, qui superviverent; quod potius, si sane fuissent ratiocinati, seu venenati serpentis seu innocui oportuisset esse documentum; nec, nisi vera præmissa *unamquamque serpentum illarum æqualiter venenatam, & reliquas circumstantias fuisse pares*, valere potuit conclusio.

Ultimo etiam experimentorum genus est, quod in se utilissimum, per accidens vero inutile est, talia maxime veterum erant, qui observatum quidem rite describunt, ipsum vero animal, in experimentum adhibitum, non satis definiunt, ut hodie cognosci possit. Hæmorrhous dicitur morsu suo efficere, ut sanguis ex singulis poris corporis profluat. Id graphice describit Lucanus in Pharsal. 9.

omnia membra
Emisere simul rutilum pro sanguine virus;
Sanguis erant lachrymæ, quæcunque foramina novit

Hu-

Humor, ab iis largus manat cruor, ora redundant,
Et patulæ nares; sudor rubet, omnia plenis
Membra fluunt venis, totum est pro vulnere corpus.

Ita serpentem Sepem dictam morsu totum corpus in tabum putridum eliquasse idem narrat:

plagæ proxima circum
Fugit rupta cutis, pallentiaque ossa retexit;
Membra natant sanie, suræ fluxere, sine ullo
Tegmine poples erat, femorum quoque musculus omnis
Liquitur, & nigra destillant inguina tabe
Parva loquor!
Hoc & flamma potest, sed quis rogus abstulit ossa?
Hæc quoque discedunt, putresque secuta medullas
Nulla manere sinunt rapidi vestigia fati.
Cinypheas inter pestes tibi palma nocendi est;
Eripiunt omnes animam, tu sola cadaver,

Symptomata vero a Presteris morsu ita describit:

Illi rubor igneus ora
Succendit, tenditque cutem, pereunte figura,
Miscens cuncta tumor, toto jam corpore major
Humanumque egressa modum! super omnia membra
Efflatur sanies.

Di-

Dipsada vero sitim accendisse inextinguibilem in A. Tusco Catonis signifero, quem sauciavit:

Non decus imperii, non mœsti jura Catonis
Ardentem tenuere virum, quin spargere signa
Auderet, totisque furens exquireret agris,
Quas poscebat, aquas, sitiens in corde venenum.
Et paulo post;
Scrutatur venas penitus squallentis arenæ,
Nunc redit ad syrtes, & fluctus accipit ore,
Æquoreusque placet, sed non sibi sufficit humor,
Nec sentit fatique genus, mortemque veneni,
Sed putat esse sitim, ferroque aperire tumentes
Sustinuit venas, atque os implere cruore.

Tales observationes utilissimæ per se sunt, sed usu per accidens carent, quia hodie non scimus, qui illi serpentes fuerint, dum nominum antiquorum nos fugit memoria, & aucto, Historiæ naturalis ignarus, differentiam non reliquit, quomodo ii posteris ab aliis sint discernendi.

Ceu igitur cognitionem serpentum sine experimentis satis inutilem vidimus, ita vicissim experimenta sine præmissa diagnosi serpentum; unum adeoque sine alio per accidens inutile redditur, quæ tamen conjuncta vitæ humanæ plurimum possunt prodesse.

Itaque non modo de novo suscipienda circa singulas species, tanquam hactenus seu prorsus non, seu male aut subreptitie facta, experimenta.

Or-

Ordo autem, quo in experiundo procedatur, tenendus est: primo namque rite cognoscenda est species, quæ in experimentum adhibetur; dein ejusdem essentialis, quacum a congeneribus differt, quærenda seu confirmanda differentia est. Tum viva nulloque munita antidoto objicienda sunt animalia: ac primo effectus notandi, quos venenum per se producit; tum varia ingerenda, notandi successus boni malive, donec ad verum deveniatur antidotum, quale provida cuique toxico opposuisse videtur natura. Eadem tentamina postmodum vario sub cœli climate, variis in anni temporibus reiteranda sunt, donec compulsis omnibus mansuda deducatur conclusio.

Ego profecto oblata tam honorifica scribendi occasione majori animo rem aggressus essem, si accersere intra hos temporis limites varios ex remotis orbis partibus licuisset incolas, nunc unicæ circumscribi Austriæ inferioris reptilibus opusculum hoc, etsi non voluerim, pati debui.

Sed ita saltem volui exequi consilium, ut primo incolis accurate indicarem, quænam ex his species omni devitandæ sint studio, & quarum contra liceat contemnere minas. Atque in eum finem primo rejiciendas putavi Linnæanas differentias ex scutorum squammarumve numero, tum quod fallaces sint, & in una eademque specie plurimum ludant; tum quod in vivo, ubi plurimum interest, speciem nosse, numerare hæc non liceat: ideoque alias & novas substitui definitiones, non pro nostris indigenis solum reptilibus, quas licuit ex autopsia & specierum ipsarum

rum collatione desumere, sed & in exoticis ex iconum præstantiorum fide, tum ut concinniorem ipse mihi invenirem ordinem, quo experimenta mea proponerem, quam ut aliis, difficilem ceterum, viam expedirem, qua posthac telam inceptam perficerent. Præter hoc exacte adnotare eventus, qui ex singulæ speciei seu morsu, seu halitu, seu urina, seu lacte verucarum &c. oriantur? Quæ differentia ex parte animalis mordentis, seu morsi, seu partis morsæ, seu ejus, quam venenum singulum sympatheia specifica amat affectare; denique effectus seu motus aucti seu sublati pro tali vel alia prædispositione præcise definire, avidissime contendi.

Ultimo antidota, quæ pro diversitate omnium harum circumstantiarum auxilio sint, seu non sint, seu mortem etiam accelerent, tum ex vasta farragine medicamentorum, quæ hactenus ad similes morbos varia fide laudabantur, tum variis aliis seu usitatis vegetabilibus, seu medicamentorum nomine nondum laudatis vera, certa, infallibilia cupiebam exquirere I. Ut neglecta remedia, si bona, ex ingrata vindicentur oblivione; II. Ut justa, sed vaga fide hactenus laudata, confirmationem non solum acciperent, sed etiam ad casum specialem, in quo fors solo conveniunt, rectius reducantur; III. Ut nova ad novos casus e naturæ sinu eruantur alexiteria: si aliter certum, naturam nullum habere toxicum, cui non etiam antidotum admensuraverit; ac demum IV. Ut ne variis, mutilibus, fallacibus in casu urgente fidatur

re-

remedus, dum interim oportunum elabitur tempus, quo verum adhiberi potuisset antidotum.

Hac via primo inveni, nullum vere venenatum, ac homini lethiferum reptile in Austria gigni, nisi forte has oras Francisci Redi, seu Illyrica, Gallicaque etiam vipera obrepant, quas ego quidem per incredibiles sumptus, quos huic rei impenderam, non obtinui, sed funesti casus, a runculis narrati, adesse probant.

Secundo. Reptilia multa veneno suspecta primus absolvi, ut posthac in rem cibariam recipi possint, maxime cum cibum exhibeant diebus jejunii permissum.

Tertio. Acerrima bella Francisci Redi ac Moysis Charas; tum Anglicæ, Gallicæque Academiæ æternum duratûros dissensus facillime, sola distinctione specierum confusarum, composui

Quarto. Tabula reptilium, multo labore nata, viam exhibui planam omnibus, quibus posthac eadem in messe desudare placuerit.

Quinto. Contra viperam Redianam, adversus cujus virus hactenus nullum noscebatur antidotum, primus opposui Gentianam & Mercurium gummosum in perpetuum eorum auxilium, qui ab hac bestia lædantur

Si hoc meo labore Universitatis hujus, aliis jam meritis partam, gloriam magis ornavi; si celeberrimæ Academiæ soluta earum dubia mihi retulerint in acceptis; si

B de-

detectis antidotis miseros quosdam ex inevitabili alioquin discrimine eruero; si hoc denique specimine inaugurali inclytæ Facultati Medicæ videar satisfecisse, scopum quæsitum ovans attigi.

CLAS-

CLASSIS

REPTILIUM.

Character hactenus nullus datus: Pulmo enim arbitrarius paucissimis est, ut easdem ranas, bufones, hylas, quæ verno tempore in aquis degunt, si alio tempore immergas, suffoces; non omnes quidem, sed multas, non aliter ac animalia pulmone necessario instructa.

Penis duplex pene laborem facit, qui quærat; & sahentibus, ac gradientibus tardigradis certe omnibus genitalia nulla, præter anum, sunt; alius simplicissimus certe est, ut viperæ celeberrimi Gronovii.

Ova concatenata aliquibus ferpentibus, & bufonibus funt; fed gradientia curforia ova, avium ovis fimillima, ponunt Ranæ, Hylæ eadem acervata dimittunt; & nonnulli ferpentes vivos excludunt fœtus; unde VIPERÆ nomen.

Audio monuiffe etiam multa circa hanc claffem dexterrimum, & præmature mortuum virum Kleinium in fuis dubiis circa Amphibia, quæ ego non legi.

Attamen cum claffis hæc a celeberrimo Linnæo inventa valde naturalis fit, & omnibus Eruditis plurimum placuerit, malui eam retinere, & fequente charactere conjungere:

Animalia frigida;
Pilis, mammisque carentia;
Pulmone inftructa, fine diaphragmate, & fere fine coftis;
At vicaria gula, quæ alternatim aerem haurit, & contracta in pulmonem propellit.
Diutiffime hybernantia;
Non mafticantia, cibum integrum deglutitum tardiffime digerentia;
Famem tolerantia (per medium fæpe annum).
Copula diu cohærentia;
Exuviis pofitis fenectam exuentia.
Sufpecta (nobis omnibusque mammalibus) habitus.

At

At ex ea classe jam nonnullos veneno hujus seculi absolvit astutia: & imprimis cartilagineos illos pisces Raji, quos jam habitus quidam separat, & pinnæ natatoriæ piscibus faciunt propiores. Tum testudines & ranam esculentam; quas antiqui forte ob luridum aliquem habitum adhuc detestaverant, nunc jam pridem dapum primariarum albo intulit nihil inexperti relinquens, seu urgens fames, seu ipsa (jam reliquis satur cupeditis) linguæ luxuria.

Superest vero ingens salientium, gradientium, serpentium cohors, quæ veterum ignavia laboriosæ Recentiorum reliquit curiositati, multis demum seculorum revolutionibus penitus maturanda. Ea præstantissimus LINNÆUS in Genera & Species disposuit; verum ea adeo vasta, ut barbariem fere, & pristinum sapiant chaos; has vagas adeo & generales, ut diversissimas larvas ad unam eandemque Linnæanam speciem possis revocare; ac demum tales etiam invenias species, quas cum nullo seu charactere, seu differentia, vel icone valeas combinare, ut omnino hujus classis statores celeberrimi magis videantur animalia ex remotis terris accersisse, quam in propriis esse patriis versati.

Quamobrem habitus morum, victus qualitatum peculiarium, notarum evidentium fiducia, naturæ Ariadneum sequutus filum, alios inveni ordines, novaque detexi genera, quæ manifestiores limites compingunt, & ab invicem separant.

At major difficultas in speciebus constituendis occurrebat, in quibus sæpe ætas, & quæ-

dam quasi metamorphosium evolutio; in nonnullis fere anni tempus, habitatio sæpe etiam, & victus; ac denique in omnibus sexus ratio plurimam facit diversitatem. Huc color abdominis & caudæ spectat, qui junioribus serpentibus, & gradientibus nonnullis læte miniatus est, sed per tempus expallescere, ac demum primo vecum, speciei que proprium nancisci colorem, fulgoremque solet; tales & naturæ ludi in nonnullis speciebus abdominales maculæ sunt, quibus scutula quasi smaragdis, & saphiro distinguuntur; talis est colorum major, minorve intensitas, quæ ætate obsolescit, sed exuta cum exuviis senecta iterum redit.

Sed sunt etiam certæ, ac perennes notæ, quæ haud fallunt: talis est squammarum primo figura, tum ordo; sed & capitis figura ac proportio; lingua bifida, integra, lata, teres, nulla; tegumenta seu squammis, seu scutis latis, earumque figura, nexus; oculorum situs; cristæ corporis, ac caudæ; dentium ordo; corporis adulti magnitudo; rugæ, striæ, maculæ, ac ocelli dorsales lateralesque &c; & maxime mirabile illud collarium in sepibus jam adnatum, jam vero solutum.

Neque his omnibus, licet constantissimis, notis quidquam detulissem, nisi demum vidissem, quod, quæ his conveniant, hospitio, moribus, pariendi ratione, metamorphosibus, aliisque attributis etiam consentiant inter se, differantque ab aliis. Atque ita non modo species novæ, celeberrimo Linnæo necdum definitæ, mihi passim occurrebant in Austria; sed etiam

ipsæ

ipsæ species Linnæanæ in plures subinde alias erant, ita ducente ipsa natura, dirimendæ

Tali modo excrevit spectabilis Amphibiorum synopsis, multiplici oportuna usui, & quidem primo; ut recte internoscantur species, ad quas debent subsequentia experimenta referri (habitura sine hoc sortem observationum, a Veteribus. Aristotele, Theophrasto, Dioscoride, Plinio &c traditarum, quæ cum nominum evanescente memoria coeperunt utilitate carere, quam habuissent maximam, si operosi cætera Viri nomina quoque æternitati reliquissent definita). Secundo: Ut incolæ solo habitu, & primo quasi obtutu discernant animalia, quæ fugere oportet, optimo consilio! Tertio: Ut medicamentorum specificorum habeatur selectus pro diversitate speciei lædentis, dum jam non eget numeratione scutorum fallacissima, sed ex differentia faciliori in oculos incurrente internoscitur Quarto: Ut via iis expediatur, quicunque in aliis terris cum suis animalibus similia experimenta voluerint continuare, ad absolvendam hanc gravissimam Medicinæ partem.

ORDO I.
SALIENTIA.

Pedes postici saltatorii;
Corpus sine squammis; exuviæ forma muci;
Aures membrana tectæ;
Dentes nulli, ungues nulli (præter pipam);
Genitalia nulla præter anum;
Metamorphosis cauda caduca.

GENUS I.
PIPA.

Caput planum, brevissimum, latum, antice rotundo-arcuatum, corpori circumfusum; collo brevissimo ex rugis paucissimis; rostro triangulari truncato fossorio; fimbria reflexa; oculis remotissimis minimis. Digitis anticis teretibus, apice lobatis; posticis longissimis, membrana indivisa junctis, unguiculatis. Corpus orbiculare planum, latissimum supra nigro-

spa-

ſpadiceum; cute dura cartilaginea, tuberculis conſperſa, quæ cotyledonum inſtar aperiuntur, ut pullos recipiant. Pulli ex loculamentis dorſi prodeuntes, metamorphoſi nulla?

I. Pipa americana. *Seba I. Tab. 77 at coloribus fucata. Merian Surinam. Tab. 59.*

Habitat Surinami.

Obſ. *Caro nigris Americanis in deliciis eſt.*

GENUS II.
BUFO.

Corpus orbiculare verrucoſum, fordidum, tetrum; caput antice obtuſum, rotundatum, ſupra gibbum; dorſum rectum; at latera tumido-inflata; pedes breves: hinc ſaltus exiguus, amplexatio femellæ in coitu imperfectu, urethra jaculatoria. Ova in tæniam longiſſimam connexa. Vita nocturna; lucem, ſolemque peroſæ latent de die in humidis obſcuris; ſi protrahuntur, pupilla anguſtata in rimam. At noctu vagantur, prædæ (maxime phalænis) inhiantes. *Hæc differunt ab affinibus, uti ſtrix a falcone, caprimulgus ab hirundine, phalæna a papilione.*

II. Bufo cornutus. *Seba I. Tab. 72. fig. 1. 2.*

Diagn.

Capite ingenti, antice rotundato, thoraci circumfuso, fauce amplissima. Superciliis conicis, mucronatis, mollibus, apice trifidis. Oculis in medio cornu superciliі.

Habitat Surinami. Junior spinis carens hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis FRANCISCI ANNIBALIS TURRIANI *&c. &c. At adultus, horrendus aspectu! dorso, femoribus, ano spinis horret.*

III. Bufo brasiliensis. *Seba I. 73. 1. & 2.*

Diagn.

Cinereo flavescens, maculis rubris flammatis nebulatus, verrucosus, subtus glaber.

IV. Bufo pustulosus. *Seba I. 74. 1.*

Diagn.

Dorso russo-cinereo; pustulis dilute lacteis; lateribus, abdomineque dilute cinereis, maculis fuscis.

Habitat in Indiis.

V. Bufo ventricosus.

Diagn.

Corpore fusco, orbiculato. Hypochondriis dilatatis tumidis. Jugulo prominulo. Rugis tribus longitudinalibus dorsi. Tuberculis summi colli longitudinaliter digestis. Palmis digitis duobus exterioribus connatis.

Ha-

Habitat in Indiis. Hospitatur in Museo regio suecico.

VI. Bufo gibbosus.

DIAGN.
Capite indistincto, corpori circumfuso; corpore ovato, undique tumido, convexo, rugoso, alepidato, colore albo cinereoque vario; tænia dorsi cinereo-fusca, longitudinali, utrinque dentata, fronte albicante, pedibus posticis hexadactylis fissis.

Habitat in Indiis Orientali. Hospitatur in Museo regio suecico, Academico Upsaliensi, & Gronoviano.

VII. Bufo schreberianus.

DIAGN.
Carneus, lineis radiatis viridibus

Repertus in Saxonia prope Monasterium

a G H Schreber

VIII Bufo viridis. *Tab I fig.* 1.

DIAGN.
Maculæ virides confluentes; verrucis macularum concoloribus, intervallorum rubris, intermediis bicoloribus.

Habitat inter fissuras, seu cavernas murorum obscuras Viennæ

IX. Bufo calamita. *Ræsel. Tab XXIV.*

DIA-

DIAGN.

Dorsum coloris olivacei, pustulis subrotundo-fuscis, concinno ordine digestis, media linea sulphurea divisum; latera taenia inaequali lucida, ex rubro flavescente.

Habitat in variis latebris, terrae rimis, murorum cavis, ac foraminibus.

X. Bufo fuscus. *Roesel. Tab. XVIII. XVII.*

DIAGN.

Cutis levis, maculis fuscis confluentibus nigro lemniscatis, dorsalibus maximis media linea divisis; intervallis albicantibus, maculis candidis, at in lateribus, & prope artuum articulos eleganter miniatis.

Habitat in paludibus; rarissime hospitatur in continenti. Victitat insectis, vermibus.

XI. Bufo vulgaris. *Roesel. Tab. XXI. XX.*

DIAGN.

Cinereo-plumbeus, turgens, tuberculis rubellis exasperatus; supra regionem aurium utrinque prominentia mollis, reniformis.

Habitat in umbrosis, sepibus humidis, hortorum ambulacris, subterranea humida maxime quaerens: vere, ac media aestate, ut plurimum in paludibus inveniendus. Hybernat in lutosis.

XII. Bufo obstetricans. *Vid. inter exp. terrestris maior.*

XIII.

XIII. Bufo igneus. *Ræsel. Tab. XXIII. XXII.*

DIAGN.

Supra terreo-olivaceus, maculis nigris; infra albido-cœrulescens punctatus maculis læte miniatis.

Var. β. abdomine infra nigro; punctis maculisque candidissimis.

Habitat in paludibus nostris Danubialibus ingenti in copia; autumno omnis via, qua itur in Nusdorff, iisdem scatet.

XIV. Bufo marmoratus. *Seba I. 71. 4. & 5.*

DIAGN.

Dorso supra ex rubro & cinereo flavescente, marmoris ad instar variegato; abdomine flavo, nigris maculis consperso.

Habitat Surinami.

GENUS III.

RANA.

Corpus elongatum, lineis longitudinalibus angulatum. Caput elongatum, antice coarctatum. Dorsum transverse gibbum, seu spina ad lumbos articulata, tuberibus duobus transversim positis. Ova confusanea tumultuarie in acervum. Vita diurna; apricatio in sole.

XV.

XV. Rana margaritifera. *Seba* I. 71. 6. & 7.

DIAGN.

Corpore ex fusco-rubro, granulis margaritiformibus, dilute rubellis, conſperſo; lateribus flavo variegatis; abdomine albente; granulis dilute cæruleis; pedibus hiſpidis; palmis tetradactylis.

Var. β (*Seba I* 71. 8) corpore dilute luteo; granulis rubris, palmis pentadactylis.

Habitat in Brasilia.

XVI. Rana marginata.

DIAGN.

Corpore ovato-oblongo, ſupra fuſco, ſcabro, ſubtus pallido, papillis minimis contiguis tecto; lateribus marginatis; plantis fiſſis.

Habitat in Indiis; hoſpitatur in Muſeo regio ſuecico.

XVII Rana muta. *Roeſel. Tab. II. III. I. & frontiſp.*

DIAGN,

Color ruffo-fuſcus; macula oblonga nigra inter oculos & pedes anteriores; crura fuſco-faſciata.

Habitat primo vere in paludibus inter bufones, quos incaleſcente aere deſerit. Victitat culicibus, muſcis

XVIII. Rana campaniſona. *Geſner piſc.* 952. *deſcript. ibid. pag.* 809 II. 4. & 5.

DIAGN.

DIAGN.

Cinereo-lividus, vesiculis aspersus; dorso utrinque limbo tereti longitudinali a lateribus distincto; abdomine pallido; inguinibus rugosis.

Vox: boatus sonum campanarum e longinquo perceptum imitatur.

Habitat in paludibus Europæ vulgaris, sed fugit tamen industriam Ræselii.

XIX. Rana esculenta. *Ræsel. Tab. XIV. XIII. & frontisp.*

DIAGN.

Viridis, maculis nigris; ore elongato; dorso linea longitudinali lutea triplici angulato.

Habitat in stagnis. Victitat omnibus, quæ moventur.

XX. Rana virginica. *Seba I. 75. 4.*

DIAGN.

Corpore cinereo, dorso quinquangulo quinquestriato; maculis rubris; abdomine, pedibusque flavescentibus.

XXI. Rana marina. *Seba I. 76. 1.*

DIAGN.

Scapulis singulis scuto punctato, corpore lemniscis convexis rotundis tectis, ano quadrifido.

Habitat in America.

XXII. Rana venulosa. *Seba I. 72. 4.*

DIAGN.

DIAGN.

Corpore venuloso, maculoso, maculis confluentibus, insulis interjectis; pedibus digitatis.

Habitat in Indiis.

XXIII. Rana pentadactyla. *Seba I. 75. 1.*

DIAGN.

Corpore venuloso, maculoso, dorsalibus transversalibus, lateralibus rotundis ocellatis; pedibus fasciatis pentadactylis, digitatis, subtus laciniatis.

Var β. Corpore fusco; digitis anticis quaternis cum rudimento quinti, posticis quinis cum rudimento sexti.

Habitat α in Indiis β. Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

XXIV. Rana maxima. *Seba I. 72. 3*

DIAGN.

Corpore venuloso variegato; summo dorso oblique maculato; pedibus, digitisque fasciatis; fasciis per paria approximatis, superne confluentibus omnibus membrana palmatis.

GENUS IV.

HYLA (*).

Corpus leve, purum; subtus maculis albis, perexiguis, densissimis, contiguis; cru-

---

(*) Hyla comes Herculis, ab eo in Bithinia perditus, fa-

crura postica longissima: hinc saltus ingens; digiti scandentes apicibus in arbicula viscida plana, instar oris hirudinis dilatabilibus. CATESBY. 2 pag. 71. *hinc sedet sub folio, digitis adhærens, nec supra incumbens.*

XXV. Hyla ranæformis. *Seba II.* 13. 2.

DIAGN.

Capite rotundo plano; oculis prominentibus; pedibus fasciatis; lateribus saturatius tinctis; dorso distinctissimo gibbo

Var. β. (*Seba II.* 70. 4.) superne maculis aspersa.

Habitat prior in Lemno. β. Surinami.

XXVI. Hyla viridis. *Ræsel. Tab. IX. X. XI. & frontispic.*

DIAGN.

Supra virens, infra albens, utroque latere linea flava.

Var. β. (CATESBY *Carol.* 2. 71.) corpore tereti, linea utrinque flava, sed recta; distinguitur clamore tschit, tschit, tschit, dum nostra clamat ra, ra, ra.

cus postea institutis, ut continuo clamaretur hyla! hyla! hyla! quasi ad eundem repetendum, ad cujus imitationem dixit VIRGILIUS

Ut littus hyla hyla omne sonaret.

Ecl. VI. 44.

Quam ob rem hæc quasi Hylæ sacerdos nomen ejusdem merita est.

Habitat prior in Europæ arboribus ; β in America.

XXVII. Hyla fusca.

DIAGN.
Corpore fusco, pedibus subtus ad talos, & ad singulos digitorum articulos tuberoso-laciniatis.

Hospitatur in Museo Academico Upsaliensi, & Viennæ in Turriano thesauro.

XXVIII. Hyla lactea.

DIAGN.
Corpore niveo, maculis lacteis, femoribus, tibiisque sublividis; hypochondriis obsolete cinereo-fasciatis; ore amplissimo.
Var. β coloris supra cærulescentis subplumbei.

Habitat prior in America ; hospitatur in museo Academico Upsaliensi β in museo Petropolitano.

XXIX. Hyla viridi-fusca. *Merian Surinam. Tab 56*

DIAGN.
Corpore fusco, maculis viridibus emarginatis; pedibus viridi-fasciatis; collo utrinque sacco conico viridi ocellato.

Habitat Surinami.

XXX. Hyla tibiatrix. *Seba I. 71. Fig. 1. & 2.*

DIAGN.

DIAGN.
Corpore dilute lacteo, maculis rubris; pedibus posticis palmatis. Mas coaxans utroque in latere colli vesicam, tibiæ instar, inflat.

XXXI. Hyla aurantiaca. *Seba I. 71. 3.*

DIAGN.
Corpore flavo, ex ruffo obumbrata; punctis ruffis, utrinque solitaria feræ dorsum includente.

Habitat Surinami.

XXXII. Hyla rubra. *Seba II. 68 5.*

DIAGN.
Capite magno; rictu amplissimo; corpore rubro.

Habitat in America.

XXXIII. Hyla sceleton. *Seba I. 73. 3.*

DIAGN.
Aureo-flava; dorso ex rubro variegato, undequaque extenuatissima.

Habitat in Brasilia.

GENUS V.

PROTEUS.

Animal amphibium, branchiis & pulmone arbitrario simul instructum [illegible] respirans aquam branchiis; at [illegible]

 aerem

aerem pulmone hauriens: forte ut exficcata palude possit aliam quærere per continentem Maxillæ, ac digiti mutici. Cauda anceps. A gyrinis differt, quod branchiis, & pulmone simul instruatur, nec successive.

XXXIV. Proteus raninus. *Seba Tom. I. Tab. 78. Tom. II. Tab.* *Merian. Surinam.* 71.

DIAGN.
Pedes postici faltatorii.

Habitat Surinami. Dicitur metamorphoses alternas facere.

ORDO II.
GRADIENTIA.

Pedes quatuor gradientes;
Incessus abdomine a terra relevato.
Corpus collo, caudaque distinctis instructum.

Tardigrada: lingua integra; maxillæ & digiti mutici, cutis alepidota absque squammis; anus rima longitudinali; ova glutinosa; metamorphoses in aqua.

XXXV.

XXXV Proteus tritonius. *Tab II. Fig.* 2.

DIAGN.

Pedibus posticis gradientibus; capite gulloso, occulato; trunco brevi; dorso pinna membranacea.

Habitat in lacu, qui est in alpe Eischer. Paradoxum, ut hic sit gyrinus tritonis alpestris.

XXXVI. Proteus anguinus. *Tab. IV Fig.* 3.

DIAGN.

Pedibus posticis gradientibus; trunco tereti elongato, candidissimo impini; appendiculis branchiorum corallinis; cauda compressa, membrana cincta; oculis nullis.

Habitat verno tempore in lacu Tschirnicensi Carmoliæ. Specimen pro examine, & delineatione liberaliter concessit R. P. HOHENWARTH S. J.

NB Qui prætendit, ingentem hunc nonnisi Gyrinum esse, ostendat animal inde nascens, non aliter fidem habiturus.

GENUS VI.

TRITON.

Corpus æquale, teres, subverrucosum, alepidotum. cauda compressa lanceolata, in aqua eleganter agilis.

XXXVII. Triton Gesneri.

DIAGN.
Niger, punctis albis in abdomine.

XXXVIII. Triton Wurfbainii. *Salamandralog.* 54.

DIAGN.
Niger, fasciis albicantibus.

XXXIX. Triton utinensis. *Matthiolus, Gesnerus.*

DIAGN.
Capite globoso; dorso nigro; luteis maculis.

Habitat Utinæ in paludibus opacis limosis.

XL. Triton alpestris. *Tab. II. Fig.* 4.

DIAGN.
Corpore atro tuberculoso; abdomine croceo rubro immaculato.

Habitat in Etschero monte.

An eadem, quam MATTHIOLUS invenit?

XLI. Triton carnifex. *Tab. II. Fig.* 5.

DIAGN.
Corpore atro tuberculoso; gula punctata, abdomine maculato.

Habitat in præruptis umbrosis, sabulosisque.

NB. Statura duplo minor priori.

XLII.

XLII. Triton zeylanicus. *Seba II 127.*

DIAGN.

Corpus depressum flavum, albumque, nigris distinctum maculis, latera rubicundo nigrore variegata.

XLIII. Triton palustris. *Tab. IV Fig.* 2.

DIAGN.

Corpore glabro; gula levi maculis characteriformibus abdomine subrotundis, dorso supra plano, utrinque obtuse angulato; digitis teretibus.

Var β triplo major: undequaque absque ordine nigro-punctulata, ventricosa.

Habitat prior circa Viennam in aquis stagnantibus. β in Martinica; hospitatur in Museo Turriano.

XLIV. Triton cristatus. *Acta regia Parisina an.* 1729. *Tab. XV. Fig.* 1 cum fusa descriptione.

Wurfbain Tab II. Fig. 3. 3. cum bona etiam descriptione *pag.* 65.

DIAGN.

Corpore spongioso nigrescente, maculis rotundis atris; gula hispida; cauda glabra, punctata, utrinque tænia alba longitudinali.

Habitat in paludibus. Occiditur sale communi inspersò intra 3. minuta Act. Paris. l.c.

LINNÆUS interrogat: an forte larva lacertæ agilis? Inepta quæstio! CL. DU FAY in cit.

 Act.

GENUS VII.

SALAMANDRA.

Corpus molle ſucculentum, cute ſplendida, lac fundente, absque ſquammis; caput utrinque, dorſum vero alterne tuberoſum; latera, emarginata tuberibus tranſverſo oblongis coſtæformibus, at mollibus, ut ob eam rem omnes has tuberoſitates recte mammellas appellet Cl. MAUPERTUIS in *Acad. des Scienc.* 1727 Cauda articulata. Characterem bene expreſſit in *figura*, cætera peſſima WURFBAIN *Salamandralog. Tab. I Fig. E.* Sceleton ſpina dorſi ſuperne proceſſibus tuberoſa: coſtarum non niſi rudimenta breviſſima exhibet. IDEM *ibid. Tab. III.* vivi & oviparum ſimul.

XLVIII. Salamandra exigua. *Tab. III Fig.* 4.

DIAGN.

Corpore fuſco, cauda compreſſiuſcula

Habitat in vallis humidis, & ad ſepes fruticoſas, ſubtus lutoſas circa Viennam.

XLIX. Salamandra candida. *Wurfbain Tab. II Fig.* 1.

DIAGN.

Corpore toto albo, cauda ſubtereti.

Habitat Patavii. Vivipara.

L. Salamandra atra. *Tab. I. Fig. 2.*

DIAGN.
Atra tota immaculata.

Habitat in alpe Etfcher Auftriæ & Loibel inter Carinthiam & Carnioliam.

LI. Salamandra maculofa. *Ræfel. ran in frontifpicio.*

Wurfbain Tab. II. Fig. 2 cum fatus bona defcriptione *pag 65.*

DIAGN.
Atra, luteis maculis; macula punctata utrinque ad occiput.

Habitatio in fubalpinis, & alpinis, & aliis montofis fylvaticis.

LII. Salamandra fufca.

DIAGN.
Tota fufca, absque maculis, absque fplendore

Habitat in alpibus

Inventor CONRADUS GESNERUS, quum hunc percuffiffet, fuccus ex plaga lacteus dimanabat.

LIII. Salamandra ftrumofa. *Seba II.* 20 4

DIAGN.
Struma turgida nodofa, coloris dilute rofei; corpore dilute cinereo, maculis fufcis diftincto; cauda obfolete fafciata.

Habitat in India orientali.

GE-

GENUS VIII.

CAUDIVERBERA.

Corpus nudum; caput, cruraque tenuissime squammulata; digitis membrana natatoria juncti; ultimo utrinque cristati, in fine latescentes. Cauda utrinque pinnata, pinnis pro ratione caudæ decrescentis continuo increscentibus, ultimis maximis, una impari.

LIV. Caudiverbera ægyptiaca. *Seba II.* 103. 2.

DIAGN.
Corpore luteo, stellato; pinnis caudalibus corallinis.

Hospitatur in Museo Petropolitano.

LV. Caudiverbera peruviana. *Feuillée Diarium Bot. II.* 319.

DIAGN.
Corpore atro.

Lingua integra; corpus purum, squammulis minutissimis tectum. Lingua integra, seu nulla. Anus varius.

GENUS IX.

GEKKO.

Tardigradus corpus totum tenerrime minutissimeque squammulatum, æquale, to-

ro-

GENUS X.

CHAMÆLEO.

Corpus totum tenuiſſimis lucidisque tuberculis ſquammiformibus tectum; caput angulosum; occiput pyramidato faſtigiatum; oculi maximi, in ſacco rugoſiſſimo antice perforato orificio contractili. Lingua longiſſima antrorſum lateſcens, lumbriciformis; exſerta inſidentes muſcas venatur Maxillæ muticæ; pedes omnes pentadactyli in palmas duas coaliti; altera didactyla, altera tridactyla. Inceſſus anomalus; cauda incurva ſcandens; anus longitudinalis. Tardus ſedet per multos dies in ramo immotus.

LIX. Chamæleo mexicanus. *Seba I.* 82. 1.

DIAGN.

Capite ſquammato; occipite trigono; fronte compreſſo-carinata, angulis emarginatis; dorſo, gulaque criſtato ferratis; corpore ſaturate cinereo

LX. Chamæleo Pariſienſium. *Seba I.* 82. 2. & 4 & 5.

DIAGN.

Capite tuberculato; occipite tetragono; ſummo dorſo, caudaque utrinque tuberoſis; criſta nulla; corpore ſaturate cinereo.

Habitat in India orientali.

LXI.

LXI. Chamæleo zeylanicus. *Seba I* 82. 3.

Diagn

Capite squammato, utrinque angulofo, gibboque; occipite trigono, postice exfecto, angulis emarginatis; corpore croceo; crista nulla.

LXII. Chamæleo africanus *Seba I* 43. 4.

Diagn.

Capite utrinque angulato, cristato; occipite reflexo cristato; dorso, cauda, gulaque cristatis; corpore nigricante; cristis albis.

LXIII. Chamæleo candidus.

Diagn.

Capite utrinque angulato, angulis acutis in limbum eductis; occipite reflexo; dorso carinato obtuso; corpore tuberculato candidissimo.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Reliquos magnitudine antecellit.

LXIV. Chamæleo bonæ spei *Seba I* 83. 5.

Diagn

Capite utrinque angulofo gibboque; angulis, dorsoque serrato cristatis; pyramide occipitis subnullo; corpore colore albo, cæruleoque vario.

GE-

GENUS XI.

IGUANA.

Corpus tenuissime squammulatum; caput callis anomale tectum; crista dentata plerisque.

LXV. Iguana chamæleontina *Seba I.* 100 2.

DIAGN.

Capite transverse angulato, longitudinaliter biangulato, cuneiformi; cervice dentibus longissimis reclinata, sensim ad medium dorsum evanescentibus.

Habitat in America.

LXVI Iguana sepiformis.

DIAGN.

Corpore albo, capite utrinque acute-angulato, cauda longissima, attenuatissima, squamis majoribus, crista nulla, nisi ruga longitudinali gulæ.

Hospitatur in officina D. Hamerl ad S. Trinitatem in suburbio Widen.

LXVII. Iguana cordylina. *Seba I.* 107. 1. & 2.

DIAGN.

Capite convexo; occipite tuberoso, transverse subcristato; denticulis minutis, collum dorsumque denticulis sparsis; cauda annulata, aculeis verticillatis.

Habitat in America.

LXVIII.

LXVIII. Iguana Salamandrina. *Seba I.* 107. 3.

DIAGN.

Capite convexo, nucha aculeis exiguis subcristata; cauda squammis majoribus imbricata

Habitat in America.

LXIX. Iguana chalcidica. *Seba II.* 76. 5.

DIAGN.

Dorsi carina spinis pectinata, lateralique sutura spinulosa; fronte media scuto majori; occipite utrinque tuberoso. Aure singula scrobibus quatuor, limbo membranaceo, lacero.

Habitat in Galliccia.

LXX. Iguana minima.

DIAGN.

Gula pendula, submembranacea, lineis cæruleis picta antice; dorso vero, caudaque longitudinaliter serrulatis; corpore sericeo; supra livido, infra viridi.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani. Videri etiam potest auf der Wieden *in officina Dni. Hameri.*

LXXI. Iguana delicatissima. *Seba I.* 95. 1. & 2.
I. 96. 4. & 5.
I. 97. 3.
I. 98. 1.

DIAGN.

Gula pendula, squammulis minutissimis tecta antice; dorso vero longitudinaliter pectina-

tinatis lamellis longissimis acutis, sensim per caudam decrescentibus; capite postice tuberoso, antice gibbo; collo supra nudo.

Habitat in Indiis.

Hospitatur in eodem thesauro Turriano.

LXXII. Iguana tuberculata.

DIAGN.

Gula pendula, squammis minutissimis tecta, antice, dorso vero longitudinaliter pectinatis, lamellis longissimis acutis, sensim per caudam decrescentibus; nuchalibus imbricatis; capite supra plano; collo aculeis latis obtusissimis duris supra undique tecto.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

LXXIII. Iguana calotes. *Seba I* 95. 3. & 4.

DIAGN.

Gula tumida, squammis magnis imbricata nuda; dorso longitudinaliter, & occipite utrinque transversaliter longissimis dentibus pectinata; colore cœruleo.

Habitat in India orientali.

LXXIV. Iguana clamosa. *Seba I.* 109. 3 & 4.

DIAGN.

Capite brevissimo, gibbosissimo; occipite bicorni; dorso, caudaque aculeis conicis brevibus, rarisque pectinato.

Habitat in India orientali.

D GE-

GENUS XII
BASILISCUS

Occiput intra cava membranacea, squammulis tecta, præalta, conica, compressa; dorsum, caudaque crista præalta radiata, squammulata, plicabili, quam, in arbore quiescens, alterne complicat, & explicat. *Habitus Iguanæ, sed crista instar alæ draconis adeoque intermedius inter utrumque genus.*

LXXV. Basiliscus americanus. *Seba I.* 100 1.

Habitat in America australi.

GENUS XIII.
DRACO.

Alæ radiatæ ex lateribus secundum totam trunci longitudinem utrinque enatæ, squammulis minutissimis tectæ, instar ventilabri, seu flabelli complicabiles; ingluvies pendula forma sacci acuti.

LXXVI Draco major. *Seba I.* 86. 3.

DIAGN.
Gula tripartita, media compressa latiori, lateralibus ovatis, tuberosis. Alis ad femora postica adnatis; pedibus anterioribus liberis; corpore torosulo.

Ha-

Habitat in America, vescens muscis, aliisque insectis minoribus. Hospitatur Viennæ in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

LXXVII. Draco minor. *Seba II. 102. 2.*

DIAGN.

Gula simplici longa; alis ad pedes anticos adnatis; pedibus posterioribus liberis; corpore tenuissimo tereti.

Habitat in America.

GENUS XIV.
CORDYLUS.

Caput cataphractum, corpus squammis carinatis, carinis elevatissimis; muricatum.

LXXVIII. Cordylus orbicularis. *Seba I. 83 1. & 2.*

DIAGN.

Trunco subglobofo, supra muricato; capite trigono.

Habitat in Mexica.

LXXIX. Cordylus hispidus. *Seba I. 109. 6.*

DIAGN.

Trunco orbiculari, supra muricato; capite adunco, brevi, gibbo, utrinque angulato; vertice truncato.

Habitat in America australi.

LXXX. Cordylus ftellio. *Tournef. Iter Tab. CXX.*

DIAGN.

Cauda verticillata mediocri, fquammis denticulatis; capite, corporeque muricato.

Habitat in Oriente: Delos, Ægypto, Africa.

LXXXI. Cordylus verus. *Seba I.* 84 3 & 4. *Tom. II* 62. 5

DIAGN.

Corpore livido, nigricante; fquammis truncatis, lateralibus, carina acuminatis exftantibus verticillato; abdomine ventricofo; cauda fquammis oblongis cinereis, annulatim coalefcentibus; fpinis carinarum verticillatis rigidis.

LXXXII. Cordylus brafilienfis.

DIAGN.

Corpore æquali, fquammulis rotundis, dilute gryfeis, nitidis; cauda fquammis oblongis annulatim coalefcentibus corneis; fpinis carinarum verticillatis rigidiffimis; femorum pofticorum fquammis, carina oblique conica brevi, fquammulis minimis intermixtis.

Hofpitatur in Mufeo Turriano.

Var. β. (*Seba I.* 97. 4) fafcia ad humeros faturate fpadicea. Ex Brafilia.

GE

GENUS XV.
CROCODYLUS.

Rostrum longissimum, hinc rictus omnium animalium maximus; lingua nulla, sed ejus loco musculi maxillæ inferioris admodum tumentes, & valvâ elastica inter angulos maxillarum in fundo oris locata, gulam aperiens, atque claudens Maxilla superior mobilis, inferior immobilis cum sterno cōalita. Palpebræ convexæ, rugosæ; nares in globo extremi rostri; calli corpus tegentes; carina elevatissima, compressa, in substantiam corneam abeuntes, ut globo trajici nequeant. Anus longitudinalis rugosus.

LXXXIII. Crocodylus niloticus. *Seba I.* 105. 3. & 4.

DIAGN.

Caput cataphractum, sensim contractum in rostrum; nucha carinis deossissimis inæquali, quæ supra dorsum series longitudinales multiplices affectant; cauda compressa, superne carinis majoribus cristata; pedibus triunguiculatis, anticis pentadactylis, posticis tetradactylis, natatoriisque.

Habitat in India orientali, & Ægypto.

LXXXIV. Crocodylus americanus. *Seba I.* 106.

DIAGN.

Caput imbricatum planum, fenfim contractum in roftrum; pucha nuda; dorfo dupli-ci ferie carinatum, unaque finguli lateris: illa per caudam excurrente, hac ad pedes pofticos terminata; cruribus pofticis limbo poftico carinis marginato; digitis utrinque quinis, omnibus unguiculatis, pofticis natatoriis.

Habitat in America.

LXXXV. Crocodylus africanus. *Seba I* 103. 2. & 3. & 4.

DIAGN.

Dorfo fcutis quadratis planis teffellato; lateribus, abdomineque fquammis ovatis imbricato; cauda fupra una, alterave crifta carinarum. Pedibus anticis pentadactylis; pofticis tetradactylis natatoriis, omnibus unguiculatis.

LXXXVI. Crocodylus terreftris. *Seba I* 103. 1. & *Tab. CIV. fig. omnes.*

DIAGN.

Capite fubglobofo, corio communi obtecto, antice in roftrum cylindrico conicum longum attenuato; oculis convexiformibus. Corpore fubtus fcutis quadratis teffellato, fupra callis fubrotundis fcutiformibus tecto. Cauda fupra carinarum crifta duplici; mox confluen-

fluente in unam. Pedibus omnibus pentadactylis, quinqueunguiculatis fissis.

GENUS XVI.
SCINCUS.

Corpus totum imbricatum squammis seu dorsalibus, frontalibus, abdominalibusque omnibus iisdem. Anus transversus. Collum fere crassitiei capitis.

LXXXVII. Scincus officinalis. *Seba II.* 105. 3.

DIAGN.
Corpore argenteo, compresso, carinato; cauda corpore breviore conica, subtus squammis transversalibus. Digitis latis, unguiculis planis obliquis, squamma latiori subtus concava tectis.

Habitat in Ægypto.

LXXXVIII. Scincus stellio *Seba II.* 10. 4. & 5.

DIAGN.
Corpore fuscescente, depresso, sensim gracilescente; cauda corpus multoties excedente; digitis teretibus.

Habitat in India orientali.

Cursoria: corpus purum; lingua bifida, serpentina, exsertilis, & retrotractilis

in folliculum; abdomen fcutis fubquadratis teffellatum; dorfum vero fquammulis, feu granulis tectum.

GENUS XVII.
STELLIO.

Abdomen fcutis quadratis teffellatum; caput imbricatum; corpus politum, nec muricatum, nec criftatum.

LXXXIX. Stellio faurus. *Seba II.* 105. 1.

DIAGN.

Corpore cæruleo, minutiffime albo punctato, punctis verticis in tæniam, qui in verticem agitur. lateralibus vero, dorfalibusque in maculas rotundas confertis, quæ in feries transverfas difpofitæ annulatim fupinum corpus circumcingunt; cauda ancipiti.

Habitat in Zeylania ad littora maris.

XC. Stellio falvator. *Seba II* 86 2

DIAGN.

Atro fufcus; roftrum fafciis alternis albis, nigrisve; pedes punctato-maculati, dorfum ocellis multiplici ferie transverfa pofitis Latera maculis dentatis.

Habitat in America.

XCI.

XCI. Stellio saxatilis. *Seba II. 79. 4.*

DIAGN.
Cauda crassissima, ovata; corpore cinereo, nigro maculato, centris macularum spina alba munitis.

XCII. Stellio salvaquardia. *Seba I. 101.*

DIAGN.
Corpore squammulis minutissimis saturate spadiceo; pedibus croceo, alboque tessellatis; capite tenui, in rostrum elongato.

Habitat in Indiis.

XCIII. Stellio tessellatus. *Seba I 76 2.*

DIAGN.
Corpore gryseo, alboque tessellatum; summo dorso albo russoque flammato; caudae extremo fasciato.

Habitat in Virginia.

XCIV. Stellio viridis. *Seba I 75 2.*

DIAGN.
Colore viridi, maculis russis nebulato; dorso utrinque linea longitudinali alba intercepto, transversaliter striato.

Habitat in Virginia.

XCV. Stellio thalassinus. *Seba I. 110 4 & 5.*

DIAGN.
Colore thalassino saturato, punctis oblongis, rotundisque nigricantibus subocellatis.

Habitat in India orientali.

XCVI. Stellio punctatus. *Seba II. 2. 9*

DIAGN.
Capite ovato, parvo, indistincto; trunco tereti, pingui, lubrico, lineis duabus flavescentibus exoletis; dorsum distinguentibus a lateribus; seriebus 6 longitudinalibus punctorum fuscorum in area dorsi, & totidem in utroque latere; pedibus caudaque punctatis.

Habitat in Asia. exiguum animal.

GENUS XVIII.
SEPS.

Caput cataphractum; femora postica subtus callosopunctata.

I. Abdomen imbricatum:

XCVII. Seps scincus.

DIAGN.
Corpore atro viridescente, cauda corpore breviori, dorso plano.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Simillimus scinco stellioni, & medius inter hoc & illud genus.

II. Abdomen scutis subquadratis tessellatum:

Ordines scutorum abdominalium octo.

Col.

Collarium indistinctum ; gula ruga duplici; cauda corpore transversali multoties longiore

XCVIII. Seps surinamensis, *Seba I* 88. 1. & 2.

Diagn

Tænia media dorsi, caudæque lata cæruleo-viridescente, margines linea albido-cærulescente distinguente, huic contigua utrinque tænia nigricans, albis punctis variegata; cui iterum lineola, sed albicans terminos imponit; latera nigris maculis conspersa, sensim albidioribus versus abdomen.

XCIX. Seps zeylanicus. *Seba I* 89 3 & *I* 90. 7

Diagn.

Tænia media dorsi lata, alba, per series maculata, ad caudam abscissa; tænia utrinque cærulea, albo-punctata; cauda albo-cæruleoque-tessellata.

C. Seps variegatus.

Diagn.

Capite albo, nigroque vario; corpore ex rubello gryseo; aure albedine circumfusa; dorso, pedibus, & cauda saturate spadiceo-variegatis.

Habitat in America.

CI. Seps marmoratus. *Seba I.* 97 5.

Diagn.

Corpore nigro cæruleo, fasciis albis, venarum,

rum, marmoris ad instar, confluentibus, & contextis; maculis rotundis intermixtis.

Habitat in Indiis.

Ordines scutorum abdominalium septem. Collarium indistinctum. Gula ruga duplici transversali.

CII. Seps lineatus. *Seba II 41. 6.*

DIAGN.

Ater, linea nivea utrinque ab apice rostri per dorsum ad caudæ basim; linea alba a sinu oris ad femora postica; cauda pallida; unguibus vix conspicuis; palmis tetradactylis.

Habitat in Zeylona.

CIII. Seps lemniscatus. *Seba I 92 4.*

DIAGN.

Atra, lineis albis, longitudinalibus octo; femoribus albo-punctatis; palmis pentadactylis.

Habitat in Guinea.

Ordines scutorum abdominalium sex Collarium distinctum, subtus squammis constructum.

a. Collarii squammæ infimæ adnatæ; scuta seriei intermediæ quadrata.

CIV.

CIV. Seps fericeus. *Tab. II. fig.* 5.

DIAGN.
Collario adnato; fcutis intermediis quadratis; cute laxa, delicatiffima, tenerrima, fubfquammulata, fufca.

Habitat in ftratis lapideis circa aquas.

CV. Seps argus. *Tab. I fig.* 5

DIAGN.
Collario adnato; fcutis intermediis quadratis; corpore quaquaverfum ocellato.

Habitat in muris verticalibus.

CVI. Seps muralis. *Tab. I. fig.* 4.

DIAGN.
Collario adnato; fcutis intermediis quadratis; femoribus transverfis; corpore humili; tænia utrinque ad latera thoracis faturatiori.

Habitat in mœnibus, ruderibus, aggeribus lapidofis paffim ubique.

β Collarii fquammæ infimæ folutæ; fcuta feriei intermediæ fubrotunda.

CVII. Seps terreftris. *Tab. III. fig.* 1.

DIAGN.
Collario foluto; fcutis intermediis fubrotundis; corpore fufco; utrinque ferie macularum obfoletarum.

Habitat in terra lapidofa plana.

CVIII.

Supra ventrem tuum gradieris.
Genef. III. 14.

Maxillæ dilatabiles, nec articulatæ; œsophagusque laxissimus ad prædam duplo majorem ingurgitandam.
Genitalia contigua, vicino ano opposita.
Scandendo æquilibrant.

GENUS XIX.
CHALCIDES.

Animal supra ventrem se promovens, sed reptatum pedibus adjuvans.

CXIV. Chalcides tridactyla Columnæ. *Ecphraf.* 36.

DIAGN.
Pedibus quatuor tridactylis, auribus instructa.

Habitat in Europa australi, & Africa.

CXV. Chalcides pinnata. *Seba II.* 68 7.& 8

DIAGN.
Pedibus quatuor monodactylis; auribus nullis.

Habitat in capitis bonæ spei lutosis.
Anguis bipes.

GENUS XX.

CÆCILIA.

Corpus (absque ſquammis) nudum, ſubrugoſum. Cauda nulla. Anus ſub, & juxta extremitatem corporis.

CXVI Cæcilia tentaculata. *Amænit. I. T. XVII. Fig. 2.*

DIAGN.
Lateribus rugoſis, rugis compactis; oculis manifeſtis

Habitat in America.

CXVII Cæcilia glutinoſa. *Muſ. Adolph. Frid. T. IV. Fig. 1.*

DIAGN.
Lateribus rugoſis, rugis angulo acuto coeuntibus ad abdominis ſuturam; oculis minutiſſimis, membrana obductis.

Habitat in Indiis.

GENUS XXI.

AMPHISBÆNA

(Coleuvre à deux têtes).

Caput a corpore indiſtinctum, antice ſcutis tectum; corpus politiſſimum, cylindricum, æquale (hinc cauda non differt a capite) cute tectum; cauda obtuſa.

NB. Hujus generis serpentes solo attactu pustulas prurientes in cute facere, non solum Brasilienses retulerunt, sed & ipse COUPLETUS observavit in *Act. reg. Paris. an.* 1701.

CXVIII. Amphisbæna alba. *Mus. Ad. Fr. t.4. f. 2. male.*

DIAGN.

Corpore toto albo; annulis rugosis, supra infraque longitudinaliter sulcato; capite fronte annulata, in angustum obtusum rostrum coacto.

Habitat in America. Hospitatur in Museo Illustrissimi Com. Turriani Viennæ.

CXIX. Amphisbæna vulgaris.

DIAGN.

Corpore albo; capite immaculato; dorso maculis fuscis transversis; lateribus, abdomineque rarioribus, vario.

Hospitatur in Museo Illustris. Com. Turriani Viennæ.

CXX. Amphisbæna varia. *Seba I.* 88.3

DIAGN.

Corpore albo nigro, spadiceo, gryseoque vario.

Habitat in America.

CXXI. Amphisbæna magnifica *Seba II.* 100.3.

DIAGN.

Capite dilute flavo; tænia purpurascente trans-

transversa supra oculos; trunco ex purpureo, violaceo, & flavo variegato.

Habitat in America.

CXXII. Amphisbæna flava. *Seba II.* 73 4.

DIAGN.
Capite flavo; corpore albo, fuscoque variegato.

Habitat in America.

GENUS XXII.

ANGUIS (Blindschleich).

Caput a corpore indistinctum. Corpus læve, cylindricum, seu utrinque æqualiter attenuatum, seu capite minimo, at corpore inde sensim magis incrassato. Cauda obtusa. Squammæ corporis superne imbricatæ. *

CXXIII. Anguis bipes. *Mus. Ad. Fr. Tab. XXVIII. Fig.* 3.

DIAGN.
Corpore subæquali pallido; puncto fusco in singula squamma, multiplici ordine longitudinali; extremitate caudæ compactiori, læviori, distinctissima; pedibus ad latera ani;

E 2 ti-

* scuta in serpentibus plurimum variant, ut nusquam scutis ipsis fidendum.

ſibils breviſſimis imbricatis, inæqualiter di-
dactylis, muticis.

Habitat in Indiis.

CXXIV Anguis meleagris. *Seba II* 21 4

DIAGN.
Corpore ſubæquali glauco, puncto nigro in ſingula ſquamma multiplici ordine.

Var β. punctis fuſcis

Habitat prior in Indiis β. hoſpitatur in Muſeo Turriano

CXXV. Anguis fragilis. *Tab. V Fig.* 2

DIAGN.
Corpore ſubæquali, glaberrima, nitens, æreo-fuſca macula frontis, cervicisque, ex quibus duæ lineolæ ſubcontiguæ longitudinales.

Habitat in paſcuis muſcoſis; etiam ad vias & in ruderatis.

CXXVI. Anguis lineata

DIAGN
Corpore ſubæquali nigricante; capite ſupra, dorſoque albo, diſtinctiſſimo; linea media a vertice incepta per totum corpus excurrente.

Hoſpitatur in Muſeo Turriano.

CXXVII. Anguis calamaria. *Muſ Ad Fr. Tab. VI. Fig* 3.

DIAGN.

DIAGN.
Corpore subæquali, livido, asperso punctis linearibus, fasciisque angustis fuscis; cauda linea ferruginea longitudinali.

Habitat in America. Subtus tessellata.

CXXVIII. Anguis reticulata. *Scheuchzer. Physis sacr.* 747. 4.

DIAGN.
Corpore subæquali, cinereo - nigricante, squammarum centris albidioribus; abdomine ex flavo albicante.

Habitat Surinami; hospitatur in Museo Gronoviano.

CXXIX. Anguis clivica *Gesner. serp.* 69.

DIAGN.
Corpore subæquali, cinereo fusco; fronte scuto majori cordiformi.

Habitat Clivæ frequens.

CXXX. Anguis longicauda *Seba H. 21. 4.*

DIAGN.
Corpore subæquali, cinereo - fusco; lineis summi dorsi, laterumque tenuissimis nigris; naribus singuli lateris orificio lato, foramine duplici.

CXXXI. Anguis annulata.

DIAGN.
Corpore subæquali albo; fasciis fuscis rectis, subtus concurrentibus; cauda attenuata.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs Cauda subtus duplici serie squammarum imbricatarum

CXXXII. Anguis scutata. *Scheuchzer. Physic. sacr.* 737 1.

DIAGN.
Corpore subæquali tenuissimo, fascus albis, nigrisve undulato; caput scutis latis, cauda acutiuscula.

Habitat Surinami

Obs Abdomen & cauda subtus scutis transversis more maximorum Constrictorum Indiæ; hinc a priori satis diversa.

CXXXIII. Anguis scytale *Mus Ad Fr Tab. VI Fig* 2.

DIAGN.
Corpore æquali fusco, sed fasciis albidis: prima extremo ore, altera latissima ad nucham, succedentibus sensim angustatis; reliquis partim transversis, partim obliquis, partim cruciatim decussatis.

Habitat in Indiis.

CXXXIV. Anguis fasciata.

DIAGN.
Corpore æquali albo, fasciis fuscis irregularibus, oblique concurrentibus, subinde incompletis, & confluentibus; oculis invisibilibus; capite imbricato.

Ho-

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CXXXV. Anguis cærulea. *Seba II.* 30. 3.

DIAGN.

Corpore æquali, tenui, longoque; fasciis alterne candidis, & saturate cœruleis cinctum; capite antice scuto duplici, postice imbricato.

Habitat Surinami.

CXXXVI. Anguis corallina. *Seba II.* 73 2.

DIAGN.

Corpore æquali, saturate corallino, fasciis dilute rubellis, in quibus apices squammarum nigri sunt, cincta.

Habitat in Brasilia.

CXXXVII. Anguis atra. *Seba ibid. fig.* 3.

DIAGN.

Corpore æquali atro; fasciis albis, in quibus apices squammarum nigri sunt, cincto.

Habitat in Zeylona.

CXXXVIII. Anguis rufa.

DIAGN.

Corpore æquali, ruffo, lineis transversalibus albis interruptis; abdomine va o.

Habitat Surinami; hospitatur in Museo Gronoviano

CXXXIX. Anguis hepatica. *Scheuchzer Physic. sacr.*

DIAGN.

Corpore æquali; linea summi dorsi, lateraque singuli parum undulata, hepatica, intervallis hepaticis, maculis subrotundis albidis

Habitat Surinami, hospitatur in Museo Gronoviano.

CXL. Anguis maculata. *Mus. Ad. Fr. Tab XXI. Fig. 3.*

DIAGN.

Corpore æquali, flavo, fasciis fuscis latis linearibus, tæniaque dorsali fusca longitudinali decussante fascias, relicta insula in centro singulæ crucis, unde totidem maculæ latæ rotundæ luteæ!

Habitat in America.

CXLI. Anguis decussata. *Seba I 53. 7.*

DIAGN.

Corpore æquali, albo; fasciis rubris nigropunctatis, in summo dorso late confluentibus, relictis ad nucham una, pluribusque insulis, quæ sensim evanescunt, versus caudam progrediendo.

Habitat in Asia

CXLII. Anguis tessellata. *Seba 2. 100. 2.*

DIAGN.

Corpore æquali croceo, fasciis numerosis, tæ-

tæniaque triplici; unde totum tessellatum: capite albo, fuscis maculis

Habitat in Paraguaja.

CXLIII. Anguis alba *Muſ. Ad. Fr. Tab. XV. Fig.* 2.

DIAGN.

Corpore utrinque attenuato, albo, immaculato

Habitat in Indiis.

CXLIV. Anguis lumbricalis *Brown. Jam. Tab. XLIV. Fig.* 1.

DIAGN.

Corpore brevi, ſenſim incraſſato; ſquammis magnitudine creſcentibus, compactis ex albido flaveſcentibus, ſubargenteo nitore reſplendentibus; capite in roſtrum producto; cauda corpore duplo craſſiore, obtuſa

Habitat in America meridionali, & Africa.

GENUS XXIII.

NATRIX.

Caput cataphractum ſcutis latis, plagioplateum, depreſſum, triangulare, maxillis poſtice dilatatis, antice contractum in roſtrum. Truncus glaber, nitidus, pone caput anguſtior; medio: inter caput, & finem caudæ craſſiſſimus. Cauda conica, elongata, attenuataque.

CXLV. Natrix longissima.

DIAGN.

Corpore longissimo, æqualiter cylindrico; capite distincto; ad occiput utrinque pone oris angulum macula pallida obsoleta; corpore fusco nigricante, raris punctis luteis; abdomine æquali cinereo.

Habitat in Austria rarior. Vivam pro experimentis non obtinui.

CXLVI. Natrix candida.

DIAGN.

Corpore toto candidissimo, immaculato; squammis planis nitidissimis.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani Viennæ.

CXLVII. Natrix vittata. *Muf. Ad. Fr. Tab. XVIII. Fig. 2.*

DIAGN.

Ad occiput utrinque macula lata nigra, lineola alba cincta, e qua utrinque albicans enascitur tænia, per totum corpus excurrens.

Habitat in America.

CXLVIII. Natrix aulica. *Muf. Ad. Fr. Tab. XII. Fig. 2.*

DIAGN.

Corpore gryseo, fasciis plurimis linearibus albis, utrinque ad abdomen bifurcatis; ad occi-

occiput utrinque macula triangulari alba; in nucha subconfluente.

Habitat in America.

CXLIX. Natrix vulgaris *Seba II* 4. *Fig.* 1. 2. 3. 10. *Fig.* 1. 2. 3. (nec aspis ægypti, cum qua confundit.)

DIAGN.

Ex cinereo-cærulescente nigricans; ad occiput utrinque macula albo-lutea, quæ a nigra excipitur; media in nucha inter priores cum opposita confluente; scutis abdominalibus singulis utrinque macula squammiformi.

Var. β elegans cærulea; punctis atris, lineisque transversis undulatis.

γ Cærulea tæniola utrinque alba; maculis sparsis atris, carinæ albis; abdomine albo, utrinque macula atra.

Habitat α passim in dumetis, sepibus, fruticetis, vallis, pratis, & ipsis ædibus. β γ hospitantur in Museo Illustrissimi Comitis Turrsani.

CL. Natrix Gronoviana. *Seba II.* 33. 1.

DIAGN.

Ex cinereo cærulea; ad occiput utrinque macula arcuata alba, quæ a nigra excipitur, inter priores media in nucha cum opposita confluente; abdomine nigrescente; summo dorso lineolis transversis undulatis nigris.

Obs.

Obs Numero scutorum simillima coronellæ Austriacæ, at reliquis diversissima, & propius accedens præcedenti

CLI. Natrix Æsculapii. *Muf. Ad. Fr. Tab. II. Fig. 2.*

DIAGN.

Capite fascia duplici nigra; corpore fasciis albis nigrisve, nigris linea annulari dimidiatis.

Habitat in Indiis.

CLII Natrix semifasciata. *Muf. Ad. Fr. Tab. XIV. Fig. 1.*

DIAGN.

Capite fascia duplici nigra; corpore fasciis albis, nigrisve, nigris linea annulari duplici interruptis.

Habitat in Asia.

CLIII. Natrix gemonensis.

DIAGN.

Capite antice variegato; inter oculos fascia brevi atra, occipite longissima, mediaque fronte latissima; nucha vero binis maculis majoribus, quas sensim minores sequuntur; in series digestæ; ultimo confusæ, centris luteis, minutissime totum corpus variantes.

Habitat Gemonæ fori Julii; hospitatur in Museo Turriano.

a Mari

α. Mari inter maculas majores luteus color interfunditur vivus.

β. Feminæ vero albus.

CLIV. Natrix faturnina *Muf. Ad. Fr. Tab. IX. Fig.* 1.

DIAGN.

Capite plumbeo; oculis ampliffimis; corpore livido, cinereo, fubnebulato.

Habitat in Indiis.

CLV. Natrix hippocrepis. *Muf. Ad. Fr. Tab. XVI. Fig.* 2.

DIAGN.

Capite livido, antice adunco; fupra maculis lunulatis; fafcia fufca inter oculos, & arcuata poft occiput; corpore livido, maculis rotundis fufcis multiplici ferie: media maxima; lateralibus fenfim magnitudine decrefcentibus.

Habitat in America.

CLVI. Natrix mucofa *Muf. Ad. Fr. Tab. XIII. Fig.* 2. *Tab. XXIII. Fig.* 1.

DIAGN.

Capite angulato cærulefcente; oculis magnis; labiis lineolis nigris diftinctis; corpore oblique nebulato-fafciato.

Habitat in Indiis.

CLVII. Natrix cærulefcens *Muf. Ad. Fr. Tab. X. Fig.* 2.

DIAGN.

Diagn.
Capite acuminato plumbeo; corpore lævi cærulescente.

Habitat in Indiis.

CLVIII. Natrix Argus.

Diagn.
Supra lævigatissima, fusca, discis squammularum dilutioribus subreticulata; infra tessellata.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CLIX. Natrix filiformis. *Muf. Ad. Fr. Tab. XVII Fig. 2.*

Diagn.
Corpore nigro, subtus albo, angustissimo; capite crassitiem trunci multum excedente.
Var. β. Corpore supra livido, linea fusca utrinque post oculos orta, mox in exiguas maculas obliquas abrupta, tandem evanescente

Habitat prior in Indiis. β hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CLX. Natrix exoleta. *Muf. Ad. Fr. Tab. X. fig. 2.*

Diagn.
Corpore flagelliformi, cinereo-cærulescente; squammis obtusis magnis raris; labiis albis.

Habitat in Indiis.

CLXI. Natrix Ahaetulla. *Muf. Ad. Fr. Tab. XXII. fig. 3.*

Diagn.

Capite fafcia nigra trans oculos; corpore flagelliformi ex viridi & aureo nitidiffimo; fquammis tergi apice nigris, inde lineæ transverfæ; cauda tetraedra.

Habitat in Afia, America.

CLXII. Natrix myćterizans. *Muf. Ad. Fr. Tab. XIX fig. 2.*

Diagn.

Corpore flagelliformi, fquammis molliffimis, carneo purpurafcentibus; capite angulato; roftro producto tetraedro; orbitis fupra cæruleis; dorfo utrinque fubtus linea alba diftincto, ab abdomine, antice maculis cæruleis rhomboidalibus, in fafcias, quarum crura oblique poftrorfum excurrunt, cohærentibus; abdomine carneo; cauda pentaedra.

Habitat in America; Viennæ hofpitans in thefauro Turriano.

CLXIII. Natrix flagelliformis. *Seba II. 23. 2.*

Diagn.

Corpore flagelliformi, fupra cæruleo æquali, infra viridefcente; capite angulato; roftro producto tetraedro; dorfo utrinque linea alba ab abdomine diftincto; cauda pentaedra.

Var. β (*Catesby Carolin. 2. 47.*) colore magis ex cæruleo viridefcenti.

Ha-

Habitat prior Surinami; Viennæ hospitans in thesauro Turriano. β. in Carolina in arboribus: insectis inhians.

Obf. Arma huic, & præcedenti speciei in maxilla inferiori: ideo nimis affines; forte quod hinc CATESBY veneno absolverit, religiose distinguit LINNÆUS, immerito!

CLXIV. Natrix lubrica. *Seba II* 43. 3.

DIAGN.
Corpore flagelliformi, splendente lubrico, albo, fasciis nigris.
Var β. (*Seba II* 43 3) fasciis rubris.

Habitat prior Surinami. β. in Africa.

CLXV. Natrix humana.

DIAGN.
Corpore nigro, albis maculis variegato; cauda fasciis alterne albis, nigrisve cincta.

Habitat in Amboina, & Mexico Venem expers, hominis amica Hospitatur in Museo Gronoviano.

CLXVI. Natrix punctata.

DIAGN.
Corpore fusco, maculis minutissimis albis, toto corpore sparsis.

Hospitatur in Museo Gronoviano.

GENUS XXIV.

CERASTES.

Caput cataphractum, scutis latis catheto-plateum globoso-ovatum, utrinque attenuatum. Os absque rostro obtusum, rotundatum. Truncus Natricis, sed robustior, torosior. Cauda crassa, obtusiuscula.

CLXVII. Cerastes severus. *Mus. Ad. Fr. Tab. VIII fig. 1.*

Diagn.
Cinereus, fasciis albis, quarum crura oblique anteriora spectant; linea nigra per medium dorsum fascias superscandente; lateribus albo-maculatis.

Habitat in Asia.

CLXVIII. Cerastes plicatilis. *Seba I. 57. 5.*

Diagn.
Corpore cinereo flavescente; lateribus maculatis maculis rubro-fuscis, in unam seriem cohaerentibus, antice ocellatis; pupilla alba, quae versus caudam demum evanescit.

Habitat in Ternateis.

F CLXIX.

CLXIX. Ceraftes aurora. *Muf. Ad. Fr. Tab. XIX. fig. 1.*

DIAGN.
Cauda, colloque craffiufculis; dorfo faturate flavo, diftinctiffimo; lateribus lividis.

Habitat in America.

CLXX. Ceraftes rhombeatus. *Muf. Ad. Fr. Tab. XXIV. fig. 2.*

DIAGN.
Corpore cærulefcente, maculis nigris, fubrhombeis; in medio cæruleis, per feries tres longitudinales digeftis.

Habitat in Indiis.

CLXXI. Ceraftes agilis *Muf. Ad. Fr. Tab. XXI. fig. 2.*

DIAGN.
Capite ventre multoties minore; corpore fafciis alterne albis, & fufcis, nigro punctatis.

Habitat in Zeylona.

CLXXII. Ceraftes Cobella.

DIAGN.
Capite ventre graciliori; corpore lævi; tæniis cinereis, ferrugineisque alternis plurimis; linea media dorfali nigricante; fquamarum utrinque pofitarum marginibus albis.

Hofpitatur in Mufeo Illuftriffimi Comitis Turriani; degit cæterum in America numerofiffimus. CLXXIII.

CLXXIII. Ceraftes lacteus. *Muf. Ad. Fr. Tab. XVIII. fig.* 1.

DIAGN.
Vertice atro, linea longitudinali alba; corpore albo, maculis geminatis atris.

Habitat in Indiis.

CLXXIV. Ceraftes nebulatus. *Muf. Ad. Fr. Tab. XXIV. fig.* 1.

DIAGN.
Corpore cinereo, fufcoque nebulato; labiis albis; lineolis fufco-nigris, tranfverfis brevibus.

Habitat in America, afcendens tibias hominum, & ftringens.

CLXXV. Ceraftes candidus. *Seba II.* 15. 1.

DIAGN.
Corpore candido, maculis rariffimis nigricantibus, nigris, inæqualibus; caudæ apice nigro.

Habitat in Lybia.

CLXXVI. Ceraftes mexicanus. *Seba II.* 20. 1.

DIAGN.
Corpore fupra atro, infra candido; dorfo a nucha ftrüs obliquis candidis; poft medium vero fafcus fimilibus, in quibus apices fquamarum nigrefcunt, variato.

CLXXVII. Ceraftes coronatus. *Seba II.* 105. 3.

DIAGN.
Aterrimus; maculis, punctisque inæqualibus candidis.

Habitat in nova Hispania.

GENUS XXV.
CORONELLA.

Caput media fronte inter oculos clypeo lucente, ex scutis majoribus polymorphis in figuram subovatam consarcinato, qua major capitis pars obtegitur; latera vero & occiput utrinque squammis imbricatis. Corpus Natricis, seu Cerastis.

CLXXVIII. Coronella austriaca. *Tab. V. fig. 1.*

DIAGN.
Ex cinereo cæruleo-rufa; maculis dorsi alternis distinctis.
Var. β (*Seba I. 52 4.*) supra corallino rubore suffusa, subtus alba; maculis dorsalibus alterne cohærentibus.

Habitat prior vulgaris circa Viennam; at β ex America.

CLXXIX Coronella ocellata.

DIAGN.
Scutello cinereo; corpore cærulescente; ocellis atris; pupilla cærulea, quadruplici serie longitudinali; intermediis minoribus.

Var.

Var. β *Seba II.* 1. 3 & 8 scutello ruffo flavescente corpore rubello, ocellis coccineis.

Habitat α. in Africa; hospitatur in Museo Turriano. β. in Zeylona & China.

CLXXX. Coronella fasciata.

DIAGN.
Scutello cærulescente, lineis radiatis fuscis; corpore albo - cærulescente, fascus fusconigris, quas lineæ duæ longitudinales albæ dirimunt.

Habitat in Africa. Hospitatur in Museo Turriano.

CLXXXI. Coronella hotamboeia *Seba I* 33 6.

DIAGN.
Capite ruffo; corpore flavo, binis fasciis saturatioribus cincto.

Habitat in India orientali.

CLXXXII. Coronella anguiformis.

DIAGN.
Albida, fasciis fuscis integris, subtus obliqueque concurrentibus, tota densissime annulata.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs Similis angui fasciatæ, sed charactere diversa.

CLXXXIII. Coronella virginica. *Seba I 75 3.*

DIAGN.
Saturate fusca, fasciis luteis.

CLXXXIV. Coronella latirostra.

DIAGN.
Corpore lævigatissimo, dilute fuscescente, fasciis raris albo subfuscescentibus; rostro depresso plagioplateo.
Var. β. Intervallis fasciarum minoribus elypticis, fasciis prope abdomen latescentibus, confluentibus.

Hospitantur in Museo Turriano.

CLXXXV. Coronella cerastoides.

DIAGN.
Corpore lævigatissimo, albo subfuscescente; maculis dilute fuscescentibus, occipitalibus binis longitudinalibus, dorsalibus elypticis, una serie positis; capite subgloboso magno.

Hospitatur ibidem.

CLXXXVI. Coronella tæniata.

DIAGN.
Subtus, lateribusque infimis; albo subfuscescens, lateribus summis dilute fuscis distinctissimis; medio dorso tænia saturata fusca; capite subgloboso.

Hospitatur ibidem.

Hæ tres species nimis affines sunt, & fere confluunt.

CLXXXVII.

CLXXXVII. Coronella tygrina. *Seba II* 15 2.

DIAGN.

Capitis scuto candidissimo; corpore toto maculato.

Habitat in Amboina.

CLXXXVIII. Coronella tessellata.

DIAGN.

Corpore toto supra nigro, fuscoque alterne tessellato; subtus atro, utrinque maculis albis squammæformibus inæqualibus; capite elongato.

Habitat in Japidia, vulgo Cars; hospitatur in thesauro Turriano.

CLXXXIX. Coronella petola. *Seba I* 54. 4.

DIAGN.

Cinereo - lutea, annulis colli, caudæque fuscis, intermediis infra deliquescentibus, supra confluentibus.

Habitat in Africa.

CXC. Coronella africana. *Seba II* 82. 2.

DIAGN.

Scutello frontis candido, spadiceis maculis ornato. Corpore candido, summo dorso antice maculis subrotundis, sensim rhomboidalibus, medio corpore demum rhomboidali-transversis, marginibus rubellis.

CXCI. Coronella cervina. *Seba II.* 79. 3.

DIAGN.

Alba, versus utramque extremitatem nigro-flammata; in medio vero corporis nigro-punctata.

Habitat in America.

CXCII. Coronella catus, *Seba II.* 73. 1. & 2. & 3. & 4. & 5.

DIAGN.

Alba, sed squammis interspersis nigris quaternis in areolas confertis.

Habitat in America; muribus, gliribusque insidiatur, uti in Europa feles.

GENUS XXVI.

BOA.

Frons convexa, imbricata; rostrum valde plagioplateum, depressum, rotundatum, antice scutis cataphractum; oculi ad latera, inque parte postica rostri siti, scutis radiatim cincti; labium superius retusum emarginatum; lateribus scrobibus, scalaribus excavatis. Dorsum taeniolis transversis, subundulatis, nonnunquam interruptis comparatione venarum marmoris; antice vero tantum puncta

al-

alterna; latera immaculata; habitatio in arboribus.

CXCIII. Boa thalaffina. *Muf. Ad. Fr. Tab. III. Seba II* 96. 2.

DIAGN.
Capite fubruffo; corpore viridi thalaffino diluto; labiis, maculisque dorfalibus candidis.

Habitat in America.

CXCIV. Boa aurantiaca. *Seba II.* 81. *fig.* 1.

DIAGN.
Capite fubruffo; corpore aurantiaco lucido; labiis dilute rubentibus; maculis dorfalibus dilute flavis, margine faturate rubris.

Habitat in America.

CXCV. Boa exigua. *Seba II* 34. 2.

DIAGN.
Corpore ex ruffo flavefcente; labiis luteis; maculis dorfalibus albicantibus; marginibus nigris.

Habitat in Imperio Siam Afiæ.

GENUS XXVII.

DIPSAS.

Caput latum plagioplateum, cordatum, grande, cataphractum, diftinctiffimum.

Truncus mox a capite multoties angustior, cathetoplateus, compressus, anceps, volubilis, utraque acie scutis majoribus transversis. Cauda teres, undique imbricata.

CXCVI. Dipsas indica. *Seba I* 43. 4. & 5.

DIAGN.

Capite albo, russoque vario; corpore dilute spadiceo; lateribus fasciis subcinereis, albo punctatis; pone abdomen pupilla nivea terminatis.

Habitat in Zeylona.

GENUS XXVIII.

NAJA.

Caput cataphractum, ore retuso. Thorax, sive anterior pars trunci inter scutum 6 & 12 abdominis cute, dum irascitur, in orbem planum, seu alam spithamæ longitudine extensili, non absimili alis sciuri volitantis, dum saltus facit. Medio inter hanc dilatationem loco oculis antrorsum versis intuenti sæpe figura aliqua, ut plurimum uncinuli, quales feminæ in vestibus habent, ꞷ colore albo diaphano, margine nigro pingitur.

CXCVII.

CXCVII. Naja lutescens *Seba I.* 44. 1.

DIAGN.
Perspicillo faciem hominis referente; corpore cinereo-luteo aequali.

Habitat in India orientali.

CXCVIII. Naja fasciata. *Seba II.* 89. 3.

DIAGN.
Perspicillo uncinulum referente; corpore cinereo luteo; fasciis fusco rubris, undique cincto, quarta latiori.

Habitat in India.

CXCIX. Naja brasiliensis. *Seba II.* 89. 4.

DIAGN.
Perspicillo subcordiformi, maculis quatuor atris inscripto; corpore ruffo; fasciis ruffo-fuscis distantibus.

Habitat in Brasilia.

CC. Naja siamensis. *Seba II.* 89. 1. & 2.

DIAGN.
Perspicillo uncinulum referente; corpore cinereo gryseo; summo dorso ruffo.

Habitat in Imperio Siam, & Insulis Ternateis.

CCI. Naja maculata. *Seba II.* 90. 2.

DIAGN.
Perspicillo uncinulum referente; corpore luteo ruffo; singulis squammis alba macula.

Habitat in India.

CCII.

CCII. Naja non Naja. *Seba II* 90 1.

DIAGN.

Perspicillo nullo; corpore luteo-ruffo; singulis squammis alba macula.

Habitat in India.

GENUS XXIX.
CAUDISONA.

Nota essentialis est crepitaculum sonorum caudæ, apex nempe seu simplex corneus, seu (quod in plerisque) articulatus; articuli membranacei osseæ duritiei, aridi, sonori, quoad figuram urceolati, & undulati; cavi, annulis inferioribus inclusis cum summa laxitate, ut eo melius ad latera allidi possint (*).

Opti-

(*) Similo conservat Illustrissimus Comes Franciscus Annibal Turrianus in instructissimo suo thesauro pro exemplo Caudisonæ, nisi lacessitæ, sponte in hominem non irruunt. Symptomata dolor acutissimus, respiratio difficilis, tussis, sputum cruentum; vulneris sphacelus, tumor, colliquatio in saniem. Sub Syrio periculum magis. Mors intra minuta quinque aut decem pro diversitate partis læsæ. Ante ictum vindictam denunciat sono crepitaculi, quo ita terrefacit hominem, ut nec fugere quidem præ terrore possit. Multa tentata non juverunt, uti dictum jam vid. *Transact. phil.* Antidotum verum Polygala Senega, Americanis primo secretum, sed investigatum, & promulgatum demum a Tennentio: attamen curatis omni anno dolor redit periodicus.

Optime ab hoc crepitaculo character defumitur, quia ferpens nunquam mordet, nifi moto prius crepitaculo hominem edoctura de periculo. Succrefcunt articuli fingulis fere annis: hinc numerus incertus ætatem defignans, nec fpeciem. Caput accedit ad genus colubrinum, fed gibbum.

CCIII. Caudifona terrifica. *Seba II. 95. 1.*

DIAGN.

Corpore carinis fquammarum exafperato (mari) cinereo flavo, (feminæ) fpadiceo; maculis dorfi rhomboidalibus magnis, ex nigro fufcis, albo limbo cinctis; apicibus fubcontiguis, per fummum dorfum, caudamque concatenatis.

Habitat in America infra gradum elev. 45; hodie cultura, fumma exftirpatur venenatiffima.

CCIV. Caudifona Duriffus. *Catesby Tab. XLI.*

DIAGN.

Albo, flavoque varius; maculis rhombeis nigris, difco albis.

Habitat in America pone arbores, maxime fub truncis caducis, quibus tectæ funeftæ fæpe funt incautis, qui pedibus conculcando irritant in morfum.

Antidotum Solidago & Ariftolochia Americana

CCV.

CCV. Caudisona Gronovii. *Mus.* n. 45.

DIAGN.
Corpore & crepitaculo compressis cathetoplateis; crepitaculo corneo, utrinque sinu longitudinali exarato, indiviso.

Habitat in America.

CCVI. Caudisona Dryinas. *Descript. Amænit. Ac. I.* 297.

DIAGN.
Corpore exalbido; maculis flavescentibus paucis.

Habitat in America.

CCVII. Caudisona orientalis. *Seba II.* 96 1., & 2. 95 3.

DIAGN.
Colore cinereo luteo, in ruffum vergente, nigro fusco maculato; squamis magnis raris, vix sese contingentibus, laxissime adhærentibus

Habitat in Zeylona.

GENUS XXX.
COLUBER.

Caput plagioplateum triangulare, postice diductum, depressum, lateribus compressum, hinc juxta maxillam superiorem utrinque angulatum, antica pars oris, nares

nares & oculos comprehendens scutis cataphracta est, quarum tres, quæ oculos interjacent, maximæ sunt; verum postica, & maxima capitis pars squammis imbricatis; maxilla postice utrinque protuberans Truncus Natricis, seu Cerastis (*)

CCVIII. Coluber stolatus. *Mus. Ad. Fr. Tab. XXII. Fig.* 1.

DIAGN.
Capite cærulescente; dorso lineis duabus albis longitudinalibus; fasciis obsoletis fuscis.

Habitat in America.

CCIX Coluber buccatus. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIX. fig.* 3.

DIAGN.
Albus, sed capite triangulo supra nares, & duplici puncto verticis fuscis; dorso maculis geminatis latissimis, totam pene superficiem occupantibus.

Habitat in Indiis.

CCX. Coluber sibon. *Seba I.* 14. 4.

DIAGN.
Capite albo; corpore dilute luteo; maculis trans-

(*) Colubri venenati absque ulla injuria accepta ferocissime irruunt in hominem.

transversis, in medio dorso latescentibus, russis subrubrisque distincto.

Habitat apud Hottentottos

CCXI. Coluber elegantissimus *Seba I. 81. 9.*

Diagn.
Albus, sed frons cruce rubra, maculis circumfusa rubris pingitur; dorsum triplici serie ocellorum rubrorum intermedia tenuissima; latera serie solitaria macularum rubrarum.

CCXII. Coluber Javanus. *Seba I. 10 2.*

Diagn.
Albus, sed macula fusco-russa transversa ante oculos, alba per oculos; syncipite utrinque taenia longitudinali, per anteriorem dorsi partem excurrente; media, posticaque dorsi parte maculis rhomboidalibus disco albicante, lateralibus minoribus, irregularibus, aequicoloribus; caudalibus densissimis.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CCXIII. Coluber ignobilis. *Seba I. 72. 6.*

Diagn.
Corpore cinereo-flavo; maculis dorsalibus subrotundis, cohaerentibus in taeniam articulatam utrinque serie punctorum, quae sibi opponuntur, at cum maculis taeniae intermediae alternant.

Habitat in America.

CCXIV.

CCXIV Coluber chersea. *Act. Stockh an* 1749 *Tab VI.*

DIAGN

Squammis carinatis; capite a narium limbo ad usque oculos squammulis albis, fronte macula cordiformi, magna at dorsalibus rotundis ad nucham confluentibus, reliquis cohærentibus in tæniam continuam rectam; colore corporis ferrugineo, macularum atro; scutis abdominalibus latissimis

Habitat in Coryletis, aliisque fruticosis depressis Smolandiæ, Scaniæ, nec non in ipso agro Upsaliensi, ubi a gnaris magis timetur, quam priorum uterque.

Antidotum hodie detectum non est: LINNÆUS in itinere Scanico occurrentem habuit feminam, ab hac vipera demorsam; obtulit statim oleum olivarum in præscripta contra Angliam dosi At infelix mulier rapta est! ergo oleo non fidendum in morsu hujus speciei.

CCXV Coluber nepa. *Seba I* 19. 7.

DIAGN.

Corpore ruffo; dorso tænia duplici fulminata, angulis sese decussantibus

Habitat in Africa.

CCXVI Coluber berus *Petiver. Mus pag* 17. n. 103 vel *Tab. II fig.* 1.

DIAGN.

Corpore cinereo (feminæ), ex fusco ruffo

(mari); tænia dorsali nigra fulminata, utrinque punctis alternis, cuique sinui respondentibus, nigris.

Var. β (*Seba II* 9. 8) maculis summi dorsi subrotundis, saturate fuscis, demum subconfluentibus in tæniam undulatam interruptam inæqualem, extimis caudæ transversis, lateralibus oppositis.

γ (*Seba II* 36. 2.) capite variegato, postice latissimo; collo gracili; corpore subrufo; tænia fulminea saturate spadicea.

δ (*Seba I* 33. 5.) angulo singulo occipitis arcu maculam albam intercipiente, instar oculi majoris; tænia dorsi atro spadicea, initio fulminata, versus medium dorsi autem, & reliqua parte ex maculis rotundis cohærentibus constante.

ε. (*Seba II* 59. 1.) macula capitis multipartita insigniformi, tænia dorsi dense fulminata, angulis obtusis maculis lateralibus subcohærentibus, infimis lateribus serie punctorum in lineam digesta.

Habitat α. vulgaris in Europa. In Sueciæ officinis pro vipera usitatus ad theriacam.
β. Ex India orientali vipera vera dicta.
γ. Ex Insula S. Eustachii.
δ. Ex India orientali.
ε. Ex Insula Celebes.

CCXVII. Coluber vipera Anglorum. *Petiver. Mus. pag.* 17. n. 104. *ed. Tab. IV. fig.* 1.

DIAGN.

DIAGN.
Corpore toto atterrimo immaculato; squammis lanceolatis, carina longitudinali inscriptis, labiis punctis albis, nigrisve variatis.

Habitat in Europa passim, Angliæ officinis usitatus pro vipera.

Antidotum repertum oleum olivarum ad libram sem., & externa calida ejusdem inunctio. At in Austria fere veneno orba.

GENUS XXXI.

VIPERA.

Caput, truncus, habitusque colubri. Differt defectu scutorum in antica oris parte, sed totum huic caput squammulis minutissimis imbricatur. Oculi in lateribus capitis subangulis ejusdem lateralibus siti, sub scutello, seu limbo protractiori, qui ex iisdem angulis utrinque subrotundus educitur (*).

CCXVIII. Vipera Francisci Redi. *Aldrov serp.* 115 116.

DIAGN.
Naso inermi; corpore striis transversis, bre-

G 2 vi-

(*) Viperæ humiles vix unquam se erigunt, uti Colubri, Natrices, &c. mansuetiores, nisi multum, & diu vellicentur. Ita innotescit agyrtarum artificium impune tractandi viperas.

vibus, alternis, quadruplici serie longitudinali, intermediis antice confluentibus.

Habitat in littorali Austriaco, & Italico.

Obs. In plerisque officinis Italiæ Neapoli accersita adhibetur ad compositionem theriacæ (*); verum Romæ Aspis Cleopatræ ex Ægypto. Venenum ejusdem in succo folliculorum, hinc facile exhauribile. Prognosis bona, si vulnusculum cito & late gangrenescat. Antidotum a me & expertissimo Domino Collega WINTERL detectum gentiana, ☿ rius gummosus.

CCXIX Vipera Mosis Charas. *Experiences de la Vipere. Tab. I. A. A. A.*

DIAGN.

Nasicornis; (**) corpore striis characteriformibus alternis sparsis; subtus Chalybea punctis flavis.

Obs. Hæc vipera officinarum Galliæ pestem in ira habet, hinc veneni inexhauribilis est; Antidotum detectum sal urinosus volatilis a CHARAS l. c; idem cum oleo essentiali succini unitus a JUSSIEU *Acad. des Scienc.* 1747; spiritus tartari fœtidus ab Abrahamo BOEK *in Act. Suec.* 1748.

Ha-

(*) Ipse ANDROMACHUS theriacæ inventor suas viperas in Italia venatus est, quemadmodum patet ex ejus carmine de theriaca.

(**) Officula nempe supra nares instar cornu, pro parte cartilagineo, in ambitu musculis firmato.

Habitat in Delphinatu, in agro Lugdunensi & Pictaviensi.

CCXX. Vipera Illyrica. *Aldrovand. serp. 169.* bene ! præter dorsalem tæniam, quam non bene notavit.

DIAGN.

Nasicornis; dorso catena macularum rhomboidearum obliquarum, angulis acutioribus confluentium.

Var. α. fusca.

β. pallido-cærulescens.

Habitat in Illyriæ montosis, maxime circa Castel de Duino. Inde omnes varietates translatæ in Musæum Turrianum.

Hæc in officinis Germaniæ promiscue cum Rediana ad theriacam adhibetur. Venenum theriacæ auscultare fertur, sed instituenda sunt experimenta.

CCXXI. Vipera cærulescens.

DIAGN.

Corpore albido-cærulescente, maculis utrinque magnis subcavanidis nebulato; tænia alba utrinque post oculum enata, quam subtus atra, supra alba lineola terminat; nucha tænia ferruginea brevi.

Habitat vulgaris in Martinica.

Hospitatur in thesauro Illustrissimi Comitis Turriani.

CCXXII. Vipera maculata.

DIAGN.

Corpore cinereo, maculis margine fuscis, disco pallide luteis, occipitalibus binis triangularibus, dorsalibus elypticis triplici serie, media majori; capite compresso, lateribus albo, supra cinereo, linea utrinque subfusca, ante nares prominulas concurrente.

Hospitatur in Museo Illustrissimi Comitis Turriani.

CCXXIII. Vipera bitis. *Seba II.* 16. 1.

DIAGN.

Colore cinereo-flavo, albo & ruffo variegato, transverse fusco fasciatis; abdomine luteo, cui terminos utrinque ponit albarum minutissimarum squammularum series

Habitat in Brasilia.

CCXXIV Vipera madarensis. *Seba I.* 54. 2. *bona, excepto capite, quod Aspidem potius refert.*

DIAGN.

Corpore lineis subluteis reticulato, areolis plumbeis.

CCXXV. Vipera acontia. *Seba II.* 64. 1.

DIAGN.

Corpore supra ruffo, cupreo, carinulis squammularum albicantibus; abdomine luteo, rubro maculato:

Ha-

Habitat in arboribus insulæ S Crucis.

CCXXVI. Vipera atrox. *Mus. Ad. Fr. Tab. XXII. Fig 2.*

DIAGN.

Corpore cinereo; fascus albidis; squammarum carina elevata.

Habitat in Asia.

CCXXVII. Vipera cobra.

DIAGN.

Capite elongato, tereti usculo; corpore toto fusco, compresso; dorso carinato; squammis carinæ majoribus.

Hospitatur in Museo Turriano.

Obs. Dentes mobiles venenati in singulo latere, infra æque ac supra, bini; hinc vicina cobris, sed squammæ omnes planæ.

GENUS XXXII.

COBRA.

Caput squammis imbricatum. Oculi in superiori capitis parte siti. Squammæ corporis carinatæ, laxæ, squarrosæ, mobiles caducæ.

NB Viso hoste squammas agitat, & stridulo motu hominem docet de periculo, ut Caudisona crepitaculo Squammas caducas agitando excutit, hinc variegatio cor-

poris a squammis alibi densis, alibi raris. Dentes mobiles venenati in singulo latere, infra æque ac supra, bini.

CCXXVIII. Cobra Clotho. *Seba II* 93.

DIAGN.

Capite indistincto; corpore squammis deciduis magnis rotundis, densis colorem fuscum, raris vero flavum exhibentibus, vario; carina in gula macula nigra, tenuiter caudata, instar aciculæ.

Habitat in Zeylona & Cuba.

CCXXIX. Cobra Lachesis. *Seba II* 94. 2.

DIAGN.

Capite indistincto; corpore squammis deciduis magnis rotundis, margine albis, densis nigricantem, raris vero cinereum colorem exhibentibus, vario; carinis immaculatis; fascia nigra transversa per oculos.

CCXXX. Cobra Atropos. *Mus. Ad. Fr. Tab. XIII. Fig.* 1.

DIAGN.

Capite cordato, gibbo, distincto; maculis atris 4 seu pluribus; squammis lanceolatis; colore cano; maculis fuscis, magnis rotundis, albo margine cinctis, quadruplici serie sparsis.

Habitat in America.

GE-

GENUS XXXIII.

ASPIS.

Caput squammis minimis imbricatum, gibbum secundum illud Lucani

Aspida somniferam tumida cervice - -
Pharsal. 9.

oculis superne sitis. Corpus nitidum squammis planis appressis, nec carinatis.

CCXXXI. Aspis Cleopatræ *Descript. Hasselquist Iter in palæstinam*, 314.

DIAGN.
Capite brevi, inter oculos depresso, postice utrinque gibbo; corpore ex ferrugineo albido, maculis ferrugineis conspersо; caudæ extremo fascus tribus nigrescentibus cincto.

Habitat in Ægypto, cæde novissimæ Ægypti Reginæ celebris; inde quotannis accersita Romam pro confectione theriacæ; jam LUCANI *temporibus.*

- - *Niloque tenus metitur arenas.*
- - - - - - - *Inde petuntur.*
- - - - *Ferimus aspida merces.*
Pharsal. 9.

CCXXXII. Aspis Cobella. *Seba II* 2. 5.

DIAGN.
Capite elongato; corpore ex cinereo rufo; venis albis transversis.

Habitat in America.

CCXXXIII. Aspis variegata. *Seba II* 2. 8.

DIAGN.
Corpore supra ex spadiceo, gryseo, & albo variegato; lateribus, & subtus luteo.

Habitat in America.

CCXXXIV. Aspis intestinalis. *Seba II*. 2. 7.

DIAGN.
Corpore æquali tenui; linea longitudinali dorsi, & laterum; dorsali ante oculos bifurcata.

Habitat in Africa.

GENUS XXXIV.
CONSTRICTOR.

Caput squammulis minimis compactis lævigatissimum. Frons eminens, medio sulco diviso. Oculi speciosi. Orbitæ frontis prominentia fornicata. Rostrum contractum. Naribus junctis productis ovatis.
Adeo-

Adeoque caput vere canis venatici. Cauda brevissima obtusa.

Caput ingens, par vincendis tauris cervis &c; irruit, constringendo suffocat, saliva oblita deglutit. Fauces integrum cervum capiunt, ut cornua adhuc ex ore prostantia, viderint Peregrinatores.

CCXXXV. Constrictor formosissimus. *Seba I.* 36. 5. & *Linnæi Amœnit. I* 17. 3.

DIAGN.

Maculis magnis flavescentibus, unicoloribus, oblongis, antice posticeque emarginatis, per intervalla summum dorsum exornantibus, utrinque linea longitudinali recta coercitis; lateribus, caudaque tota ocellis, pupilla multiplici sæpe, maculisque eleganter variegatis.

Feminæ (*Seba II.* 101.) series oculorum rhomboidalium in utroque latere, qui mediæ tæniæ non raro committuntur. Cauda longior, versus apicem sensim magis aurantiaca, ac demum croceo-rubra.

Habitat in America.

CCXXXVI. Constrictor rex serpentum. *Seba II.* 99. 1.

DIAGN.

Maculis flavescentibus punctatis, summum dorsum exornantibus, quæ inter tænias rubras

bras alterne dehiscentes, confluentesque in intervallis singulis intercipiuntur, & in unam catenam junguntur. Maculis triangularibus utrinque ad articulos positis. Lateribus, caudaque luteis; ocellis transversis fuscis, pupillis luteis.

Miri (*Seba II*, 104) corpus maculæ, ac tæniæ omnes incredibili colorum diversitate variegata sunt.

Habitat in Zeylona, Madagascar, Java.

CCXXXVII. Constrictor auspex. *Seba I* 53. 1.

DIAGN.

Maculis oblongis angulatis, ex fusco-nigricantibus, concatenatis, summum dorsum exornantibus; singulis insulam, ex flavo albescentem, in medio sui relinquentibus; lateribus maculis similibus, at rotundioribus, & punctis nigris circumvallatis. Cauda iisdem; sed pupillarum demum vix vestigio.

Habitat in America.

Incolæ omnia, præsertim itinera, hujus serpentis auspicio suscipiunt.

CCXXXVIII. Constrictor diviniloquus. *Seba II*. 100. 1.

DIAGN.

Candicans, tessellatus; singula squamma puncto nigro; maculis nigris inæqualibus, irregu-

irregularibus, transversalibus, in medio dorso confluentibus.

Habitat in Mexico & Peru; stridula voce conventus celebrans, quos incolæ pro conciliis divinis habent, quibus de rebus humanis decernunt: nutus caeterum hujus serpentis attenti, pacem & bella hujus ejusdem imperio ineunt.

CCXXXIX. Constrictor orophias.

DIAGN.
Fuscus.

Hospitatur in Museo cel. de Geer.

GENUS XXXV.

LATICAUDA.

Cauda compressa anceps sensim latescens, nec attenuata, utrinque trisulcata.

CCXL. Laticauda scutata. *Mus. Ad. Fr. Tab. XVI. fig.* 1.

DIAGN.
Cauda obtusa, fine rotundato.

Habitat in Indiis.

CCXLI.

CCXLI Laticauda imbricata

DIAGN.

Cauda acuta lanceolata.

Habitat Surinami; hospitatur in Museo regio Suecico.

HISTO-

HISTORIA REPTILIUM AUSTRIACORUM,

CONTINENS

SINGULÆ SPECIEI DIFFERENTIAM, DESCRIPTIONEM

ET

INSTITUTA CIRCA VENENA EXPERIMENTA

BUFO VIRIDIS

Tab I fig 1

DIAGN.

Maculæ virides confluentes: verrucis macularum concoloribus, intervallorum rubris, intermediis bicoloribus.

DESCRIPTIO.

Cutis glutine squallens, in fundo lurido albicans, supra maximam partem maculosa est.

Ma-

Maculæ virides, subpunctatæ, in ambitu linea nigra cinctæ, nonnunquam discretæ, sed passim confluentes, rudem ideam lacuum in mappa geographica indicatarum exhibent. Verrucæ totum corpus (excepto extimo ore & extremitatibus pedum) obsident; in lateribus grandiores & confertiores; in nucha & abdomine minores, sed creberrimæ sunt. Abdominales (*) communem pallido luridum abdominis colorem habent; dorsales vero, prout in maculis, vel extra illas sitæ sunt, alium: & in maculis quidem communi cum eisdem colore virideſcunt; at in intervallis rubent. Itaque quoties verruca inter maculam, & maculis interjectum intervallum, intermedia ambigit, qua parte maculam intrat, viridescit; rubet vero eadem, qua parte extra maculæ fines ponitur. In pedibus demum sensim deprimuntur illi verrucarum aggeres, & quo magis ad extrema crurum acceditur, magis magisque in rubras maculas explanantur. Digiti pedum posticorum membrana vix manifesta juncti, quam tamen figura expressam exhibet. Oculi aurei sunt & prominentes, palpebra semiglobosa, tecta macula ovata. Incessus pedibus anticis introrsum versis.

VA-

(*) Abdominalia cæterum dicuntur, quæ infra diaphragma locantur. Verum Naturalistæ sub hac voce pronam corporis partem, quam animal in situ naturali terræ obvertit, intelligunt. Comprehenditur ergo sub hac thoracis ac abdominis inferior superficies, uti contra dorsi appellatione his omne id comprehendit, quod animal in naturali situ oculis nostris monstrat.

VARIETAS.

Unica in fexu eft: uni nempe maculæ magis læte virides, verrucæque pulchrius rubentes funt; alteri vero omnia fubfufco vitiantur colore.

HABITATIO.

Inter fiffuras, feu cavernas murorum obfcuras, in quibus oculis aureo-lucentibus a longinquo introfpiciendo diftinguuntur. Evocantur inde immiffa, ac continuo agitata virgula.

MORES.

Refpirat, alternatim inflando gulam; irato oculi fulminant electrici; cutis fqualet; odor fpargitur ambrofiacus, caput tentans, folani nigri fœtorem aliquantum referens, fed multo intenfior, & tota replens cubila.

EXPERIMENTUM I.

Die 16. & feq Augufti.

Hunc bufonem juveni columbæ, fub alis necdum plumas habenti, valde affricui, ut eadem multum ruberet, & glutine bufonis manifefte inficeretur.

Idem feci cum juvene cane, cui necdum pubuerat abdomen; valide hunc bufonem cuti nudæ affricando Obfervavimus bufonem inter hæc multum glutinis

H ex-

exsudare, & totum late cubiculum odore suo ambrosiaco replere.

Altera tamen die inspecta columba nihil mutationis exhibuit, etsi pridie valde rubuerit ex affrictu.

Canis vero in loco, cui bufo pridie applicatus est, nunc jam crebras exhibuit pustulas, quæ secundo jam die pure turgebant, & latis demum inter se plagis, pure sub cute proserpente, confluebant.

EXPERIMENTUM II.

Die 17. Augusti.

Ut repetito experimento magis constaret, an hic bufo columbis innocuus sit, inflixi longitudinale vulnus femori ejusdem columbæ, quæ pridie experimentum sustinuerat; eique diducto, eundem, qua parte maxime verrucosus est, per notabile tempus applicui bufonem.

Verumtamen vulnus bonæ notæ mansit, & cito consolidatum est.

EXPERIMENTUM III.

Die 16 & seq. Augusti.

In primo experimento, cum bufonum experimenta nos nondum satis cau-

tos

tos reddiderant, impraevisio casu factum, ut adstanti mulieri urinam in faciem & oculos ejicularetur, ut defflueret; nullum vero haec exinde cutis vitium contraxit.

Sequenti igitur die, cum jam ex priori experimento nobis innotuisset, canes solo contactu hujus bufonis fieri pustulosos, accepimus pariter talem bufonem (habueram enim plures) quem ita obvolutum, ut sola ani promineret papilla, quo nihil praeter solam urinam canem contingeret; & ita fuimus felices, ut canis plurimum commingeretur, urinaque supra abdomen in subjectam tabulam deflueret. Canis vero mansit incolumis, nec apparuit posthac hujus rei vestigium.

EXPERIMENTUM IV.

Die 25 Augusti.

Acceperam novos tales bufones: decreveramus autem jam ante experiri, quid fieret, si hi ab aliis reptilibus commoderentur. Alueram autem copiosissimos lepes, qui circa Viennam magno numero, & diversissimis variantes speciebus reperiuntur; applicui horum plures ad verrucas turpissimae nostrae belliae: qui ex iis illico aperuerunt os, commorderant bufonem acriter, nec postea facile dimiserunt;

qui vero cunctando antea gravem ejus odorem perceperunt, posthac noluerunt os aperire.

Murales, qui eumdem vix extremis labiis contigerant, vix non e vestigio languere cœperunt, respiratione sublimi & laboriosa reddita, summaque, quantum ex signis conjici potuit, anxietate nata; post pauca vero minuta convulsi perierunt ex ordine omnes

Idem morsus fatalis fuit rubris, & cærulescentibus; nonnullis statim ab ipso morsu cœperant convulsiones, aliis paulo post; reliquo corpore jam mortuo viso, adhuc miro spectaculo convellebatur cauda.

Tragœdiarum finem fecit seps viridis: verum tamen non nisi post decem & plures morsus; symptomata eadem, quæ priorum, erant.

Ita reliquum fecimus acervum cadaverum; omnibus os viscido humore fordidum, pedes postrorsum extensi, rigidi inventi sunt.

EXPERIMENTUM V.

Eadem Die.

Ultimo etiam alacri paro hunc eundem bufonem obtuli, qui statim avidissi-

me

me acuto suo rostro verrucas ipsas impetere cœpit. Singulo ictu rejiciebat innos, & quaquaversum particulam albam, præter quam etiam ipse quidquam deglutire videbatur: non facile pepercit, aut dimisit bufonem. Post experimentum tamen hufo nullum visibile vulnus habuit; neque parus ipse exinde læsus esse videbatur, sed ambo sani supervixerunt.

EXPERIMENTUM VI.

De eadem.

Saucios ita, ac plurimo glutine squallentes bufones partim lacti, partim aquæ commisimus, & per unam alteramve horam reliquimus. Lac, cui immersus bufo erat, feli ac cani in os infundebatur: attamen nulla sequuta sensibili mutatione, quin alacres inter se luserunt, & manducarunt, ut ante solebant. Aqua vero ipsa, in qua bufo aliquamdiu detinebatur, cum cani offerretur, ille quidem tantillum pergustavit, verum cito & cum horrore ac tremore totius corporis aufugit. Adeoque cani in os infusa est: quo facto, primo maximæ anxietatis signa edens, paulo post vomuit, ac sit emeticum sumpsisset. Columbæ tamen eandem aquam in ingluvie conservarunt, neque revomuerunt, nec alio modo inde læsæ sunt.

EXPERIMENTUM VII.

Die 28. Septembris.

Conservavimus adhuc semper bufones nostros, qui ollæ inclusi pauca aqua & polygono aviculari egregie saginari videbantur. Jussi jam majorem illorum in frusta discindi, ut partium cani ingereretur; curavi autem adipe inungi ad decipiendos canes, ut eo lubentius deglutirent. Qui tantillum adipis deglutiverant, statim nauseabant, & continuo vomituriebant, nec poterant amplius adigi, ut vel minimum deglutirent: adeoque experimentum pro hac vice non successerat ad vota.

EXPERIMENTUM VIII.

Die 6 Octobris.

Novi mihi apportabantur bufones: eorum itaque statim unum partiri, ac per domesticos meos famelico cani vi ingeri jussi; ille autem e vestigio revomebat, quod ei ingestum est, & longo post tempore non cessavit vomere: reddebat ita spumam, succum gastricum, & tenacem pituitam, longis filis ex ore pendentem, cum incredibilibus & diuturnis thoracis & abdominis convul-

sio-

fionibus, & evidenti quasi totius corporis emaciatione, qui dudum antea bufonem flammeum integrum deglutiverat, & absque ulla nausea in ventriculo conservaverat.

COROLLARIUM.

Ex his experimentis videbatur posse concludi

I Acrimoniam hujus bufonis columbis, avibusque innoxiam; canibus vero externe rubefacientis aut escharotici instar, interne pro emetico esse.

II. Hanc tamen acrimoniam lacte obvolvi, & cicurari.

III Verum tamen venenum dici haud posse, cum sepes etiam ex aliis levioribus, præcipue narcoticis, acrimoniis occiduntur; uti sæpe miro convulsionum spectaculo a tabaco in os insperso delectati sumus.

IV Esse tamen genus sepium lapidem quasi lydium acrimoniarum.

BUFO CALAMITA

(der Röhrling) *Ræsel. Ran Tab. XXIV.*

DIAGN.

Dorsum coloris olivacei, pustulis subrotundis fuscis concinno ordine digestis, media linea sulphurei divisam; latera tænia (*) inæquali lucida, ex rubro flavescente.

(*) Dicitur macula longitudinalis aliqua cum latitudine quod vero longum nec latum, est linea.

DESCRIPTIO

Corpus contractius, in dorso coloris est olivacei, variis inde eminentibus fuscisque pustulis, concinno tamen ordine digestis varium. Medium dorsum linea sulphurei coloris dividit, ab extremo ore incepta. Ab oculo ad crus posterius taenia inaequalis latitudinis lucide ex rubro flavescens varie undulata atque denticulata extenditur, quae inferiora versus magis saturata aliquot majoribus rubentibusque pustulis, nullum ordinem servantibus, obsita est. Sub hac utrinque variae cernuntur maculae, olivae ad instar, virentes, quae autem versus abdomen progrediendo, numero & magnitudine decrescunt, ac sensim magis, magisque dilutae evadunt. Infimum denique abdomen ex lucide cinereo in olivae nonnihil vergit colorem. Regionem aurium pallide rubellae obsident pustulae. Angulum vero oris versus aliae rursus majores conspiciuntur pustulae, lucide carnei coloris, ea ratione coacervatae, ut cohaerere videantur. Oculi huic minus rubent, quin potius circa pupillam pallent, atque ex lucido viridi in cineritium vergunt. Pupilla sole irradiata contrahitur in rimam horizontalem. Primarius quatuor crurum ad extremum usque articulum color idem fere est, qui abdominis; sed variant eundem plurimae furvo olivarum colore tinctae maculae, transversim positae, diversae formae ac magnitudinis, quales circa os quoque apparent. Extremi digitorum apices in aliis fusci sunt, in aliis nigri fere,

quo-

quorum tenus corneam habent duritiem ad scandendum præaptam. In anticis præterea cruribus adsunt in ipsa vola duo ungues spurii, qui vera ossa sunt, per ligamenta reliquis juncta. Postici pedes membrana illa, quibus bufones alii pro natatione instruuntur, penitus carent. Circa generationis tempus ex pollice maris circumquaque excrescit nova dura aspera ac nigra cutis, in eum finem data, ut firmius hic comprehendere suam valeat femellam.

HABITATIO

De die in variis latebris, in rimis terræ, in cavis murorum, ac foraminibus, quale dum vident, murum perpendicularem ultra trium pedum altitudinem norunt conscendere, & tum sæpe deni, aut bis deni in tali muri hiatu deprehenduntur.

MORES.

Murium instar currit, etsi saltare utcunque possit; emenso itinere trium quatuorve pedum alterne quiescit. Cum exagitatur, humorem per cutim dimittit, cum fœtore pulverem pyrium accensum referente, sed graviorem, & intolerabilem; quod nunquam facit, nisi contra adversarium. Coitum celebrat Junio mense, exacto jam tertio ætatis anno; quam in rem, qui eam agunt ætatem, se congregant ad ripas paludum undosas, & arundineto circumdatas, multoque cum clamore, qui fortis & singularis est, amoribus suis indulgent; mas quidem inter hæc gulam valide inflat, ita tamen, ut

faccus ad os usque nusquam pertingat, nec globum efficiat. Idem in coitu feminam circa thoracem comprehendit, ac palmas pectori admovet.

NB. A ciconia non devorari, quam ob rem venenatum videri notavit diligentissimus ROESELIUS pag. 113.

BUFO FUSCUS.

Ræsel. XVIII. XV.

DIAGN.

Cutis lævis; maculis fuscis confluentibus nigro-lemniscatis, dorsalibus maximis, media linea divisis; intervallis albicantibus, maculis candidis, at in lateribus & prope artuum articulos eleganter miniatis.

DESCRIPTIO.

Cutis huic lævis, nec verrucosa, maculis fuscis latisque obsita est, quæ irregulariter inter se confluunt. Harum latissimæ & saturatiores in dorso sunt, quas media per dorsum dilutior tæniola disjungit. Laterales pallidiores sunt, & magnitudine decrescunt. Hinc tale dorsum simile est confertis majoribus insulis, quæ plurimas minores habent circumfusas; margo namque singulæ saturatiore colore cingitur, & per medium plurimas minores subnigras, centro vero dilutiores maculas, temere sparsas, habet, quas insularum quasi oppida dicas. Similiter & intervalla candidiori cinguntur margine, & hinc inde albicantes maculas inter-

sper-

sperfas habent, quæ in lateribus, & prope artuum articulos eleganter subinde minutæ sunt. Oculi pallide flavent. Pupilla, dum contrahitur, non transversam, sed perpendicularem rimam facit. Pedes postici digiti tota sua fere longitudine junguntur; plantæ vero iisdem ungue spurio corneæ duritiei instruuntur, quo videntur instar calcanei uti.

VARIETATES.

Nonnisi sexus discrimina sunt: mari abdomen unicolor, albo-flavescens. Feminæ cinereum, cinereis saturatioribus maculis varium.

HABITATIO.

In paludibus, rarissime hospitantur in continente.

VICTUS

Ex insectis, vermibus.

MORES.

Iratus fœtorem spargit, quasi allii contusi, lachrymas etiam ex oculis elicientem, aliquid tetri simul de pulvere pyrio accenso participantem. Mas coaxando parum gratiæ habet; femina solum grunit. Copulantur primo vere; mas pedibus anticis feminam circa lumbos prope pedes posticos constringit, & fortiter per multos dies retinet. Ita simul ad superficiem aquæ enatant, qui aliis anni temporibus vix, aut ne vix se videndos præbent; sed etiam

etiam hac vice capite tantum oculorum tenus emerso, &, si quempiam vel e longinquo conspiciant, subito se subducentes. Sic efficitur, ut femina tandem per vices expellat in longa farcimina compactum gluten, ovula continens, intestini instar, pellucido muco, plurimisque nigris granis repleto, quod æquat subinde duos longitudine pedes Mas, dum feminam hæc moliri videt, appressis pedibus posticis arcte comprehendit feminæ anum, quasi obstetricaturus, quo impedire conatur, ne quid feminæ elabatur ano, quod non sua conspersum sit genitura; quod & post singulos ejusdem nixus expedite facit, nec ante remoratum sperma dimittit. Gyrini pedibus nondum evolutis; phytophagi branchiis instruuntur, quæ ramosis superne teguntur fimbriis, quibus aquam ore haustam dimittunt.

Ciconia hos respuit, ergo veneni suspecti videntur ROESELIO pag 88 113.

Hæc experimenta reiterandi tanto major urget necessitas, quo magis jam Aetius ejus proclamavit venenum: *ad lædendum*, inquit, *manifeste insurgit, & saltibus interpositis spatium contrahit Raro quidem morsum infligens, verum anhelitum consuevit vehementer virulentum inducere, adeo, ut etiamsi anhelitu tantum contingat, eos, qui prope sunt, lædat. Cæterum, qui ab eis læsi sunt, his omne corpus intumescit, & diffunditur, ac cito omnino pereunt.* Addit

Vir

Vir cætera veracissimus CONRADUS GESNERUS: *vidi hæc symptomata in muliere, quæ perit sumptis herbis, quibus iste bufo venenum suum afflaverat* de pisc. 949. Esse autem de hac specie sermonem, præter iconem ostendunt hæc verba: *est autem rubeta ranæ similis, colore fusco, rostro latiore, & magis rotundiore* &c. Appellandum ergo ad naturam ipsam, cum nobis fides veterum suspecta fit.

BUFO VULGARIS.

Icon. Ræsel. Tab. XX. sed nimium vivis coloribus vitiata.

DIAGN.

Cinereo-plumbeus, turgens, tuberculis rubellis exasperatus; supra regionem aurium utrinque prominentia mollis reniformis.

DESCRIPTIO.

Corpus totum inflatum, turgens, æquale, verrucosum. Verrucæ in dorso maximæ, nec non in suris: in lateribus descendendo sensim magnitudine & numero decrescunt. Palpebræ utrique tumor farciminis instar incumbit, quo multum protuberant. At evidentior est prominentia oblongo-reniformis, mollis, poris pertusa, quæ post singulum oculum supra aurium regionem utrinque enascitur. Oculi micant pulcherrimo rutilo colore, qualem cuprum exhibet cum auro fusum. Iris huic diurno tempore ad horizontem divisa est. Pedes

postici

postici natatorii extrorsum quinquedigitati; palma vero introrsum duplici notata tuberculo flavo, quasi rudimentis digitorum, quibus videntur pro calcaneo uti. In anticis vero pedibus, digiti introrsum versi, extrorsum tubercula. Color pro anni tempore, pro ætate animalis, aliisque circumstantiis multum variare videtur: verno tempore, cum e caveis, in quibus latuere, prodeunt, spurcæ sunt, ac fuscæ; postea vero, cum cutim muci instar semel iterumve exuere, nunc olivæ instar virent, nunc nigrescunt, nunc ex rubro vel flavo fuscescunt.

Nonnullæ maculas exhibent, plures, pauciores; majores, minoresve, nigras æque ac ex fusco rubentes, nullo ordine. Bina vero colli tubera ut plurimum ex rubro fusca sunt. In meis tamen, quos nunc extremo in autumno collectos ante oculos habeo, superficies superior plumbea, verrucis magnis, minimisve absque ordine confusis obsita; inferior subcinerea cum maculis obsoletissime cinereis est: verrucæ tamen ad anum aliquantum majores videntur, & rubræ sunt; in dorso solum subrubellæ; at subtus demum plane expallescentes. Præterea etiam nec maculæ in hac, nec vivus quicunque conspicitur color. Aures etiam nullas valeo detegere, etsi meatum sub tuberculo, anteriora spectante, reclinato detexerit, & icone indicaverit classicus in hisce auctor Roesalius a Rosenhof. Est præterea adhuc pro diverso sexu discrimen: mari nempe abdomen

magis

magis unicolor cinereum est, quod idem feminæ plurimis saturationis coloris maculis distinctum habetur. Mari insuper jam ad coitum apto (circa annum nempe ætatis quartum) pollici & primo digito (in hac vero specie minimum tumidis) circumnascitur cutis illa aspera. Primo tunc vere, ubicunque feminam, operi aptam, sive in continente sit, obviam habet, eam a postica parte circa thoracem amplexatur, palmis sub axillis femellæ intropressis. Ita juncti proximas petunt aquas: mare inter hæc turpissimum illum, notumque paludum ululatum edente; femina gruniente. Cum eo jam ventum est, ut partum hæc moliatur, mas ita tendit corpus suum, ut anus suus ano feminæ contiguus sit; simul & pedes tremulo motu ita agitat, ac si subito & violenter femellæ ova esset protracturus, quod tamen minime facit, sed ea tantum in globum congerit, quo ea melius possit genitura sua, identidem profluente, perfundere. Aliquamdiu opere defuncti requiescunt; tunc duplex linearis tænia, ex glutine constans, in quarum utraque alterno situ nigra graniformia ovula ponuntur, ex ano femellæ pendens conspicitur. Resterant posthac novies circiter rem veneream, donec totæ ovulorum tæniæ expulsæ, ac fœcundatæ sint. Gyrini inde nati phytophagi, branchiis appendiculis ramosis tectis: cum primum pedes excrescunt zoophagi.

HABITATIO.

In umbrosis, sepibus humidis, hortorum ambulacris, ubi saltu obliquo non raro terrefacit; sæpe in cellas vinarias per fenestras desilit, subterranea humida maxime quærens. Vere ac media æstate ut plurimum in paludibus occurrit, hybernatio in lutosis.

NB. Roeselius plures uno manu tractavit, incidit, examinavit, aerem tubuli ope in rimam laryngis inflavit, succo lacteo, ex tuberibus capitis promanante, manus sibi conspurcavit, nullo unquam percepto incommodo.

BUFO * OBSTETRICANS.

Icon aut descriptio nulla.

Bufo terrestris minor.

Hist. de l'Acad. des Scienc 1741.

Vesperi æstivo tempore D. Demours ambulabat in horto regio, in quo vidit coitum hujus bufonis cum femella sua. vidit hunc peragi amplexione tergi thoracis femellæ, palmis vero ad latera insertis, nec ob brevitatem ad pectus pertingentibus. Ita exspectans vidit prodire ovula oblonga, solitaria, theca membranacea forti tecta, quorum unum alteri per filum valde forte nexum erat, & formam veluti rosarii exhibebant. Requirebantur summæ vires, ut femella primum ovulum protruderet; hoc vero facto jam mari reliquit totam reliquam pro-

protrahendæ catenæ curam. Id vero animal, cætera stupidum, cum mira dexteritate perficit: primum nempe ovulum duobus mediis digitis plantæ dextræ apprehendit, & elongando illud crus tendit, femella manente immobili. Paulo post iisdem digitis plantæ sinistræ eandem comprehendit paulo jam inferius, nec in hoc negotio se præsentia observatoris passus est retardari; & hac ratione trahendo hac & illa alternatim planta non longe post suum absolvit obstetricandi officium.

Ex paucis his notis videant curiosi, quænam sit species? Videant, an eadem venent sit rea, seu non; cui datur hæc invenire animalia, forte in nostris etiam non defutura terris?

BUFO IGNEUS (Feuerkröte).

Ræsel. Tab. XXII.

Diagn.

Supra terreo-olivaceus, maculis nigris; infra albido-cærulescens, punctatus maculis læte miniatis.

DESCRIPTIO.

Statura huic minor, quam omnibus aliis bufonibus, ipsaque fere Hyla viridi; neque ætate majorem adipiscitur. Corpus planiusculum, supra terreo-nigrum, oblique inspectum obsoletissime olivaceum, cum maculis obsolete nigricantibus, utrinque subæqualibus. Subtus

I non

non folum per omnem trunci fuperficiem, fed & gulam, quatuor crura, pedumve plantas elegantiſſime picta: fundus nempe, feu macularum intervalla ex candido cærulefcunt, maxime faturate circa anum; per hunc fparguntur maculæ elegantiſſime miniatæ, infularum, feu mapparum geographicarum comparatione inter fe confluentes. Verrucæ præterea exiguæ utramque occupant fuperficiem; dorfales concolores; abdominales contra albæ; albiſſimæ & planiſſimæ ad gulam; in ventre elatiores. Omnibus his punctum nigricans veluti centrum inſcriptum eſt, maxime in abdomine, femoribus, ano, fupra & intra. Pedes poſtici per omnem digitorum longitudinem palmati funt. Pupilla in obfcuro orbicularis; eadem in aprico mutro & novo fpectaculo perfecte triangularis fit, aureo cincta limbo. At reliquus oculus fufcus magis quam flavus eſt. Copulari incipiunt Aprili & Majo, fed parum hæc copulatio durat, nec niſi mera funt præludia. Fortius demum menfe Junio cohærent, ubi poſt plures dies femina per vices ova fua enititur, quæ maritus admoto ano fingulis, quos a femina fieri obfervat, nixibus fua confpergit genitura. Ova congenerum majora funt, etſi ipſa parens minima. Gyrinus facile nofcitur, qui femiadultus cauda, multis transverfis validis mufculis, & membrana fuccingente venulofa, ac fere reticulata, differt. Differentia aliqua, quod uni dorfum fubcinereum, alteri magis nigricans fit, fexum videtur inter eſſe.

HA-

HABITATIO.

In paludibus nostris Danubialibus ingenti in copia: autumno omnes viae scatent eundo in Nusdorff.

MORES.

Si propius quidquam accedat, nec tamen fugiendi detur occasio, protinus ad terram sese applicat, ut tutius lateat. E littore saltu facto se subducunt in aquam, uti Ranae genus. Aquam inficiunt muco, quo cutis squallet. Ubi vero eum tetigeris, opisthotono quasi correptus, sese recurvat; si vexare pergas, irata foetet odore tetro, ac inter crura postica spumam emittit, saponato similem. Caeterum surdum, sed citius iteratum, grunitum, & interdum simili ratione productum tonum, ps rifum fere referat, minusque ingratum, quam reliqui fundant bufones, nec non lenius acutiusque sonantem edit. Sed nulla gulae inflatio, nec globus inter haec comparet. Peculiare habent, I. quod de die in littore apricentur, II. quod ova pariat acervatum, an ideo distinctum genus?

EXPERIMENTUM IX.

Die 28 Augusti.

In mentem nobis venit, hunc primo aviculis exhibere, quae ictibus suis praedicta ratione (*Exp. V.*) eum fere interfecerunt; nec tamen inde laesae sunt.

EXPERIMENTUM X.

Die eadem.

Iuveni columbæ squallens hic bufunculus ad latus implume applicabatur, & cum ala ibidem tamdiu detinebatur, donec esset mortuus. Observavimus columbam fuisse humore, quem hic ex postica parte emittere solet, conspurcatam. Neque tamen columba exinde læsa est.

EXPERIMENTUM XI.

Die 19 ejusdem.

Integrum talem bufunculum, adipe illitum, vivum cani devorandum dedi; is vero inde non magis læsus est, quam si aliam carnem vorasset. Servavi canem adhuc longo tempore in meo cubiculo, ne posset me inscio revomere: verum nec nauseavit quidem.

EXPERIMENTUM XII.

Die 28 ejusdem.

Curavi apportari novas sepes, cum in *Exper. IV.* vidissem, hæc animalcula esse veros lapides lydios omnis veneni. Adhibui autem tres, ut hunc bufunculum demorderent: singula statim a morsu sum-

mam

mam visa est pati debilitatem, & leipothymiam; ea debilitas ita est aucta, ut paulo post jam pro vere mortuis haberimus. Verum altera die, cum vasculum, in quod credita cadavera conjeceram, aperui, omnes sanas, alacres, discurrentes inveni, unamque ex iis sanam nunc in longam hyemem adhuc conservo.

COROLLARIUM.

Ergo bufo hic minus perniciosi, quam congeneres, in se habet; attamen aliquid narcotici videtur continere.

RANA ALPINA.

Descriptio & Fig. nulla.

DIAGN.

Quod atra tota.

HABITAT in declivibus Schneeberg. Visa haud raro botanicis nostratibus; at! hactenus nunquam descripta.

RANA CAMPANISONA.

Icon Gesner. pisc. 952. descript. ibid. pag. 809. n. 4 & 5.

DIAGN.

Cinereo lividus, vesiculis adspersus; dorso utrinque limbo tereti longitudinali a lateribus distincto; abdomine pallido; inguinibus rugosis.

VOX.

Boatus sonum campanarum e longinquo perceptum imitatur. Audita circa Viennam, sed ego vivam non obtinui.

RANA MUTA.

Icon Roesel. Tab II III. I (Rana temporaria Linnaei).

DIAGN.

Color ruffo-fuscus; macula oblonga nigra inter oculos & pedes anteriores; crura fusco-fasciata.

DESCRIPTIO.

Primum, quod sub conspectum cadit, est macula oblonga nigra, utrinque inter oculos & pedes anteriores, utrinque angustior; medio, qua latior, lineam emittit, quae limbo prominulo aucta ad articulationem femoris excurrit. Color huic est ex ruffo fuscus, at positis saepius (muci tenuis forma) exuviis, lucidior idemque magisque variegatus versus mediam aestatem fit. Talem ROESELIUS in frontispicio operis sui pinxit. Subtus albescit, & aetate provectiori variegatus evadit. Crura tota maculis fuscis fasciata sunt. Lingua emarginata, glutinosa ad muscas, quibus insidiatur, illaqueandas. Tertio aetatis anno, verno tempore, cum nempe coitus instat, mari uterque pollex aspera tegitur cute, qua firmius retinet, iisdemque magis in voluptatem exstimulat femellam. Tum temporis sexus distingui primum potest, non tantum

fum cute fcabra pollicis, qualis foli mari eft; fed etiam abdomine, quod nunc mari confperfum eft maculis ex cinereo albefcentibus; feminæ vero ex flavo ruffefcentibus. Mas coitum celebrans infilit feminæ tergo, brachiis complectens ita ftringit thoracem, ut ea forte vi membrana in abdomine rumpi videatur, quæ ovula continet. Ovula citra ordinem tumultuarie emittit, numero 1100, in multiplicationem ftupendam, profecto forte non fine omni ufu, in nutrimentum hominis? Inde gyrini phytophagi branchiis refpirantes elementum aqueum; quæ munit appendicula cornu cervino fimilis, fed poft paucos dies decidua.

HABITATIO.

Primo vere in paludibus inter bufones, quos incalefcente aere prædæ fafcino defert, vivit enim culicibus, mufcis, in quas irruens vehementer in altum, ac longinquum falit. Autumno, feu tempore nubilo iterum redit in paludes; ac hyeme ingruente fefe defodit in limum fundi. In culina, ac foro adhuc nimis fcrupulofe feparatur ab efculenta, dum æque pro cibo effe poffet; innocue enim manducata effe Normbergæ Roeselius pag. 16 17, quin & Viennæ, venduntur enim jam in foro detracta cute, antequam efculenta foleat comparere. Volui itaque experimentis etiam disquirere, an forte juftam, qui ab efu earum fibi timent, caufam habere poffent.

EXPERIMENTUM XIII.

Die 12. Octobris.

Aquam, in qua immersæ diu jam detinebantur hæ ranæ, cani in os infundi curavi; verum illa ei non magis obfuit, quam fontana.

EXPERIMENTUM XIV.

Die eadem.

Applicui varias sepes, ut hanc ranam commorderent, cum illæ alias ab omni vel vestigio veneni valde soleant affici; verum hac vice nec seps ulla, nec ipsa rana commorsa quodquam notabile incommodum exinde contraxit.

COROLLARIUM.

Ergo rana mitis veneni expers est.

RANA ESCULENTA LINNÆI.

Icon Raselii XIV. XIII.

Diagn.
Viridis, maculis nigris; ore elongato; dorso linea longitudinali lutea triplici angulato.

DESCRIPTIO

Caput ore acuto elongato, supra carina eminente; extremum os & maxillarum margo ex

ex viridi fubflavet. Oculi fulgentes, aureoque circulo ornati. Corpus viride nigris confperfum maculis; Præfertim vero viridis color florentiffimus eft poft coitum, poftea pallidior; in quibufdam fubfufcus etiam evadit: inde fabula in plebe nata, ranas mutari æftate in bufones. Ab extremo ore oritur linea lutea, quæ per medium dorfum ducta, in ano, inftar anchoræ transverfa finitur. Similis, & in fimbriam veluti elevata, utrumque latus ab oculo ad femorum pofticorum articulationem ducta, ornat. Latera & crura dilutiori, & ex viridi fubflavo colore differunt. Præterea crura adhuc maculis transverfis undulatis, veluti imperfectis fafcus, teguntur. Abdomen albidum, maculis quandoque cinereis, vel maxime in femina diftinctum.

HABITATIO

In ftagnis.

VICTUS

Omnium, quæ moventur, & quibus vincendis par eft; vegetabilibus igitur, & mortuis animalibus non infidiatur, quia non moventur; in alia contra minime edulia, fi modo moveantur, irruit, fed, fi non placeat, mox revomit. Id pro fundamento eft ranas hamo fafcinandi, ut nempe in filo particula panni fcarlatini cum hamo appendatur, & conftanter agitetur: ita ranæ flatim irruunt, fed hamo retinentur in prædam.

MORES.

Mas clamofus, ex foraminulis, quæ vulgo pro auribus habentur, clamando quarck, quarck, veficam utrinque extrudit, ac inflat, quibus femellæ carent.

COITUS.

Dum coitus inftat, nempe menfe primum Junio, cum quartum egerunt ætatis annum, mas diu, noctuque clamat; pedum tunc anteriorum tument pollices, & cute teguntur furva afpera. Cum femella ovula enititur, mas fingulis vicibus ea fua confpergit genitura, mutata voce inclamans: geck, geck.

HYLA VIRIDIS.

(*Rana arborea Linnæi*) *Icon. Ræfelii Tab. X XI. IX.*

DIAGN.

Supra virens, infra albens, utroque latere linea flava.

DESCRIPTIO.

Supra læte viret, at fubtus albet tuberculis candidis contiguis, abdomen, gulam, femora fubtus æqualiter exornantibus. Utramque fuperficiem linea flavefcens, fubtus livido-violaceo-umbrata, dirimit, dum prope nares orta, trans oculum ducta, utroque in latere per caput, corpusque extenditur. Pone femora vero ad gibbofitatem dorfi reflectitur, inde relicto angulo acutiffimo (quem fub-

jectus

jectus color livido-violaceus explet; redit ad femora, & posteriorum pedum margines eleganter ambit. Similis linea, sed pallidior, per marginem superioris maxillæ decurrit, & pedes anticos, quos circa circum concinne ambit.

COITUS.

Quarto ætatis anno primo vere mas ad piscinas se confert, &, qui hucusque mutus fuit, jam, allecturus femellam, diu noctuque coaxat; gulam inter hæc in magnum monstrosum globum inflat, quo pro folle utitur ad vocem intendendam. Gula per hoc fit laxior, & fusca; hinc post coitum facile discernuntur mares, qui antea femellis erant simillimi. Coitus absolvitur amplexu thoracis a parte postica, sub quo pollices in latera sub axillas fortiter inferit. Post coitum mutant colores, & subfuscæ primo fiunt, dein subcinereæ sæpius, fuscisque maculis variæ; demum, antequam priorem assumant colorem, ex cæruleo virides. Cantilenæ posthac non amplius obliviscitur, sed adscensa arbore ex classe amentacearum, calyciflorarum instante pluvia multum coaxat, insidens folio a parte inferiori. CATESBY. Frigore autumni ingruente limo conditur, ibique manet, primo vere sæpe medius prominet, mediusque adhuc latet, donec se penitus liberet.

NB. In manu diu circumferri absque ullo damno possunt, ROESEL. pag. 38., hinc experimento non videbantur indigere.

PRO-

PROTEUS TRITONIUS.

Tab. II. Fig. 2.

DIAGN.

Capite gulofo oculato; pedibus pofticis gradientibus, trunco brevi, dorfo pinna membranacea.

DESCRIPTIO.

Pellucido-maculatus; ftatura perexiguus Caput majufculum orbiculato-triangulare, antice obtufiffimum, depreffum; gula tumidula alba. Branchia exftantia, appendiculata: fupra aperturam appendiculis utrinque tribus, poftrorfum lateraliter villofis, feu fecundo pinnatis; fummo longiori, infimo vero breviffimo. Abdomen rubet, a transparente rubello pulmone Cauda compreffa Digiti pedum fine articulis breviffimi. Dorfum medium membrana lata natatoria percurrit, quæ a nucha, tenui incepta principio, oritur, inde latior facta, in cauda latiffima, circa finem ejus reflectitur, verfus anum redit, ibique extenuato fine terminatur.

HABITATIO

In lacu frigidiffimo, qui eft in alpe Etfcher. Extra aquam vix vifus.

MORES.

Caudæ aliqua parte mutilatus non raro occurrit aliorum gradientium more Quieti fedent in fundo lacuum, feu ftagnorum frigidiffi-

difformorum. Mutata patria cito pereunt. Asylum in glutine fundi paludum. Extra aquam lentissime progrediuntur, membrana natatoria & villis branchiorum collapsis. Saporem & odorem pisciculorum degustati habent. Aquam glutinosam faciunt.

An gyrinus tritonis alpestris? negant I. anni tempus, quo repertus, nempe extremo autumno, quo nix jam cadebat. II. relatio alpicolarum, qui dicunt toto anno reperiri immutatum. III. in aqua branchiis utitur, extra aquam eodem tempore pulmonibus pro arbitrio, quod alias gyrini non solent. Si quis melioribus argumentis contrarium ostenderit, acquiesco.

EXPERIMENTUM XV.

Die 14 Octobris.

Talia animalcula imprimis 8. feli dedi deglutienda; totidem columbæ & cani. Nullum inde vomuit, vel male habere videbatur; quin inter hæc omnia experimenta egregie pinguefiebant omnia.

OBSERVATIO

Pastorum alpestrium: boves in Etscher per totam æstatem, subinde etiam pastores eam aquam, his animaculis refertissimam, bibunt; nec quisquam inde læsus est.

OBSERVATIO II.

Mortua cito corrumpuntur, & cum aqua in gluten resolvuntur; fœtorem tunc corruptorum piscium spargunt: quisquis manus hoc corrupto liquamine conspurcavit, altero die in iis pruritum percepit.

COROLLARIUM.

Veneni nihil habet, at cita forte corruptio videtur impedire, ne possit instar pisciculorum in cibum adhiberi

TRITON ALPESTRIS.

Tab. II. Fig. 4.

DIAGN.

Corpore atro tuberculoso; abdomine croceo-rubro immaculato.

DESCRIPTIO.

Oculi aurei sunt; corpus ventricosulum, verrucis minimis asperum; in fronte tamen & cauda minoribus, subtus nullis. Color supra ubique ater; a gula vero inde in abdomen & anum usque croceo-ruber; ita & caudæ inferior acies, sed ea magis flavescens, & maculis fuscis dirempta. Atrum dorsi, & rubrum abdominis colorem intercedunt puncta alterna nigra, quæ abdomen utrinque includunt. Cauda compresso-lata, fere diaphana, maxime in inferiori acie, qua flavescit. Plantæ depressæ circumscriptione circulari; digiti oblique striati, simplices, plani.

HA-

HABITATIO.

In Eſchero monte.

MORES.

Exit tempore pluvioſo. Irata preſſa, vel caleſacta ſudat.

EXPERIMENTUM XVI.

Die 16. & 17. Octobris.

Juveni columbæ hoc animal ad latus implume applicui, & inter alam retinui, poſthæc adeo madebant omnia, ut animalculum in columbam urinam ſuam dimiſiſſe conjecerim. Altera die columba claudicabat; hinc veriſimilitudo nata eſt, quod halitus hujus beſtiolæ arthritidem faciat. Verum tamen repetito experimento in aliis columbis, in gallinis, in cane, & fele juvene haud fuit idem, licet ſinguli vicibus valde ſudaverit, & tota cute maduerit hæc beſtiola. Sed animalia æque ſana manſerunt, ac fuerunt ante.

EXPERIMENTUM XVII.

Die 18 Octobris.

Juveni cani vulnus in femur inflixi, & hunc eundem tritonem per quadrantem horæ nudæ applicui carni, itidemque af-
fri-

fricui. Verum vulnus bonæ notæ mansit, & facile consanabatur, etsi canem, ne unquam lamberet, custodiri curaverim.

EXPERIMENTUM XVIII.

Die eadem.

Cani alteri hunc eundem in os vivum posui: inde statim vomuit. Verum experimentum deceptorium erat, quia videbantur fauces mechanice magis irritatæ fuisse. Itaque exactius comprobaturus, quid in re subesset,

EXPERIMENTUM XIX.

Die 20. Octobris.

Jussi talem in duas partes dividi: prodiit omnium adstantium consensu teter fœtor. Singulam portionem cani, cum adipe illitam, ut lubentius deglutiret, ingessi; renuebat quidem deglutire, sed deglutiebat tamen. Nec vomuit, sed bene exinde habuit.

COROLLARIUM.

Adeoque tetrum licet fœtorem sparserit, tamen ob id magis nauseosus, quam vere venenatus est.

TRI-

TRITON CARNIFEX (*)

Tab. II. Fig. 3.

DIAGN.

Corpore atro tuberculoso; gula punctata; abdomine maculato.

DESCRIPTIO.

A priori diversus, quod minor: gula punctis nigris croceisve; abdomine nigris croceisve maculis eleganter variis. Caudæ inferior acies rubra; superior vero linea subrubella, a nucha per dorsum ducta, percurritur. Digiti teretes, tenues, acuti.

HABITATIO.

In præruptis umbrosis, sabulosisque.

TRITON PALUSTRIS.

Tab IV. Fig 2.

DIAGN.

Corpore glabro; gula lævi maculis characteriformibus, abdomine subrotundis; dorso supra plano, utrinque obtuse angulato; digitis teretibus.

DESCRIPTIO

A prioribus differt; quod subcinereo, plumbeoque varius, glaber, dorso longitudinaliter biangulatus. Gula maculis in characte-

K rum

(*) Nomen a cauda sumptum, cujus acies veluti cruenta.

rum speciem confertis. Abdomen pallidum subcroceum, maculis in quatuor phalanges dispositis, intermediis distantibus, lateralibus in lineam continuam subconfluentibus. Caudae acies inferior obiter rubella; superior, & dorsum stria destituitur.

HABITATIO

In stagnis Danubialibus.

TRITON CRISTATUS.

Act. Reg. Parif. anno 1729. *Tab.* 15. *Fig.* 1. *cum fusa descriptione.* WURFBAIN *Tab. II. Fig.* 3. 3. *cum bona etiam descriptione pag.* 65.

DIAGN.

Corpore spongioso nigrescente, maculis rotundis atris; gula hispida; cauda glabra, punctata; taenia utrinque longitudinali alba.

DESCRIPTIO

Corpus supra nigricans maculis, rotundis atris; aequale, teres, verrucis mollibus hirtum, asperumque. Subtus croceo-aurantiacum maculis subrotundis, nigro-caeruleis, oblique eleganter confluentibus rugosa, nec verrucosa; gula pallida aliquando tamen variegata, verrucis acutis. Genitalia mari tumida, verrucis majoribus hispida. Eidem ab extremo ore linea prominere incipit, quae mediam per frontem excurrit; in nucha in cristam dentatam elevari incipit, quae inter pedes posticos finitur; digiti pedum longiores,

di-

dilute, pellucidoque aurantii, nigris cinguntur fasciis. Cauda in origine subverrucosa, mox glaberrima ac politissima fit, compressa, ensiformis, subpellucida, superne magis arcuata, inferne vero rectiori acie, nigricans, punctis atris refertissima, media percurritur utrinque taenia alba

HABITATIO.

In paludibus putridis

MORES

Vescitur cadaveribus; fugiens cauda eleganter remigat; moribunda se contorquet, mordet, quasi rabida.

EXPERIMENTUM XX.

Die 27. Octobris.

Multos collectos servabam murales sepes: hos omnes admovi huic tritoni, ut eundem morderent; noveram enim ex experimentis prioribus hos esse certissimum veneni explorandi lapidem lydium. Acriter vero eum dentibus retinuit unusquisque. Phaenomena in omnibus erant similia: primo nempe pedibus anticis fiebant paralytici; successit summa totius corporis, absque ulla tamen convulsione, debilitas; inde sensim ad motum inertes fiebant; tandem per lon-

giffima folum intervalla refpirabant; ultimo omnem facultatem motus amittebant, & placide moriebantur

EXPERIMENTUM XXI.

Die eadem.

Eundem ita laceffitum paulo poft cani totum ingeffi: bene canis exinde fe habuit, & per horam in cubiculo fedit, ambulavit, mufcas cepit &c., nec potui obfervare, an poftea revomuerit? *

COROLLARIUM.

Venenum ergo hujus animalis non eft tam crudele, ut illud veteres proclamarunt, cum folis fenfiliffimis fepibus exitiale fit.

SALAMANDRA EXIGUA.

DIAGN.

Corpore fufco, cauda compreffiufcula.

DESCRIPTIONEM

Non adornavi, fed en iconem Tab III Fig 4.

HABITATIO.

In vallis humidis, & ad fepes fruticofas, fubtus lutofas circa Viennam, ubi nunquam alia falamandra vifa eft; ergo non videtur gyrinus effe alterius?

MO

MORES.

Terram mobilem reddit, terebrando instar favi apum: in eam se sebducit viso hoste.

SALAMANDRA ATRA.

(Austriacis Tattermandl) *Tab. I. Fig. 2.*

Diagn.
Atra tota immaculata.

DESCRIPTIO.

Atra tota absque maculis; maculosa duplo minor. Palmæ, digitique depressi, nec torosi, uti sequenti. Occiput utrinque prominentia plano oblonga. Collum capite multo angustius, nec subæquale, uti præcedenti. Verruca umbilicata supra singulam costam laterum.

HABITATIO.

In alpe Ötscher, ubi nunquam visa salamandra maculosa. Ergo una non orta ex alia.

MORES.

Quærit speluncas & foramina.

EXPERIMENTUM XXII.

Die 16 Octobris.

Lacti primo commisimus has bestias, usquedum pene suffocarentur, ita ut exemptæ tamen mox in sicco reviverent.

Lac infusum cani est, qui eo bene nutritus est, nec incommodum percepit.

EXPERIMENTUM XXIII.

Die eadem.

Sed illud etiam lac, quod ipsa hæc lacessita bestia per cutim suam exhalat, variis illinivimus aliis animalibus: pullis gallinaceis, passeribus, catulis, felibus. Catulis & passeribus etiam in os ipsum hujus lactis guttas expressimus, ac deglutire illas coegimus: nec observavimus ullum post hæc omnia sequutum esse incommodum.

EXPERIMENTUM XXIV.

Die eadem.

Duobus felibus hæ ipsæ mordendæ datæ sunt: a morsu paulo diutius durarunt, quam *seq. exper.* XXVIII. Sed tandem etiam convulsi quoque cum opisthotono mortui sunt.

EXPERIMENTUM XXV.

Die eadem.

Sub hoc experimento iratum animal nobis sæpius lac suum in faciem

&

& oculos vibravit, fine ulla tamen noſtra noxa.

EXPERIMENTUM XXVI.

Die eadem.

Ut videremus, an etiam ferpentes ex hoc lacte interirent, ita intercepimus hanc falamandram inter maxillas Natricis, & defuper filis colligavimus, ut teneretur ita per multas horas in ore fervare. Defluxit autem in os magna vis albiffimi lactis, ut fila, quibus colligabatur, diftincte exinde maderent. Verum exempta falamandra ex ore Natricis, utraque beftia fana erat.

COROLLARIUM

Venenum ergo fatis mite eft, nec metuendum homini.

SALAMANDRA MACULOSA.

Ræfel. de Ranis in frontiſpicio.

DIAGN.

Atra, luteis maculis, macula utrinque ad occiput punctata.

DESCRIPTIO.

Caput latum convexiufculum; oculi in anteriori capitis parte fiti; palpebræ macula aurantia obtectæ. Occiput utrinque macula

aurantia, nigro-punctata, oblongo reniformi. Caput subtus etiam luteæ distinguunt maculæ, in omni ambitu sub maxilla inferiori sitæ. Reliquum corpus, caudam & pedes undequaque aurantiæ, subtus tamen dilutiores, partim rotundæ, partim oblongæ, sed raræ, ornant maculæ. Color totius corporis aterrimus est, qui subtus expallescit in cærulescentem. Cauda post femora, conico principio orta, sensim magis teres fit, tota tamen annulis, quasi articulis constans. *Verrucæ* ubique molles, lactiferæ; sed duriusculæ, pallescentes in apicibus digitorum, & lateralibus tarsi carpique, qua pro calcaneo utitur. Latera sulcis profundis transversalibus in tumida, sed mollissimas distinguunt costas, quæ in conicam caudæ partem continuantur, & commissiæ in reliquos abeunt annulos. Plantæ pedum tumidæ. Tubercula alterna medii dorsi verrucæ sunt, quæ medio puncto notantur. Corpus mollissimum, lævissimum, licet verrucosum.

Wurfbainius adultas Salamandras vitro, aqua repleto, immisit: observavit post aliquod tempus fundum ovulis scatere, e quibus demum exiles gyrini emerserunt. Idem pictum reliquit Imperati in *Museo*. Ultimo tamen Cel. Maupertuis in *Actis Parisinis* 1727. monuerat, salamandras præter ova semper etiam fœtus vivos numerosos eniti. Metamorphoses gyrinorum non inconcinne notatas reliquit Idem Wurfbainius in *Tab. III.* ovum nempe ellipticum, quod continet con-

tor-

tortum, sed jam viventem, embryonem *Fig. B.*; gyrinum vero jam ovo liberum, sed necdum pedibus instructum *Fig C.* exhibet; parvam demum omni nota salamandram, sed adhuc per dorsum & superiorem caudæ partem membrana alatam *Fig. A.* repræsentat.

HABITATIO.

In subalpinis, & alpinis, & aliis montosis sylvaticis.

MORES.

Intrepida minarum, quo ire instituit, pergit; spiraliter contorta quiescit.

De vehementia veneni salamandrini omnes Veterum libri pleni sunt. Mendaciorum Pater CAJUS PLINIUS jam sequentia reliquit: *Inter omnia animalia venenata*, inquit, *salamandræ scelus maximum est: populos necare improvidos potest, nam, si arbori irrepserit, omnia poma inficit veneno, & eos, qui ederint, frigida enecat vi. Quin imo si contactu ab eo ligno vel pede crusta panis incoquatur* (id est: si ad parandam panatellam lignum, quod salamandra pede tetigit, succendatur) *idem veneficium est; vel si in puteum cadat; quippe cum saliva ejus quacunque corporis parte, vel in pede imo respersa, omnis toto corpore defluat pilus.* Lib. XXIX. Cap. IV. MATTHIOLUS in Diosc. Lib VI. Cap. IV. hæc omnia pro divinis effatis recipit, & addit *Non solum, ait, veneno inficit, & necem adfert salamandra sicca & in pulverem redacta, pota, vel clam cibis admissa, verum etiam morsu, viperarum modo.*

 Quin

Quin etiam fructus & herbas inficit tum saliva quadam, tum mucosa specie, quæ a toto ejus corpore sudat, magno gustantium discrimine, siquidem plerique inventi sunt, qui hoc veneno interiere: proinde mirum non videtur, integras familias periisse, quod aquas bibissent, in quorum puteos forte salamandra ceciderat, vel quod panem comedissent, furno coctum, qui lignis ab eo infectis incaluerat.

JULIUS CÆSAR SCALIGER totos agros salamandræ afflatu veneno infici, ut omnes, qui a granis in eo maturandis unquam comedant, veneficio pereant. *Ad Cardan. Exercit* 185 *circa fin* Et eo demum nugarum devenit JOANNES PINCIERUS, ut non solum hæc omnia verissima esse sancte affirmet, sed etiam tales homines ante mortem adhuc maculosos fieri, quemadmodum salamandra ipsa est, tradat. *Parerg otii Marburgensis Lib III. Cap* 49 Ut absurdiora, & peripateticam insuper scholam redolentia, taceam, quæ ÆLIANUS, GREVINUS, AVICENNA, ALDROVANDUS, JONSTONUS, CÆSALPINUS, WOTTONUS de eadem habent.

Symptomata a morsu salamandræ carmine expressa reliquit NICANDER in *Alexipharm*

Continuo stupido lingua inflammatur in ore,
Et subito torpent languore, malique tremores
Frigida concutiunt, solvuntque in corpore membra,
Ut quadrupes pronus, pueri instar, inambulet æger,
Usque adeo obtusum est, & hebescit mentis acumen.

Ex

Ex quibus terribilibus relationibus compulsis forte ortum est adagium: *cum, quem salamandra momorderit, tot opus habere medicis, quot bestia habet maculas* WURFBAIN l. c. 92. Ac plane etiam in jus Romanum irrepsere hæc somnia, in quo lege cautum est, ut homo, qui alteri temere cicutam, salamandram, aconitum &c dederit, pœna teneatur legis Corneliæ *L. 3 § 3 ff ad legem Corneliam de Sicariis & venefic.*, quare etiam CARPZOVIUS in *Collegio criminali Part. I quæst* 20. *n* 2 speciatim de eorum pœna agit, qui salamandram homini exhibent.

Sed primus, qui sapere humanum genus monuit, incomparabilis VERULAMIUS, etiam hanc salamandram attingit. *Excessiva*, inquit, *salamandrina figmenta de earum veneno.* – – – *nescio, a quo tantæ fidei & auctoritatis auctore vel doctore primum excogitata, aut prolata fuerint,* – – – *sine ullo rationis, aut experientiæ præmisso examine* Augment Scienc. Lib I. Paulo post CONRADUS GESNERUS Antiquorum errores directe confecit, experimento suo ostendens, salamandram quomodocunque vexatam, aut irritatam nunquam mordere. WURFBAINIUS plane animal manu tractavit, & anatomen ejus nudis instituit manibus, sub qua sibi crebras humoris lactei guttas in oculos inspersas fuisse, absque ullo tamen damno, ipse testatur. Refert IDEM quoque, se cum commensalibus suis æstate refrigerationis causa aquam ex fonticulo potasse, ex quo postea salamandras ipsi extraxerint, omnia absque incom-

mo-

modo. *vid. pag.* 100. Directum argumentum contra hujus animalis venenum est ille specialis casus, qui Academiæ Naturæ Curiosorum *anno II. Obs.* 206 oblatus est: femina nempe ad occidendum maritum, cujus erat pertæsa, salamandram pulmento incoxit, quod tamen omne ille solus citra ullum superveniens malum symptoma cum appetitu comedit. Fuere etiam, qui in *Actis regiis Parisinis* experimenta directiora cum hoc eodem animali instituerunt; & imprimis Cel. MAUPERTUIS an. 1727. *Pluviæ crebræ*, ait Ille, *quæ hoc mense Octobri ceciderant, fecerunt magnam quantitatem salamandrarum prodire, quæ mihi cum omnibus præcautionibus apportabantur, quæ tantum observari possunt contra animal maxime terribile. Primum, quod tentabam, experimentum,* continuat IDEM, *erat circa illud prodigium incombustibilitatis salamandræ: projeci ergo plures in ignem; plurimæ earum in instanti perierunt, quibusdam solum successit, ut semicombustæ exsisterent, verum & hæ non poterant secundo tentamini resistere. Inter hæc observabam, quod, dum vix in igne sunt, guttis sui lactis tegantur, quod rarefactum calore sponte prodit, maxime in capite, & in mammellis; & in instanti indurescit, quandoque forma perlarum. Circa venenum mihi proposueram duas res tentare: I. facere morderi aliquod animal a salamandra. II. dare comedendam salamandram alteri animali. Verum non inveneramus animalia, quæ vellent comedere salamandram, nec salamandras, quæ vellent mordere animalia. Inutiliter mille illas modis vexavi, nulla tamen os aperuit. oportebat ergo eis os aperiri.*

viri. Verum dum vidi earum dentes, quæ vera similitudo, ut animal mordere possent? parvi sunt, instar serræ, & æquales, scindere ergo potius valerent, quam mordere. Oportebat ergo animal habere cutis subtilissimæ: in dilatatum ergo os infersi plagam pulli deplumati, verum etsi maxillas ejus longe fortius apprimerem, quam animal unquam valeret, tamen potius dentes retrocedebant, quam penetrarent. Detraxi etiam partem cutis in femore, & morsui nudæ parti applicui; applicui quoque morsum infra labia, & linguam canis, supra linguam galli indici cum salamandris recenter captis. at nullum symptoma ex omnibus his observari potuit. Supererat jam alterum, at canes potius fame perire volebant, quam horum quidquam degustare. Sivi ergo cani aperiri os, & ingessi ei salamandram in frusta discissam, quæ partim adhuc vivebant, curavi etiam ingeri gallo indico parvam & totam salamandram. Utramque animal post hoc ita hilare nobis visum est, ut ante. Canis tamen post horam caudam & pedes salamandræ revomuit, reliquum ille, at gallus indicus totum retinuit. Unus, uti alter postea edit, & bibit uti solitas, nec ullum signum morbi dedit. Demum lac etiam, quod salamandra exsudat, pane detersi, eum denique panem pullo ingessi; eodem lac etiam cuspides sutorii, & hos in vulnera, quæ in ventre & femoribus pulli feceram, infixi at totum innoxium erat, & nullus effectus sequutus est. Lac illud simile est lacti quarumdam plantarum, quod discissæ fundunt: habet nempe acrimoniam & stipticitatem intolerabilem, nihilominus tamen linguæ impositum, ut ut crederes, debere in eo loco sequi vel

esca

cicatricem vel corrugationem, tamen malum durans non producit. Quidam pisces meriti sunt nomen urticarum per similitudinem, quam habent cum hac planta, dum tangitur; ita & nostra salamandra posset considerari ut tithymalus animalium.

Etsi quidem per hactenus dicta quæstio de veneno salamandrino satis definita videatur, volui tamen etiam ipse experimenta capere.

EXPERIMENTUM XXVII.

Die 1. Octobris.

Admovimus hanc lateri implumi pulli gallinacei; tum etiam columbæ, & cum ala ejusdem retinuimus corpori appressam. Animal inter hæc multum albi lactis exsudabat, ut latus nudum inde madefieret. Nullum tamen inde vel pullus vel columba vitium contrahebant.

EXPERIMENTUM XXVIII.

Die 6. Octobris.

Duo sepes murales momorderunt hanc salamandram, quæ sentiens morsum, conabatur effugere, & omni modo declinare eundem: irata igitur plurimum lactis dimisit in os mordentis sepis. Primus sub ipso experimento mortuus levissimis tantum vitæ signis reliquis; alter duobus mi-

nutis postea opisthotono, & convulsione pedum periit. Tertio etiam cuidam lac exsudans in os illitum est: paulo post hic opisthotono corripiebatur; mox spasmo in latus contortus, ultimo eodem latere paralyticus factus, tandem plane periit.

EXPERIMENTUM XXIX

Die 3 Novembris.

In frusta confecideram integram, cani intrusurus: videbatur valde nauseare solo percepto odore, homini licet non ingrato; sed coactus deglutire, retinuit totum in ventriculo per horæ integræ spatium; inter hæc nulla functio læsa est, canis facie hilaris prospexit, attamen post horam integram immutatam vomitu reddidit, absque ulla mala sequela.

OBSERVATIO.

Salamandræ non solent se urina defendere, uti bufones, sed ejaculantur lac ex poris in hostem.

COROLLARIUM.

Peculiaris naturæ est illud lac, quod præter fragrantiam summam aliquid contineat, quod sepibus exitiale sit; nec forte errant, qui inde medicamentum summarum virium exspectant. Quoniam vero venenum non est, non videmus illis

illis antidotis Plinii, Dioscoridis, Nicandri, Avicennæ, Aetii, qui plurima commendarant; nec magis semine halicacabi, quod ultimo adhuc PAULUS SORBAIT laudavit (*Prax. III. append*), indigere.

SEPS SERICIUS.

Tab. II. Fig. 5.

DIAGN.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; cute laxa delicatissima, tenerrima, subsquammulata, fusca.

DESCRIPTIO

Tegmen capitis postice integrum, ore extremo per sulcos divisum, scutum supraorbitale convexum, utrinque distinctum. Thorax tectus cuticula delicatissima, subsquammulata, contorsione introrsum rugescente. Cauda duplo longior corpore, teres, extenuatissima. Color superne idem obscure fuscus. Collarium rugescens adnatum, delicatissimum. Color collarii, abdominisque rubellus; viridulusque pro vario solis obversu: argentee resplendens. Corpus glaberrimum, tenellum, subpunctatum. Caput ovale. Lingua obtuso-emarginata, ceu anguis fragilis.

HABITATIO.

In stratis lapideis circa aquas.

MORES

Sequenti tardior, etsi major.

Ex-

EXPERIMENTA cum hac specie non tentavimus.

SEPS ARGUS.

Tab. I. Fig. 5.

DIAGN.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; corpore quaquaversum ocellato.

DESCRIPTIO.

Statura omnium minima, si adulta? supra bruno-cinerea undequaque ocellata. Ocelli medio flavi, circulo nigro cincti: dorsales obsoletiores, minus distincti; ad nucham vagis, sed extimæ lineam affectant. Laterales distinctissimæ, in sole aureo-fulgidæ, in tres phalanges, quarum infima utrinque imperfectior, ordinatæ. A cruribus posticis utrinque per caudam species ocellorum majusculorum, inter sese fere confluentium, series excurrit, quæ cum cauda extenuatur, & evanescit.

HABITATIO

In muris verticalibus cum sequenti.

MORES.

Mansuetus, ut non mordeat, quomodocunque irritatus; licet agilissimus, manu tamen facillime se capi patitur.

EXPERIMENTUM XXX.

Die 30 Augusti.

Ore violenter diducto plicam abdominis alicujus aviculæ inferuimus, & dentes desuper compressimus. Avicula solam videbatur compressionem sensisse; nec vero dentes videbantur ad interiora usque pertigisse; avis etiam inde non afficiebatur.

EXPERIMENTUM XXXI.

Die eadem.

Itaque eidem aviculæ cutem discidimus, & maxillas diductas vivis carnibus applicuimus. Nec inde avicula pejus habuit, quam alioquin fuisset ex solo vulnere exspectandum.

COROLLARIUM.

Ergo nihil venenati habere videtur pulchra hæc bestiola.

SEPS MURALIS.

Tab. I. Fig. 4.

DIAGN.

Collario adnato; scutis intermediis quadratis; femoribus transversis; corpore humili; tænia utrinque ad latera thoracis saturation.

DE-

DESCRIPTIO

Statura inter eos, quibus infimæ collari squammæ adnatæ, scutulaque abdominalia quadrata sunt, grandior; abdomen planum; corpusque terræ vicinum; pedes omnium maxime divaricati, laterales; adeoque fere totus terræ appressus. Dorsum a lateribus distinguit utrinque tæniola obscure fusca, ab oculo incepta, excurrens ad finem caudæ. Similis, sed obsoletior pedes anticos, posticosque interest, adeoque medium percurrit utrinque latus. Medium dorsum nebulatum, seu inæqualiter maculis fuscis varium est. Squammæ caudales lineares annulatim sesectæ, nec acutæ sunt.

VARIETATES.

Aliquæ constantiores, quod aliqui obscurius fusci; alii in sole veluti argentei niteant; atque hæc dioica videtur diversitas esse. Aliæ inconstantiores, ut abdomen, caudaque subtus miniata; abdomen subtus eleganter punctatum. Puncta lateralia abdominis & caudæ quasi gemmæ. Principium caudæ fere articulatum, & plura similia, quæ perpetuo variant, nec veram constituunt diversitatem.

HABITATIO

In mœnibus, ruderibus, aggeribus lapidosis passim ubique.

MORES.

Asylum muri verticales, ubi celerrime fursum, deorsumque fugit, insequente etiam hoste desiit. Strepitu, ac motu minimo fugandus.

EXPERIMENTUM XXXII.

Die 10. & seq. Augusti.

Aviculæ in sinistro abdominis latere vulnus inflictum, & sanguis hujus sepsis instillatus, & infrictus est. Altera die avicula sana & vegeta edit, bibit, & hilaris cecinit. Repetitum est hoc experimentum semel, iterumve in aliis animalibus; nec quidquam nocuit sanguis sive ex trunco, sive ex cauda desumptus.

EXPERIMENTUM XXXIII.

Die 11. & 13. Augusti.

Sepem recenter mactatum, & in portiones divisum, abjecto tamen capite & cauda, columbæ in modum alimenti in ingluviem intrudi curavi. Columba tamen portiones ingestas retinuit in corpore, &c., ut antea, edit, bibitque, hilaris fuit, sanaque mansit. Post biduum, ut satisfieret illis, qui maximam veneni vim in capite & cauda latere putabant, lacertæ simili caput caudamve abscindi curavi, & alteri columbæ pari modo intrudi. At eventus erat, qui prior.

EXPERIMENTUM XXXIV.

Die 12. & seq. Augusti.

Columbas & minores aviculas, nec non ranam curavimus ab eodem commorderi. Adhæsit sæpe per medium quadrantem pertinacissimus, nec facile avelli potuit. In minoribus aviculis passim post morsum sanguis visus est exire. At nunquam aliquid incommodi inde visa sunt percepisse, quæcunque ad experimenta vocata, animalia.

EXPERIMENTUM XXXV.

Eadem & seq. Augusti.

Cuniculos, columbas, aviculas minores vulneravimus, nudisque musculis, membranis, nervis admovimus eundem, antea omni modo ad iram concitatum. Adhærebat & hic subinde æque pertinaciter, spumamque continuo copiosam ex ore vulneri immisit. Vulnera tamen facillime consanata sunt, absque ullo malo symptomate; & animalia, etsi faucia, tamen se post experimenta bene habebant.

COROLLARIUM.

Ergo neque hæc species aliquid venenati in se habet. Cum autem in tota Austria, præsertim Viennæ, maxima habeatur quantitate,

ut multis pauperibus nutriendis per totam æstatem sufficiat; caro cæterum nitida ac pura sit, posset nunc ab illis conquiri (quod esset facile, cum in morsu nullum sit periculum) & detracta cute instar piscîculi frixari, vel coqui: forte futurus olim magnatum cibus.

SEPS TERRESTRIS.

Tab. III. Fig. 1.

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; corpore fusco, utrinque serie macularum obsoletarum.

DESCRIPTIO.

Statura inter omnes, quibus solutum est collarium &c minima. Corpus teres, truncus longissimus, seu pedes postici ab anticis remotissimi. Caput etiam teretius, oblongius, quam sequentibus. Collarium margaritacei est coloris, dum scuta abdominalia contra flavescunt, exceptis extimis, quæ jam jam rufescunt. Latera & dorsum fusca sunt, in sole tamen obiter subvir descunt. Dorsum includit utrinque series macularum obsolete nigricantium, inæqualiter sparsarum, quæ & idem a lateribus separant. Squamnæ caudales subtus solum acutæ, supra vero lineares, & veluti annulatim abscissæ sunt, ut in præcedenti.

HABITATIO.

In terra lapidosa plana.

MO-

MORES.

Fugiens faltus alacres facit. Refugium inter lapides; caeterum non fodiens fubterraneos meatus, uti alii.

EXPERIMENTUM XXXVI.

Die 8 Augufti.

Exiguam aviculam acriter commordit in pectore, diuque retinuit: illa vero valde renitebatur, ac fefe conabatur fubducere. Sed paulo poft refpiratio aviculæ fiebat laborioffifima, & moriebatur fub ipfo experimento, antequam illam adhuc feps e dentibus dimififfet. Juffi vero aviculam ftatim exacte deplumari: & tunc apparuit alam effe fractam, & animalculum, præter morfum, adhuc externam violentiam effe paffum.

EXPERIMENTUM XXXVII.

Eadem Die.

Repetii ergo illico experimentum cum aliis aviculis, columbis, gallinis, ranis, cuniculis, felibus, etiam defluente fubinde ex vulnufculo fanguine; neque tamen faucia poft plurimos morfus animalia vel ægrotare videbantur, multo minus mortuum ex illis ullum eft.

EXPERIMENTUM XXXVIII.

Die 9. Augusti.

Adferri curavi recenter tales sepes: obtulimus tenerrimas aviculas; interim irritatus & in summum furorem actus seps sponte irruebat. Sed sanæ nihilominus manserunt omnes aviculæ, comederunt, biberunt, cecinerunt omnibus diebus sequentibus.

EXPERIMENTUM XXXIX.

Eadem die.

Columbæ, & paris duobus vulnera inflximus; & gluten, quale sepes solent in ore habere, de industria expressimus, & infricuimus crudo vulneri. Consanabantur omnia, veluti solent, optimæ notæ vulnera.

EXPERIMENTUM XL.

Die 12. Augusti.

Columbis denuo nova vulnera inflximus, & irritatum admovimus sepem, qui diu & pendulis artubus hærebat, spumam etiam manifeste ex ore immittebat vulneri. Experimentum iterum, iterumve repetitum est, neque tamen alius a priori eventus.

co

COROLLARIUM.

Ergo nocendi potentia caret seps terrestris.

SEPS RUBER.

Tab. III. Fig 3.

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; lateribus fuscis; dorso ruffo distinctissimo.

DESCRIPTIO.

Collarium, & abdomen coloris viridescentis, obliqua inspectione rubescentis. Collarium squammis punctatis, infimis bipunctatis, seu charactere inscriptis. Scuta abdominalia bipunctata, extima tri-aut quadripunctata, in characteres confluentia. Latera viridescentia, versus dorsum fuscescentia; latera capitis, corporisque maculis nigris, viridibus superioribus majoribus; pupilla laterali candido-viridescenti, ocellos imperfectos seu dimidiatos utrinque duplici serie constituentibus. Vertex fuscus subpunctatus; inde nucha, dorsum medium, superiorque caudae pars fusco-ruffa, at fine ullis maculis. Tota cauda subtus pallide ruffa, obliqua inspectione argenteo-resplendens, nigro-punctata.

EXPERIMENTUM XLI.

Die 15. Augusti.

Aviculam circa uropygium ita commordit, ut sanguis undequaque prodiret.

Verum avicula nullum inde ægritudinis signum dedit.

EXPERIMENTUM XLII.

Die 25. Augusti.

Columbam, & duas aviculas curavimus ab hoc quam sæpissime commorderi, ut subinde ex vulnusculis sanguis prodiret, & animalia sub morsu insuavissimum dolorem testarentur. Tamen altera jam die omnia sana, & alacria erant.

EXPERIMENTUM XLIII.

Die eadem.

Vulnera infliximus columbæ, ut hic seps nudas morsu carnes comprehenderet. Observavimus vero sepem ex hausto quasi sanguine multo factum crudeliorem. Sæpius itaque admotus vulneribus, cum desiderio comprehendit carnes. Columba tamen quiete sola iterum refocillata est, & vulnera laudabiliter sunt consanata.

EXPERIMENTUM XLIV.

Die eadem.

Cani profundum infliximus vulnus, ut nervi denudarentur. Applicabamus sæpius

pius eundem sepem, qui titillatione iratus factus nunc adhuc ardentius momordit. In vulnere canis nihil maligni observatum est, quin imo citius, ac nos speraremus, convaluit.

COROLLARIUM.

Ergo & hic seps ruber veneno caret.

SEPS CAERULESCENS.

Tab. I Fig. 3.

DIAGN.

Collario soluto; scutis intermediis subrotundis; corpus caeruleo margaritaceum; latera ocellata, triplici utrinque serie.

DESCRIPTIO

Collario & abdomine flavus, punctis in media gula nullis, abdomine raris, ad latera utrinque manifestioribus, nigris. Color dorsi, laterumque violaceo-margaritaceus. Ocellorum in singulo latere tres series: una in medio dorso, at imperfecti sunt squammulis duabus tribusve albis, pupillam irregularem constituentibus, aliis vero inaequaliter circumpositis nigris; superiorem & mediam seriem quod intercedit spatii, saturatius coloratus; infima series imperfectissima est. Ocelli vero medii dorsi lineolae longitudinales albae sunt, macula utrinque rhomboidali obliqua fusco-nigra stipatae: hae lineis continentur. Eos profundior stria, ocellorum latitudine unit, & per caudae supe-

rio-

riorem partem comitatur. Lateralis superior series adhuc ultra pedes posticos per caudæ latera excurrit. hanc inter & sequentem phalangem profundius violaceus interjicitur color; reliquæ utrinque series ante posticos pedes terminantur. Femora & cubiti in externa parte maculis, seu imperfectis quoque ocellis ornantur: extimi tamen artus his destituuntur.

Nulla cum hac specie suscepi experimenta.

SEPS VARIUS.

Tab. III. Fig. 2.

DIAGN.

Collario soluto ruffo; scutis intermediis subrotundis; corpore viridi, punctis fuscis variegato.

DESCRIPTIO.

„Vertex obscure viridis; latera capitis, & regio, quæ retro aures est, ex fusco subrubello & alio rubello subalbicante colore variegantur, & argenti habent fulgorem. Collarium margaritaceum, directe inspectum cærulescit, oblique rubescens, argenteoque nitet fulgore. Abdomen flavum absque punctis, latera infimo & scutis contiguo loco flavo-viridia, punctis simplicibus, superne ex dilute viridi & fusco variegata. Dorsum obscure, in nucha tamen, & inter scapulas amœnius virens, maculis nigro-fuscis hic paucioribus. Series macularum albicantium exiguarum rararum, vagarumque utrinque dorsum includit. Inferior,

minus

minus evidens, per latus variegatum ab aure ad pedes posticos excurrit; superior ad caudam continuatur. Retro femur reliquis insignior macula est. Dorsi postica pars, caudæque superior, & pedes postici fusca. Cauda vero subtus albicans.

HABITATIO.

In rupestribus invis: rarior in mœnibus circa Viennam.

MORES.

Dum exuvias ponit, lassus, tardissimus; alias vehementer mordet, maxillis torosis, musculosis.

EXPERIMENTUM XLV.

Die 19. Augusti.

Prehendit aviculam circa jugulum, nec solum vulneravit, sed constrictis faucibus pene suffocavit; inde avicula male habere visa est: sed tamen sibi relicta sponte refocillata est, ut altera jam die caneret, & hilaris esset.

EXPERIMENTUM XLVI.

Die eadem.

Columbam, ac paros duos, quorum alter ex aliquo priorum experimentorum adhuc saucius erat, vehementer irascens com-

commordit: vidimus singulis ex parvis vulnusculis, quæ dentes relinquebant, exire sanguinem. Attamen nullum horum interiit, etsi quidem pari per horas aliquot percepto dolore videbantur contristari.

EXPERIMENTUM XLVII.

Die 20. Augusti.

Columbam prioris experimenti ita commordit, ut cutim detraheret, atque lata femoris plaga nuda superesset. Verum vulnus crusta inducta sanabatur, & post paucos dies sub ea nova renata cutis est.

EXPERIMENTUM XLVIII.

Die eadem.

Cani ac feli ad femur cutim & panniculum adiposum discidi, tum sepem hunc admovi. Animalia renitebantur, & signa doloris edebant: seps inter hæc spumam vulneri immittebat. Animalia a morsu nihil videbantur præter brevem dolorem, esse passa, & vulnus sutura clausum bene, & intra breve tempus utrique consanatum est.

CO-

COROLLARIUM.

Ergo & feps varius extra omnem veneni fuspicionem fufficienter pofitus eft.

SEPS VIRIDIS.

Krautþun Viennenſibus.

Icon Sepæ Muf. II. Tab. CIII. Fig 4.

DIAGN.

Collario foluto cæruleo, fcutis intermediis fubrotundis; corpore elegantiffime viridi.

DESCRIPTIO.

Indigenorum maximus, granulis tectus, quibus totus viridis citra peregrini coloris mifcelam; hinc in fole omnibus fmaragdis, chryfolithis, & beryllis elegantior. Nucha tamen & medium dorfum, & caudæ initium fupra nigris punctis paucis variegatur. Collarium cæruleum eft: fquammæ vero folutæ margine albicant. Abdomen vero flavo-virefcens, extimis folum fcutis maculis litterarum arabicarum inftar infcriptis. Caput fupra fufcum eft, in fole aureo-rubens ac fplendens, ocellis præterea vagis ornatum: pupilla flava feu aurea circulo nigro.

HABITATIO.

In aggeribus lapidofis, fabulofis, in pratis fterilibus apricis. In muris & mœnibus. Afylum meatus fubterranei.

MO-

MORES.

Intrepitus apricatur in sole, latera colli utrinque alternatim inflat, ut *strumosum* merito appellaverit SEBA. VIX fugatur strepitu, nisi hoste cominus accedente sui roboris quasi conscius: fugiendo strepitum non edit, etsi nostratum sepium maximus.

EXPERIMENTUM XLIX.

Die 30. Augusti.

Hic columbam in articulo dextro femoris tanto morsu prehendit, ut subito totam cutim illius loci avulserit. Post primum hunc morsum eidem adhuc semel loco admovimus, ut ipsos jam nudos morderet musculos. Prehendit autem denuo acerrime, nec facile dimisit. Post hæc cutis detracta iterum adsuta est, & columba post claudicationem unius diei facile convaluit.

EXPERIMENTUM L.

Die eadem.

Idem acriter momordit juvenem canem in abdomine adhuc impubi; canis horrende clamavit. A morsu tamen nec sanguis, nec punctura observabatur, sed plica solum, quam nempe prehenderat, exstabat, quemadmodum solet fieri;

dum

dum plica cutanea in alio quocunque prelo intercipitur; canis cæterum bene valuit.

COROLLARIUM.

Ergo potius violentia morsus vulnus dolorificum lacerando infligere posset, quam venenata qualitate lædere

Homo sine metu capere potest

Cum carnosi sint, bonum, & multum cibum præberent.

EXPERIMENTUM LI.

Circa sepes omnes

His visis non timuimus amplius capere quascunque sepium species, eas in manibus domum deportare, domi pro joco manibus tractare, dimittere in cubiculis &c.

OBSERVATIO DE SEPIBUS IN GENERE.

I. Sepes juvenes, qui minutissimi sola dempta magnitudine parentibus similes sunt. II. positis exuviis subjecta cutis denuo exuviis simillima, ut punctum puncto, macula maculæ respondeat.

Ergo sepes nostri nec formis ludunt, nec metamorphoses patiuntur; quamobrem hucusque enarrati veræ sunt species; nec varietates, aut metamorphoses.

ANGUIS FRAGILIS.

Tab. V. Fig. 2.

Diagn.

Corpore subæquali; glaberrima, nitena, aureo fusca; macula frontis, cervicisque, ex quibus duæ lineolæ subcontiguæ longitudinales.

DESCRIPTIO.

Squammæ in abdomine in medio atri plumbei, per margines vero magis argentei coloris constituunt phalanges longitudinales sex; in cauda demum quatuor; numerus longitudinalis difficillime, & vix ac ne vix elicitur, ita enim sunt appressæ, ut difficillime numerentur. Ore acuto terebrat: maxilla inferior integra, fortis, qualia sepibus, est. Corpus totum nitidissimum, splendens, squammis appressis indiscernibilibus. Supra aureo fusca. Ad latera subtus demum ex fusco argentea. Supra adhuc lineata; notabilioribus duabus fuscis lineis per medium dorsum a macula longitudinali frontis, alteraque cervicis inceptis, sibi ferè contiguis, rectis. Similis praeterea lateralis utrinque ab oculo per totum latus incedit, in cauda grandescens. Sub ea stria singula squamma puncto fusco; hinc tot series punctorum, quot sunt squammarum. Maxilla inferior lineolis distincta. Lingua obtuse emarginata, incisura brevi. Caudæ postica medietas squammis arctius appressia distinctissima, saturatior, magis polita, rigidior:

dior: ut crederes, hanc caudæ partem, casu abruptæ, renatam, quod in sepibus frequens.

HABITATIO.

In pascuis, in muscosis, etiam ad vias, & in ruderatis.

MORES.

Tacta, aut alioquin irata, riget instar ligni; hanc qui tractare vellet, rumperet. Hæc sola causa fragilitatis! an sola ira rumpitur? mea sponte rupta non est.

EXPERIMENTUM LII.

Die 4. Octobris.

Hæ mordere non solent, quomodocunque irritatæ, sed magis tantum rigent, etsi mordere posse, dum firmam & integram, instar sepium, utramque habent maxillam, non sit dubium. Itaque instrumento os diducere debuimus, & plicam cutis alicujus canis inserere. Adhæsit ita diutissime, firmissime, comprehendens eam plicam; canis tamen, alias valde querulus, hac vice non ejulavit: vidimus causam in eo esse, quod dentes nimis breves sint: & cutim non possint penetrare. Animal etiam posthac nullum inde percepit incommodum.

EXPERIMENTUM LIII.

Die eadem.

Hinc teneras aviculas experimento adhibuimus, quæ, etsi vulneratæ, tamen inde plane non videbantur ægrotare.

EXPERIMENTUM LIV.

Die eadem.

Incidimus ergo columbis cutim, ut ipsas nudas carnes dentibus prehenderet. Adhæsit sic immota longo tempore anguis, & humorem, quem in ore habebat, vulneri immisit. Columba vero ex vulnere restituta est, & sana vixit.

COROLLARIUM.

Ergo innocentissima, licet hactenus venenisfama apud plebem infamis.

NATRIX VULGARIS.

Diagn.

Ex cinereo-cærulescente nigricans ad occiput utrinque; macula albo-lutea, quæ a nigra excipitur; media in nucha inter priores cum opposita confluente; scutis abdominalibus singulis utrinque macula squammiformi.

DE-

DESCRIPTIO.

Caput depresso-planum triangulare, atrum, sed labiis superioribus ad oculum usque albis; at singulis squammis in margine nigris. Oculi atri. Maxilla inferior antice deliquescit, & adhuc minus firma est, ac praecedenti, hinc ad morsum inertissima. Gula & labium inferius alba: inde tenui principio ortum sumit macula similis, aut magis lutei coloris, retro caput utrinque supra commissuram maxillarum sita. Retro singulam alia atra, arcuata, quae albas pene totas, ut ocellorum praegrandium speciem faciat, ambiunt, ad nucham inter se confluentes, ac albas distinguentes. Prima scuta usque ad 6tum gulae album retinent colorem, tum macula, in medio caerulea, incipit apparere, non sensim crescens per sequentes, sed eleganti irregularitate jam iterum major, jam minor, nullo decrescendi vel crescendi ordine Ad 16tum ea macula jam latescens totum incipit scutum occupare, & ita per reliquas; maculam tamen in singulo latere, seu scuti extremitate utrinque reliquam facit, albae quasi & appictae squammae aemulam, quae magnitudine inaequali inter se continuo variant, & ita ad anum usque continuantur Caudae vero squammae inaequaliter maculatae sunt. Cutis superne squammis subjecta atra; squammae vero cinereo fuscae, subinde in sole subviridescentes, maxime cum animal paulo ante posuit exuvias. Macularum etiam, sed obsoletarum, quinque sunt series:

una per dorsi medium, duæ in singulo latere, quæ squammarum margines tenent, & raræ sunt. Series, quæ medium dorsum percurrit, jam ante ani regionem evanescit; laterales inferiores in ano finiuntur; superiores vero per caudam adhuc excurrunt. Squammæ præterea singulæ linea longitudinali per medium eminent: quæ tamen in cauda non consuevit observari. Sunt adhuc dorsi squammæ acutæ; laterales rotundiores.

VARIETATES.

Tantum sexum videntur inter esse: MARI (quem credimus) labiorum striæ, scuta & squammæ aterrimæ, ita & oculi, quibus & circulo aureo pupilla cingitur. Corpus cæterum obscure nigricans, nitens; maculæ ad capitis latera luteæ. FEMINÆ scuta, & oculi dilute cærulea, dorsum cinereum, macula capitis alba. Cutis plerumque magis sordibus squallens, quam mari.

HABITATIO.

Passim in dumetis, sepibus, fruticetis, vallis, pratis, & ipsis ædibus.

MORES.

Ab injuria non irascitur, sed magis timet, & fugam tentat. Inter hæc sibilat; fœtorem suum alliaceo ambrosiacum, quasi putridum, late spargit, ut a longinquo jam sentiatur. Locum in quo habitat, eodem fœtore imbuit.

EX-

EXPERIMENTUM LV.

Die 6 & 16. Augusti.

Hic serpens omni modo in iram incitatus, ad spontaneum tamen morsum oblato cane stimulari non poterat; hinc ductæ ei maxillæ sunt, & plica abdominis eidem inserta & intercepta. Compressione externa dentes, quos habet acutissimos, ita adigebantur, ut canis vehementer ejularet. Ab experimento vulnuscula perexigua, humore salivali serpentis perfusa, supererant. Idem cum columba experimentum instituebamus, & vidimus toto tempore, quo aduncis suis denticulis adhærebat, cuti, vaginulam illam, in qua his animantibus lingua latet, identidem admoveri parti demorsæ, ac retrotrahi iterum. Idem cum minoribus aviculis institutum experimentum est. Accepi vero adultiorem Natricem, quæ irritata sponte os diducebat, & feliciorıs successus spem faciebat: verum cum huic speciei maxilla nec cohæreat, nec recte articuletur, non potuit sponte mordere; hinc eadem adminicula adhibuimus, quæ in præcedentibus experimentis. Animalia omnia salva, sana, & jucunda manserunt.

EXPERIMENTUM LVI.

Die 28 Septembris.

Nonnullis methodum jactantibus, se intercepto inter calceum & cespitem, & ita sursum tracto serpente, hoc quasi torculari, venenum exprimere nosse: nos quidem methodum imitati, urinam & fœces exire vidimus; sed utroque hoc excremento, nudæ cuti canis illito, nihil mali oriri, adeoque sordes fœtidissimas, non venenum tamen, esse comperi.

COROLLARIUM.

Natricem ergo hanc jam a Linnæo veneno absolutam, etiam nostra experimenta omni exmerunt suspicione.

CORONELLA AUSTRIACA.

Tab. V. Fig. 1.

DIAGN.

Ex cinereo-cæruleo-russa; maculis dorsi alternis distinctis.

DESCRIPTIO.

Oculi igneum russum colorem habent, & mediam lineam dirimunt, quæ ad angulum rictus profunde fusca enascitur; inde ad oculi posteriorem marginem lata, & ab anteriori denuo incepta ad foramina narium excurrit. Labia, seu utriusque maxillæ margo, ex squam-

squammis subalbidis imbricatis constituitur; reliquum caput obscure gryseum est. Medium verticem oblongus ocellus notat. Inferior maxilla anteriori parte deliquescit; superior duplex utrinque est. In nucha duæ grandiores, subtriangulares, subdentatæ, sibi e regione utrinque appositæ fuscæ, ac in flavo aureum colorem vergentes maculæ sunt, quæ anterius supra scuta capitis obsoletæ, ibidem videntur confluere. Inde similes, sed minores, & alternæ, ibique bidentatæ per dorsi medium usque ad finem caudæ, intervallo fere duarum squammarum interjecto, continuantur. Reliquus corporis color nitidus politissimus, supra saturate cinereus, ad latera & infra ex cinereo subrufescit. In lateribus obsoletæ, parvæ hinc inde etiam maculæ sunt. Numero scutorum, squammarumque conveniret cum Gronoviana 222a, at minime est! Scuta & squammæ nitidissima, instar speculi politissimi, subdiaphana, ex cæruleo ruffescentia. Summa scuta albicant, & tantum circa marginem ruffescunt; dein albus color ab 8vo & sequentibus, sensim ruffescenti cedit, qui latius diffunditur: infima prope anum plus de cærulescente chalybeo participant. Albus tamen color ea non penitus deserit, sed ad latera utrinque in singulo scuto exiguam, quæ & versus caudam continuo minor fit, maculam relinquit. Subinde, idque nulla certa lege, etiam in medio semimaculæ, seu puncta albicantia intersperguntur. Caudæ squammæ utrinque ad latera latiores, & fere punctatas, minusque regu-

 lares

lares maculas nancifcuntur, & in univerfum colorem denuo confequuntur magis pallefcentem, quam fcutis fupra anum erat.

HABITATIO.

Circa Viennam haud rara, in vallis, foffis, fepibus humidis.

MORES.

In morfum pronior fequenti; tum duplici fuperiore maxilla; tenerioris cutis animalia maxilla fua fuperiore duplici quafi fcarificat, uncinatisve dentibus adhæret, ut finem vix exfpectes, fubinde etiam magno cum labore, ac difficultate per inftrumenta recurvos ex carne dentes extrahere debeas. Tractatione tamen manfuefcit, tum amiciffima homini; gratior, quod fœtoris & fordium expers.

β. Juvenis variat abdomine; caudaque miniatis, colore magis obfcuro.

EXPERIMENTUM LVII.

Die. 22. Augufti.

Primo ad experimenta adhibuimus juvenem canem, quem inclementer momordit in abdomine: inter hæc continuo irritavimus virgula ferpentem, ut magis magisque irafceretur. Debuimus vero dentes per inftrumenta extrahere. Poft mediam horam, cum quietus federet canis, denuo admovimus, eundem ferpentem,

tem, ut, qua parte mordere vellet, ipse eligeret. momordit autem canem ita intra nares, ut non nisi multo labore solvi potuerit, & instrumentis adjutus. Post omnes hos morsus sanus fuit canis, ac alacer, ut ante. Jam vero & felem juvenem ad incognita ei tormenta adbibuimus: commorsa est in abdomine uno alterove parvo, sed visibili, & nonnihil cruento vulnusculo. Dein ad rabiem summam commotum admovimus femori: dolorem morsu illato summum insolito ejulatu felis testabatur: sed repetito adhuc aliquoties experimento sanus & jucundus mansit catus. Tandem & columbæ sævum animal admovimus; illa miserabili susurru dolorem indicavit, quem sufferebat; sed solutis dentibus, quasi nihil passa, avolavit.

EXPERIMENTUM LVIII.

Die 23 Augusti.

Cum morsus supra cutem illati non nocerent in antecedenti experimento, protinus cani supra cubitum discidimus cutim, ac nudos jam musculos fivimus morderi. repetimus hoc sæpius, etiam manifestam spumam oris vulneri immitti vidi-

vidimus. Verum cum canis paulo post vulnus lamberet, infiximus adhuc aliud pone aures, eique loco morsus avidum iterum iterumve admovimus serpentem, & sub ipso morsu ad iram exstimulavimus. Saucius canis non magis ægrotavit, quam fuisset a solis vulneribus exspectandum; imo vulnera ipsa exspectatione citius consanata sunt.

COROLLARIUM.

Hæc manifeste denotant hanc Coronellam veneno carere.

COLUBER VIPERA ANGLORUM.

Tab. IV. Fig. 1.

DIAGN.

Corpore toto aterrimo, immaculato; squammis lanceolatis, carina longitudinali inscriptis; labiis punctis albis, nigrisve variatis.

DESCRIPTIO.

Machina dentium huic eadem, quæ Redianæ est viperæ. Oculi aureo rubri. Labiorum squammulæ centro pallidiores os variegatum reddunt. Extimi rostri circumferentia squammulis adornata est; inter has usque ad oculos scutella minora ponuntur; quæ squammulis simillima sunt. Orbitarum scutella, quæ oblonga sunt, magnum interest scutum cunei-

for-

forme, post quæ duo minora ovata postrorsum concurrunt. Subsequentes squammæ sensim versus occiput decrescunt, & in occipite fiunt minutissimæ. Corpus nihil singulare habet, aterrimum est, squammulis summi dorsi minimis lanceolatis, lateralibus subrotundis, omnibus carina inscriptis, maxime spectabili in summo dorso, hinc lineæ longitudinales, veluti fila longitudinaliter supertensa. In cauda carinæ fere explanantur. Subtus nitidissimus, at ater color hic paullulum expallescit in nigro-chalybeum.

HABITATIO

In subalpinis Schneeberg.

MORES.

Morsus subiti per ictus arietinos. Minatur sibilis.

EXPERIMENTUM LIX.

Die 2. Novembris.

Commordit aviculam in deplumato antea pectore multis morsibus, cum levi etiam dilaceratione cutis. Avicula exinde statim male habere incepit: alæ pendulæ erant, & plumæ distortæ; altera die nigricantes circa nonnulla vulnuscula exhibuit plagas sine tumore: inter hæc tamen comedit, & bibit. Sequentibus diebus maculæ sensim evanescebant: animal

sa-

fanum ac hilare fuit, & cecinit, ad nova jam experimenta aptum.

EXPERIMENTUM LX.

Die eadem.

Curavimus etiam fæpius morderi columbam in femore deplumato : poft experimentum maculæ quafi morfuum pulicum fupererant, quæ cito evanefcebant: nec columba exinde ægrotavit.

EXPERIMENTUM LXI.

Die 4. Novembris.

Volebam autem videre, an confueto mordendi modo non majus inferre damnum poffit ; hinc canem nudo fuo abdomine ferpenti obtuli: ille iratus, quemadmodum hæc fpecies folet, aperto ore per arietinos quafi ictus irruit, idque ultra 50. vices repetiit. Poft hæc omnia caute examinavimus cutim, nullum vero vel minimum ftigma obfervavimus, & animal, quod fub ipfo experimento non reluctabatur, aut dolorem teftabatur, etiam poftea exinde non ægrotabat.

EX-

EXPERIMENTUM LXII.

Die eadem.

Eidem cani vulnus in femore profundum, duos transversos digitos latum, ita, ut serpens exacte carnes potuerit morsu comprehendere, inflixi. Cum ergo iratus os aperiret, applicui, & digitis maxillas supra carnes diu compressi ita spuma nascebatur in vulnere; idem adhuc sæpius, quam decies repetitum est. Tum vulnus futura exacte claudebam; canis vero claudicabat quidem, sed edebat & bibebat, & paulo post per multas horas dormiebat, atque intra duas septimanas in integrum a suo vulnere convalescebat, quod a morsu nullam profecto malam notam contraxit.

EXPERIMENTUM LXIII.

Die 8. Novembris.

His experimentis innotuit mite non solum hujus animalis venenum esse, sed viribus etiam ad nocendum destitui. Obtulimus ergo absque metu unusquisque nostras proprias manus; irruens instar furiæ cum ira momordit, sed vi inefficaci nequivit cutim perrodere.

CO.

COROLLARIUM.

Adeoque non timendum esse hunc serpentem conclusimus.

COLUBER BERUS.

Tab. II. Fig. 1.

DIAGN.

Corpore cinereo (feminæ), ex fusco ruffo (mari); tænia dorsali nigra fulminata, utrinque punctis alternis, cuique sinui respondentibus nigris.

DESCRIPTIO.

Dentium huic machina eadem, quæ sequenti Redianæ. Extremum os, qua scutis tegitur, nigricat. Scuta illa circiter prioris, sed minora. Caput vero postice magis diductum, in cujus singulum lobum lacinia nigræ illius maculæ extenditur. Gula, ac utrumque labium obsolete albicantia; margines vero squammarum fuscescentes. Sub extremo ore duæ squammæ majores. Caput oblongum depresso-tetragonum. Oculi laterales ignei. Verticis maculæ duæ longitudinales confluunt antrorsum Nuchæ quoque insidet macula oblonga, recta, sesquilineam lata, pollicem longa, post quam, factis angulis alternis, seu fulmineo quasi ductu, per medium descendit dorsum caudamve, ad cujus finem extenuatur, & evanescit. Latera dorsi maculæ, multo tamen obsoletiores, occupant. Eæ ex simili macula, quæ ad commissuras maxillarum est, interstitiis relictis inter

se

ſe utrinque, & cum dentibus mediæ illius tæniæ alternant. Color ſerpenti fuſcus eſt; macularum vero profundior, alterique ſexui niger. Scuta abdominalia latiſſima, ut mediam propemodum peripheriæ partem tegant. Prima, ſeu gulæ contigua, obſolete albicant, cum margine fuſco; ſequentia ex pallido & nigro varia ſunt. Reliqua omnia tota nigricantia, margine inferiori diaphano. Cauda teres, gracilis, breviſſima. Dentes omnia hæc animalia fere uncinatos & poſtrorſum recurvos habent, ut præda, quam obtinuere ſemel, deglutiri quidem poſſit, effugere vero nequaquam.

HABITATIO.

In ſubalpinis Schneeberg.

MORES.

Minatur ſibilis horrendis. Morſura ſubito irruit in inimicum.

β. Mari maculæ nigræ, quæ feminæ nigrofuſcæ.

EXPERIMENTUM LXIV.

Die 10. Septembris

Plurimum in iram concitatum forcipe admovimus (abdomine, ac femore deplumatæ) columbæ, & tamdiu curavimus mordere, uſque dum ſanguis undequaque prodiret, & femur totum, atque abdomen quaſi infinitis vulnuſculis ſcari-

ficata essent. Dimissa columba statim claudicavit, debilis visa est, quieta sedit, nec locum mutare sustinuit, oblatum cibum, potumve recusavit. Paucis post minutis examinavimus locum demorsum, qui circa vulnuscula majora nigras plagas exhibebat, quasi ab effuso sub cute sanguine. Cæterum tota sicca circumquaque rigebat cutis; sanguis hinc inde prominens nigricabat. Altera die pars late nigra & tumida fuit, quasi extravasatione sub cellulosa late diffusa. Tumor vero mollis, rugosus, & quasi emphysematicus erat. Tertia die ultra mediam horam vehementer convulsa, tandem mortua est. Jussi illico deplumari: tunc apparuit partem femoris gangræna fœtida jam eliquatam; tumorem ad thoracem usque, & ad oppositum latus diffusum. Discisso femore inter musculos, & sub cute cruor partim congrumatus, partim dissolutus inter erat; omnia ad ossa usque nigra erant. Demum cor ipsum tumidum, in tota substantia nigrum, friabile, sphacelatum.

EXPERIMENTUM LXV.

Die eadem.

Eadem tamen die canem, ac felem morderi sivimus: ista vero animalia nihil ma-

mali inde quesita sunt. Sequentibus ergo diebus omne animalium genus sævo huic colubro objecimus; mordebantur juniores, & pertenera aviculæ ad sex. Cuniculi quoque, quibus cutis est delicatissima: verum etsi his ad singulos fere ictus sanguis prodiret ex vulnusculis, tamen non potuimus ullum his animalibus illatum incommodum observare, verum vulnuscula intra paucas horas jam evanescebant.

EXPERIMENTUM LXVI.

Die eadem.

Verum, cum tantum per ictus celerrimos momordisset in experimento præcedenti, suspicatus sum, ne forte non satis profunde penetraverint dentes: itaque tenerrimis aviculis, quibus delicatissima insuper cutis est, dentes illos falcatos vi appressi, ut profunde in carnes intrarent. Aviculæ tamen omnes evaserunt, & vulnuscula nullam contraxerunt nigredinem. Idem in catulo factum est, sed post 24 horas nihil, præter vestigia quasi pustularum, supererat.

EXPERIMENTUM LXVII.

Die eadem.

Itaque ut morsus nudis inferretur carnibus, vulnera lata inflximus canibus duobus, & uni feli: mordebat vero tanta aviditate, ac ira singula hæc animalia, ut humorem oris & dentium vulneri, non fine spuma facta, immitteret, cane ob doloris fævitiem vehementer clamante. Verum vulnus facile tamen, & fine mala nota brevi unicuique consanabatur.

EXPERIMENTUM LXVIII.

Die 6. Octobris.

Sed etiam novum, ac nativæ fævitiæ ferociorem, neque hominum consuetudine adhuc mitigatum alpium colubrum nactus fum. Ut igitur ftatim a directis experimentis rem inchoarem, vulneravi columbas, pullos, cuniculis etiam cutim detraxi, ut protinus nudos morderet musculos: momordit vero incredibili cum ira, & ferocia, & continuo fibilans; cumque caput diutius apprimeremus nudæ carni, falivalem humorem plurimum immifit vulneri. Vulnera tamen omnia bonæ notæ erant, & cito consanabantur. Cuniculi etiam

etiam ab experimentis dimissi discurrerunt, luserunt, vorarunt, ac si nullum vulnus accepissent.

EXPERIMENTUM LXIX.

Die 12. Octobris.

Quietem indulsimus per aliquot dies serpenti: tunc denuo admovi pullo, ut morderetur; momordit vero in latere dextro, ut sanguis ex vulnusculis prodiret. Unum eorum nigrescebat: verum hoc non impedivit, ut ederet, biberetque post experimentum, & continuis sequentibus diebus. Ipsa etiam macula paulo post evanuit.

EXPERIMENTUM LXX.

His visis non timuimus proprias nostras manus furori hujus colubri objicere; at inefficax, ceu prior, hastas suas trans cutim nequivit adigere.

COROLLARIUM.

Conclusimus inde, serpentem hunc minoribus ad summum forte animalibus, quibus inhiat, vix aut ne vix nocere posse; minime tamen perdendo homini sufficere. Inde vero falsa esse noscitur Linnæi regula: quod omnis serpens tali instructus telo, seu dentibus exsertilibus, venenatus sit.

 Miran

Mirari satis non possum, celeberrimos Academiæ scientiarum Regiæ brittanicæ socios utrque huic colubro tam horrendum adscribere virus trans. phil. n 443 & seq Dubito multum, an animosus ille William Oliver adeo audax cum nostris Illyricis & Italicis viperis fuisset. Facilius sane eidem erat antitodum jactare, ubi venenum nullum fuit. Si tamen in borealibus forte terris hæ eædem species venenatiores sint, poterunt illi, me non obstante, suis oleis, seu amygdalino seu Palmino seu animali axungia pro libitu uti; cumque hi colubri æstivo tempore sæpe admodum pingues occurrant, poterunt iisdem, defectu alterius olei, pinguedinem eruere, ut idem, qui nocuit, sit ipse Antidoto.

VIPERA FRANC. REDI

Aldrov. serp. pag. 115 116.

DIAGN.

Naso inermi; corpore striis transversis brevibus alternis, quadruplici serie longitudinali, intermedius antice confluentibus.

DESCRIPTIO.

Tela venenata viperis peculiaria sunt: osficulum nempe utrinque inter nares & oculos oriens, teretiusculum, parum curvum, basi sua firmiter sini anteriori maxillæ articulatum, interne longitudinaliter sulco exsectum, folliculum, in quo continetur, non excedens, obvolum, nunquamnon erectiusculum; alter,

ex

ex ipso folliculo orto, "punctum fixum praebens, cavitate sua applicatum. Hoc, quod proprie venenatum, tenuius, arcuatum, acutissimum, folliculum multum excedens, minime articulatum, sed carnose folliculi parti laxe adhærens, naturali situ in ejusdem cavum reclinatum oculis se subducit: sed musculo instruitur, quo ab irato animali erigitur, cum morsum lethalem meditatur infligere; tunc firmatur utrinque folliculi lateribus, antice vero carina excavati officuli.

Nasus obtusus, & aliquantulum retusus est absque ullo cornu.

Extremum rostrum, quod naribus interest, sub limbo tribus munitur scutis, quorum medium triangulare est; limbus circa circum usque ad ipsos protractos orbitarum fornices squammulis convexis emarginatur, quarum binæ priores insigniores sunt. *Nares sursum retortas* dixit in carmine de therica ANDROMACHUS.

Orbitarum scuta, sub quibus oculi aurei delitescunt, ipsa in limbo extremo flavescunt aureo fere nitore. Superius capitis planum ante oculos squammulis convexis minoribus, inter & post oculos squammis majoribus, at in occipite denuo minoribus, iisque carinatis imbricatur. Color scutis narinis flavus, toti vero superno capitis plano obscurus; cæterum pro sexus varietate diversus est: mari nempe cinereus, & variis lineolis atris variegatus; feminæ profunde fuscus, ut hæc lineolarum variegatio non internoscatur; in omni vero sexu

N 4 duæ

duæ arcuatæ lineolæ, quæ utrinque ad occiput is angulum ſpectantur, conſtantes adſunt.

Ad nucham oblongæ, oblique tranſverſæ lineolæ atræ primæ apparent, quæ per ſummam ſpinæ dorſi regionem primo ſimplici ſerie continuantur, paulo poſt vero, ubi truncus lateſcere incipit, diviſa in duos ordines, quorum lineolæ plerumque alternant; ſed in cauda denuo in unicam, alterne deotatam, lineam non tranſverſim tantum; ſed longitudinaliter quoque confluunt. Laterales lineolarum tranſverſarum ordines ab ipſis angulis oris originem ſumunt, ubi forma punctorum primo apparent, ſenſim vero aliquam longitudinem obliquam conſequuntur. Ubi truncus latiſſimus eſt, etiam nova ſeries lineolarum nigrarum, utrinque infimo loco enaſcitur, quæ, ut abdomini vicinæ ſunt, eidem committuntur.

Labia utraque alba ſunt; ſuperiora per tæniolam nigricantem, ab oculo ortam, per poſteriora capitis latera excurrentem, a reliquo capite diſtinguuntur; inferiora punctulata ſunt, ceu tota gula; ſcuta nitidiſſima utrinque ex nigro & albo teſſellato-variegata ſunt; intermedia pars ſummus alba, ex nigro & fuſco elegantiſſimo; poſteriorum obſcura, nigra, ex fuſco punctato-variegata.

Cauda demum breviſſima, ſubtus utrinque nigricans; in medio vero ad concurſum utriuſque ſquammularum ordinis linea longitudinali, ex fuſco flaveſcente, ad extremum lateſcente, diſtinguitur.

Squam-

Squammæ universi corporis carina eminente longitudinali inscribuntur, quæ, in lineas dispositæ, fila per longitudinem corporis ducta præseferunt.

HABITATIO.

In littorali Austriaco, & Italico.

Ex hac specie trolsici viperini officinarum Italicarum; ex eadem sal viperinus, & axungia elicitur iisdem. Hæc siccata, & viva ibidem prostat; hæc theriacam ingreditur Italicam. Ita reliquente Naturalista Italico sui ævi maximo ULYSSE ALDROVANDO. Romani tamen Aspidem Cleopatræ eligunt, quam magnis sumptibus in Ægypto coemi vidit FRIDERICUS HASSELQUIST.

EXPERIMENTUM LXXI.

Die 22. Novembris.

Ingentem nactus sum viperarum copiam, quanta forte nec REDI, nec CHARAS, vel quiscunque alius instructus fuit; selectum ergo amplissimum habui, iratissimarum, maximarum, fortissimarumque. Hoc usus sum ad indagandum antidotum in gratiam generis humani, dum hucusque nullum cognitum habebatur, sed absque ullo auxilio plurimos quotannis homines ex peste horum animalium interire contingit. Ut debito ordine instituerentur ex-

perimenta, primo erat ostendendum, morsum hujus viperæ omnibus animalibus lethalem esse. Admovimus ergo viperam, manu in collo comprehensam, primo gallinæ, ut eandem morderet; stupebamus vim veneni, dum intra pauca minuta eandem concidere, & interire vidimus. Similem, sed recentem cuniculo & novum iterum columbæ applicuimus. Nunquam mors ultra 10 minuta dilata est, etsi nonnisi summam cutem dente raserit truculenta bestia! Vulnuscula vix notabiliter livescebant. Anatome exactissime instituta cor, pulmones, hepar, lienem sanissima, & immutata exhibuit, at totus intestinorum tractus omnibus livescebat.

EXPERIMENTUM LXXII.

Die eadem.

Easdem viperas adhuc aliis gallinis, & cuniculis applicuimus: unaquæque post morsum ægrotabat, & se vix pedibus sustinebat. Plaga demorsa tumebat, nigrescebatque late; sed animalia illa sensim tamen reficiebantur, & ad sanitatem redibant. Tertius morsus ejusdem viperæ leviora symptomata causavit, sed plagam sphacelatam, fere laborem, quam

fecun-

fecundus. Quartus fæpe prorfus nullum attulit incommodum animali morfo. Concludebamus exinde, venenum morfu exhauriri, hinc ad experimenta fingula recentem viperam femper adhibendam effe; poft fextum tamen, feptimumve diem obfervavimus primam viperis lethiferam efficaciam rediiffe, gutta pellucida nitida, flava plerumque luculenter fecundum dentem, dum eum ad morfum extendit, defluente. Parum me præftitiffe crediditfem, fi his experimentis contentus fuiffem, licet viderem, alios his folis fummam nominis claritatem, & immortalitatem confecutos; fed volui ad ulteriora progredi, nec ceffare, donec vitam humanam novo, certoque muniviffem antidoto. Medicamenta, in quibus maxime fperandum effe videbatur, erant vel maxime olea preffa.

EXPERIMENTUM LXXIII.

Die 25. Novembris

Quoniam Angli tanta miracula ex oleo olivarum contra fuam viperam vidiffent, volui efficaciam ejufdem contra hanc ipfam quoque experiri; quamobrem cuniculo & columbæ fimile oleum

in-

ingessimus, & paulo post morderi curavimus: verum hoc non obstante tamen paulo post rapti sunt ambo.

EXPERIMENTUM LXXIV.

Die eadem.

Eventum prioris experimenti in nimis parvam olei quantitatem rejecimus: multam ergo diligentiam adhibuimus, ut duabus columbis magnam ingereremus dosim, qua tota ingluvies late distenderetur. Relinquimus ita columbas has in quiete, ut oleum per omnes corporis officinas æquabiliter divideretur, & unoquoque in loco veneno posset occurrere. Verum cum commorsæ erant, nihilominus statim cœpere debilitatis & leipothymiæ signa edere, oleum revomere, & intra idem tempus, quo priores interire.

EXPERIMENTUM LXXV.

Die eadem.

Oleo olivarum nihil juvante, proximum erat, ut oleum amygdalinum tentaremus,

(*) Columbis antidota aliquot horis ante experimentum, ingerenda, quia actionem retardat ingluvies.

remus, & oleum palmæ, cujus potentiam ſpecificam contra viperas extollit Boul-doucius Verum etiam hæc nec minuto quidem diutius mortes columbarum & cuniculorum remorabantur

EXPERIMENTUM LXXVI.

Die eadem.

Cum ergo in morſu hujus ſpeciei fallant olea preſſa, judicavimus refugiendum ad antidota, quæ aliis laudantur auctoribus Princeps eorum ſane erat ſal alcalinus volatilis, quem ſpecificum contra morſum viperæ ſuæ invenit Moses Charas. Dedimus ergo imprimis duabus gallinis ſpiritum cornu cervi, aqua dilutum, ſatis magna doſi; præter eum columbæ & cuniculo bonam doſim ſpiritus ſalis ammoniaci, etiam lympha temperati. bene valentibus animalibus viperas noſtras admovimus: faucia eadem paſſa ſunt ſymptomata, quæ priora; imo præter illa convulſionibus cum hemiplegiæ ſpecie corripiebantur, & citius rapta ſunt, quam alia.

EXPERIMENTUM LXXVII.

Die eadem.

Notum est, antidotum CHARAS oleo essentiali succini addito efficacius reddidisse Cl. JUSSIEU. Junctum ergo spiritum salis ammoniaci cum eodem oleo cuniculo & duabus columbis quantitate satis spectabili ingessimus; sed nullum potuimus alium effectum observare, nisi, quod præter ordinaria mortis symptomata adhuc terribilibus convulsionibus concussa, & ante legitimum tempus mortua sint. Sola inunctio cum oleo succini non plus attulit emolumenti.

EXPERIMENTUM LXXVIII.

Die 29 Decembris.

Cum ergo ordinariis remediis venenum hujus speciei non obediat, res erat aleæ seu fortunæ committenda. Tamen quoniam in omnibus nostris cadaveribus intestina livescere videremus, voluimus talia præprimis tentare, quæ validam actionem in ipsa intestina habent; primo nempe purgantia: & ante reliqua celebrem POUDRE D'AILHAUD, qui ruri passim a superstitiosa plebecula pro remedio universali magnis sumptibus ex Gallia emi

emitur. Ingesti hujus pulveris insignem quantitatem columbæ: medicamen hoc vix multum mutavit columbam, sed morsæ demum nullum tamen concessit privilegium, quo minus æque cito moreretur, ac priores

EXPERIMENTUM LXXIX.

Die eadem.

Acetum lithargyrii colicam pictonum inducit, adeoque similiter petit intestina, & vel maxime nervos illorum, sed alio longe, imo contrario cum effectu, quam purgantia; cum ergo venenum viperinum intestinorum nervis insideat, attamen purgantia non juvarent, ipsum acetum lithargyrii columbæ hora ante morsum ingesseram, spe, ut forte vim veneni ex ea parte repelleret. Verum scopum necdum attigi, sed æque cito periit ac aliæ omnes.

EXPERIMENTUM LXXX.

Die eadem.

Opium quoque, cum emotiones nerveas compescat, cuniculo ingesti: sed servare etiam hoc minime potuit miserum animal.

EXPERIMENTUM LXXXI.

Die eadem.

Cum in primis nostris cum hac vipera susceptis experimentis videremus lethales morsus in externa corporis superficie vix sui vestigium relinquere, effectus verotan to majores plagas lividas causare, quo minus symptomatum excitent, non, credo, male conclusimus, veneni vim ibi statim ad interiora translatam vitalem machinam perdidisse, hic vero in superficie remanens non salutasse interiora, adeoque nec mortis attulisse necessitatem. Tentavimus, an non possemus veneni vim admoto ferro candente vel in superficie retinere, vel ibidem comburendo destruere: verum & istud tentamen frustraneum fuit, nam hoc quoque animal cum symptomatibus priorum, & intra idem tempus interiit.

EXPERIMENTUM LXXXII.

Eadem die.

Ita vero desperavimus de antidoto. Communicaverat vero Rev. P. HOHENWARTH Historiarum in Collegio Nobilium Theresiano Professor, Historiæ naturalis cultor assiduus aristolochiam anguici-dar

dam, sibi a Cel. JACQUINO pro re rarissima ex America allatam. Redigendo in pulverem foetor sparsus, qui fufori vomitum caufavit; ingestimus columbæ magnam dosim, quam fine vomitu, aut alio symptomate ultra horam tulit. Verum hoc licet munita antidoto, tamen a morsu intra brevissimum tempus, & cum convulsionibus vehementissimis rapta est.

EXPERIMENTUM LXXXIII.

Die eadem.

Supererat adhuc camphora, a qua quantum sperari posset, omnibus est notum. Verum & hæc contra morsum viperæ nihil juvit, sed cuniculus, cum quo experimentum fiebat, paulo post morsum cadaverum acervum auxit.

EXPERIMENTUM LXXXIV.

Eadem Die

Præparavimus alium cuniculum pulvere aconiti, qui præter saccharum sex grana extracti capiebat: tulit animal hanc dosim, usque dum morsum subiret, absque ullo incommodo. Sed paulo post morsum, ceu omnia reliqua, pariter interiit.

O EX-

EXPERIMENTUM LXXXV.

Die eadem.

Mercurii vis ad syphilitidem, ad variolas, ad pestem specifica, multiplex antidotum est; volumus ergo etiam contra viperinum toxicum tentare. Ingessimus ergo columbæ binis ante morsum horis mercurii dulcis gr. II.; mortuum tamen animal, sed lentissime, & absque convulsionibus est.

EXPERIMENTUM LXXXVI.

Die eadem.

Cuniculo vero mercurium gummosum, nobile inventum celeberrimi Chirurgi PLENCKII, ingessimus. Animal hoc medicamen non solum libenter, sed avide deglutiit, quasi multum gratiæ haberet, etiam bene, & citra incommodum tulit. Admovimus tunc novam viperam, quæ summa cum violentia dentes suos binos venenatos in abdominis latus, quod antea pilis nudaveramus, infixit: ab hoc morsu nullum symptoma supervenit, & animal per cubiculum cucurrit, veluti sanum, imo comedit postea sibi oblata folia brassicæ cum appetitu, & vivit in hanc horam.

EX-

EXPERIMENTUM LXXXVII.

Die eadem.

Habueramus adhuc alium cuniculum, cui ante horam insignem dosin pulveris rad. gentianæ ingesseramus: hic æque parum a morsu viperæ nostræ læsus est, sed continuo currens per cubiculum, alacer, & sanus mansit. Attamen ut magis certi essemus de gentianæ vi, eundem cuniculum repetito morderi curavimus ab alia nova vipera. Celeberrimus CHARAS conservavit suas columbas suis antidotis ab unico morsu, verum contra duos præmunire nunquam potuit. *vid. Oper. III.* 165. *in fin.*; verum noster hic cuniculus etiam post alterum morsum mansit incolumis. Tanta est gentianæ contra venenum hujus viperæ efficacia!

EXPERIMENTUM LXXXVIII.

Die 31. Decemb.

Reiterandum adhuc pro majori rei certitudine experimentum cum mercurio gummoso e re nostra videbatur. Quam ob rem iterum cuniculo cuidam eundem ope infundibuli crassum, & concentratum infudimus. Retinuit etiam hunc absque incommodo tenella bestiola. Post aliquod

tempus viperam iratam admovimus ad morsum. Nullum jam ille morsus damnum inferre poterat animali; imo nec vulnusculum quidem livescebat, & cuniculus post quadrantem horæ oblata sibi brassicæ folia nequaquam recusavit.

EXPERIMENTUM LXXXIX.

Die eadem.

Cogitandum itaque videbatur de conjungendo utroque antidoto in unam concinnam formulam, quæ homini in tali discrimine constituto possit pro haustu ordinari.

Confecimus ergo sequentem:

℞. ☿ii vivi ʒß
gum. arabici ʒij.
M. terantur invicem in mortario lapideo in pulverem, cui, continuata trituratione sensim,ac guttatim instillentur ▽ font. ℥iij; æquabiliter solutis & subactis adde
Extract. gentianæ ℈ij.
Sacchar. albi ʒij.
Sign. Haustus pro dosi.

Mixturæ hoc modo concinnatæ catulo mensem agenti duo cochlearia ope infundi-

buli

buli infudimus Retinuit hanc dosin catulus, neque incommodum inde videbatur pati. Post semihoram admovimus ferocissimam viperam, quæ eum acriter momordit, primo ad genitalia, tum adhuc ad nasum, & labium inferius. Inde aliquantum male se habere visus est, & paulo post medicamentum bino vomitu reddidit. Ingessimus statim iterum novum, quod ipsum etiam post medium horæ quadrantem revomuit: attamen inter hæc jam cœpit alacer fieri, nec videbatur post secundam hanc revomitionem amplius medicamento indigere. Vivit etiam ab eo tempore sanus usque in hanc horam.

COROLLARIUM.

Ergo omnino venenatissima hæc vipera est, sed primus solum ejusdem morsus absolute lethalis est; subsequentes, dum sensim, sensimque magis exhauritur veneni penus, etiam sensim, sensimque magis effœti, & innocui sunt. Vulnus tunc late lividum bonam prognosim facit. In discrimine vero gravissimo, in quo ara salutaris hactenus nullum cognitum habuit antidotum primo mihi cum expertissimo Collega WINTERL fortuna obtigit in generis humani perenne emolumentum duo detegendi antidota

GENTIANAM, ET MERCURIUM GUMMOSUM, quæ in formulam antedictam juncta homini exhibita vix fallent; attamen si revomatur, sedulo iterum iterumve ingerenda sunt, donec pertinax vincatur malum.

ERRATA.

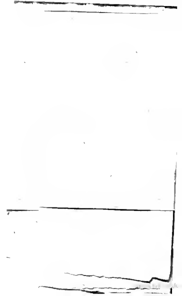
Pag.	*Linea*	*Pro*	*Lege*
22.	5.	raudæ	caudæ
—	7	vecum	verum
95	2.	quarum tres	quorum tria
—	3	maximæ	maxima
133.	24.	lividus	livida
—	ead.	adſperſus	adſperſa
143	4	irata preſſa	iratus preſſus
—	5.	calefacta .	calefactus
144.	15.	adſtantiam	adſtantium

NB. Si ſepem invenens in genere feminino, lege maſculinum.

TAB: I.

fr. H. Sr. sculpsit

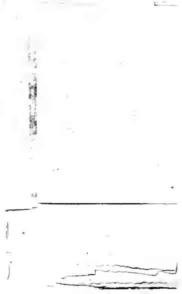
TAB: II

AB. III.

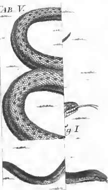
Fig. I.

TAB. IV.

TAB. V.
Fig I

37

